

Π Α Ν Δ Ω Ρ Α.

1 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ, 1858.

ΤΟΜΟΣ Θ'.

ΦΥΛΛΑΔΙΟΝ 205.

ΕΓΚΑΘΙΡΥΞΙΣ

των νέων Ἀρχῶν τοῦ Πανεπιστημίου.

***

Τὴν 7 τοῦ παρελθόντος Σεπτεμβρίου περὶ τὴν 10 ὥραν π. μ. ἐγένετο ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ ἡ ἐπίσημος ἐγκαθίδρυσις τῶν νέων Ἀκαδημαϊκῶν Ἀρχῶν τοῦ ἔτους 1858—1860. Κατὰ δὲ τὰ εἰρησμήνα ὁ τοῦ προηγουμένου ἔτους Πρῶτος Κ. Φίλιππος Ἰωάννου ἐξέθηκε τὴν ἐπὶ τῆς πρωτανείας αὐτοῦ κατάστασιν τοῦ ἀνωτάτου τοῦτου ἐκπαιδευτηρίου, καταδείξας τὰς τε βελτιώσεις καὶ τὰς ἐλλείψεις. Τὴν ἀξιωμακρίαν ταύτην ἔθετο, ἢν μετὸ πολλῆς προσοχῆς ἤκουσε τὸ πολυάριθμον ἀκροατήριον, καταχωροῦμεν ἐνταῦθα.

Μετὰ τὸν Κ. Φ. Ἰωάννου λαβὴν τὸν λόγον ὁ νέος Πρῶτος Κ. Α. Στραβῆμος, πρῶτον μὲν εὐχαρίστησε διὰ τὴν ἐκλογὴν αὐτοῦ, ἔπειτα δὲ ἀνέγνω σοφὴν περὶ τῆς ἱστορίας τῶν φυσικῶν ἐπιστημῶν πραγματείαν, καὶ ἀπέδυνε οὐρανὸς παραινέσεις πρὸς τοὺς φοιτητάς.

ΠΡΟΛΟΓΟΣ.

Κύριοι.

Ἐξετάζοντες τὸν μακρὸν τοῦ ἑλληνικοῦ ἔθνους βίον κατανοοῦμεν ἐν αὐτῷ ἔμφυτον τινα καὶ ἰδιόζουσαν πρὸς τὸ φῶς τῆς γνώσεως τάσιν, ἧς ὁμοιάζει τὴν τάσιν τοῦ φυτοῦ πρὸς τὸ φῶς τοῦ ἡλίου καὶ τὸν ἀέρα. Τὸ ἑλληνικὸν ἔθνος καὶ περ αἰῶνας πολλοὺς πιεσθὲν ὑπὸ τὸ βῆρος δεσποτικῆς βαρβαρικῆς, ὡς πιέζεται τὸ φυτόν ὑπὸ τῆς ἐπιχυθείσης βραδείας γῆς τῆς καλυπτούσης τὴν πρῶτην αὐτοῦ βλάστησιν, δὲν κατεπίγη ὁμοίως, οὐτ' ἐπαύσα-

τεῖνον πρὸς τὴν αἴγλην τῆς ἐπιστήμης, ἀλλ' ὑπερβύκησε τὴν βραδεὴν ἐκείνην καὶ πολυχρόνιον πίεσιν καὶ ἤδη ἔρχισε πάλιν νὰ ἀνατείνηται καὶ ἀπλωταὶ βελουδῶν εἰς τὴν φωτεινὴν τῆς ἐπιστήμης ἀτμόσφαιραν. Τὸ αἰσθημα τοῦ προορισμοῦ του ἐν τῇ νῆξ ταύτῃ ζωῆ, εἰς ἣν ἐξηγέρθη μετὰ πολυχρόνιον νάρκην, ἐνοικοῦν εἰς τὸ βῆθος τῆς καρδίας τοῦ Ἑλλήνος, κινεῖ αὐτὸν ὡς μυστικὸν ἐλατήριον πρὸς τὰς πράξεις ἐκείνας, δι' ὧν ἐμψυχῶνται ἡ φιλομαθεία, εὐκολύνεται δὲ καὶ προοιδοῦνται ἡ τῶν λόγων καὶ τῆς ἐπιστήμης ἐν τῇ πατρίδι αὐτοῦ διάδοσις. Ἐντεῦθεν αἱ δαψιλῆς τῶν πανταχοῦ ἑμογενῶν χυρηγίαι εἰς οἰκοδομὴν σχολείων, εἰς ἀνάγειν ἑλληνικοῦ Πανεπιστημίου, εἰς καθίδρυσιν Νουσίου καὶ Ἀστεροσκοπείου, εἰς διατήρησιν ἀπόρων μαθητῶν, εἰς βράβειυσιν ποιητικῶν καὶ ἐπιστημονικῶν διαγωνισμάτων, εἰς ἐκδόσιν χρησίμων βιβλίων κτλ. Ἐντεῦθεν καὶ ὁ καταφρονῆς αὐτῶν πόθος νὰ μνηθῶσι τὴν πνευματικὴν τοῦ γένους των πρόδοον καὶ ἰδίως τὴν πρόδοον τοῦ ἡμετέρου Πανεπιστημίου. Τὸ Πανεπιστήμιον ἔλκει φυσικῶς τῷ λόγῳ πλειότερον τὴν προσοχὴν τῶν ἀπανταχοῦ ἑμογενῶν, παριστῶν, ὡς εἰπεῖν, τοῦ κοινοῦ τῶν Ἑλλήνων σώματος τὸν ἐγκέφαλον, ἐν ᾧ φύονται, ἢ ἀναπτύσσονται, διεκρινόονται καὶ καθαρῶνται αἱ ἐννοιαί, οἱ αἴλλοι, ἀλλ' ἰσχυροὶ ἐκείνη παρήγοντες τῶν πραγμάτων, αἱ πνευματικαὶ ἐκείνη δυνάμεις, αἵτινες ταχύτερον ἢ βραδύτερον πραγματοῦνται ἐν τῇ πολιτικῇ κοινωνίᾳ μεταβάλλουσιν ἐπὶ τὰ κρείττον ἢ τὸ χεῖρον αὐτὴν καὶ γεννῶσι τὴν πολιτικὴν καὶ ἠθικὴν τῶν λαῶν εὐεξίαν, τὴν εὐμερίαν

αυτών και εύχλειαν, ἢ ἀπ' ἐναντίας τὴν πολιτικὴν ἀρρώστιαν, τὴν δυσμερίαν καὶ ἀδοξίαν αὐτῶν. Τὸν ῥηθέντα τῶν ὁμογενῶν πόθον ἔχοντες μάλιστα ὑπ' ὄψιν οἱ τὰ τοῦ ἡμετέρου Πανεπιστημίου ἐξ ἀρχῆς κανονίσαντες εἰσήγαγον τὸ σκοπιμώτατον ἔθος, καθ' ὃ ὁ καθ' ἑτος πρυτανεύων αὐτοῦ οὔτε κατατὰ τὸ πέρας τῆς Πρυτανείας του νὰ ἐρχῆται ἐπὶ τὸ ἀκαδημαϊκὸν βῆμα, ἀφ' οὗ ὁ λόγος αὐτοῦ γίνεται ἐξάκουστος οὐχὶ μόνον πρὸς τοὺς παρόντας καθηγητὰς καὶ φοιτητὰς τοῦ Πανεπιστημίου, ἀλλὰ καὶ πρὸς τοὺς ἀπόντας ὁμογενεῖς, ἵνα ἐκθέτῃ τὰ κατὰ τὴν Πρυτανείαν του ἀκαδημαϊκὰ γεγονότα. Εἰς τὸ ἔθος τοῦτο ἐπόμεινος καὶ ἐγὼ σήμερον μετὰ τὴν λήξιν τῆς ἐτησίου Πρυτανείας μου ἐρχομαι ἐνταῦθα ἵνα δηλώσω πανδημίως ὅσα κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ ἐγένοντο ὀπωσδήποτε ἀξία τῆς προσοχῆς τοῦ κοινού.

Α. ΦΟΙΤΗΤΑΙ ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ.

Ἀρχόμενος ἀπὸ τῶν φοιτητῶν τοῦ Πανεπιστημίου, τῶν ὁποίων ἡ ἐπιστημονικὴ παιδεία εἶναι ἀμείωτος σκοπὸς τῆς ἰδρύσεως αὐτοῦ καὶ διατηρήσεως, ἀναγγέλλω ὅτι ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν ἀνέβη κατὰ τὸ λήξαν ἔτος εἰς τετρακοσίους ἐνενηκόντα, ἐν ᾧ κατὰ τὸ παρελθὸν εἶχεν ἀναβῆ εἰς πεντακοσίους ὀγδοήκοντα τρεῖς. Ἡ ἐλάττωσις οὗτω προέβλεπεν ἐκ τούτου, ὅτι κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος πολυάριθμοι ὑπὲρ τὸ σὺνηθὲς φοιτηταὶ (ἐκατὸν ἐνενηκόντα), περατώσαντες τὰ μαθήματά των ἐξήτάθησαν καὶ ἀπετυχόλασαν, ἢ ἀνευ ἐξετάσεως ἀπεφοίτησαν, τραπέντες εἰς ἄλλα ἔργα. Ὁ δὲ ἀριθμὸς τῶν οὕτως ἀπελθόντων ἀπὸ τοῦ Πανεπιστημίου ἦτο τόσῳ δυσκολώτερον νὰ ἀναπληρωθῇ ἀμείωτος διὰ τῶν ἐκ τῶν Γυμνασίων τοῦ ἑλληνικοῦ Βασιλείου, ἢ τῶν ἐξωθεν προσερχομένων νέων, ὅσῳ αὐστηρότεροι κατέστησαν ἡδὴ πρὸς τὸ συμφέρον αὐτῶν τούτων αἰτε ἀπολυτήριοι τῶν Γυμνασίων ἐξετάσεις καὶ αἱ τῆς ἐξεταστικῆς τῶν ἀλλοδαπῶν ἐπιτροπείας.

Ἐκ τῶν ῥηθέντων τετρακοσίων ἐνενηκόντα φοιτητῶν νέοι μὲν προσήλθον καὶ ἐνεγράφησαν εἰς τὸν τοῦ Πανεπιστημίου κατάλογον ἐκατὸν δεκατέσσαρες, ἐξ ὧν ἐνδεκα ἐνεγράφησαν εἰς τὴν θεολογικὴν σχολὴν, πενήτηκοντα καὶ ἐξ εἰς τὴν ἰατρικὴν καὶ δώδεκα εἰς τὴν φιλοσοφικὴν. Οἱ δὲ ἀννεώσαντες τὰ φοιτητήρια συμποσούνται εἰς τριακοσίους ἐβδομήκοντα ἐξ, ἐν οἷς ἀριθμοῦνται καὶ δέκα ἀπὸ σχολῆς εἰς σχολὴν μεταγεγραπέντες. Ἀνήκουσι δὲ ἐκ πάντων αὐτῶν δεκαοκτώ μὲν εἰς τὴν θεολογικὴν σχολὴν, ἐκατὸν δ' ἐβδομήκοντα καὶ εἰς εἰς τὴν Νομικὴν, ἐκατὸν δὲ καὶ δεκαπέντε εἰς τὴν ἰατρικὴν, τεσσαράκοντα δὲ καὶ ἐπτὰ εἰς τὴν φιλοσοφικὴν, εἰκοσι δὲ καὶ πέντε εἰς τὸ φαρμακευτικὸν σχολεῖον.

Ἐκ τῶν νεωστὶ ἐγγραφέντων εἰς τὸν κατάλογον τοῦ Πανεπιστημίου ἐκατὸν δεκατέσσαρων νέων ἐνδεκα μὲν ἔφερον ἀπολυτήριον τοῦ Α' Γυμνασίου τῶν Ἀθηνῶν, πέντε δὲ τοῦ Β', ἐπτὰ τοῦ Γυμνασίου Ἀαμίνας, εἴκοσι καὶ τέσσαρες τοῦ Ναυπλίου, δύο τοῦ Τριπόλεως, δεκατρεῖς τοῦ Πατρῶν, ἰσάριθμοι τοῦ Συ-

ρου καὶ δέκα τῆς Ῥιζαρίου Ἐκκλησιαστικῆς σχολῆς. Εἴκοσι δὲ καὶ ἐννέα προσήγαγον ἀποδείξεις τῆς ἐξεταστικῆς τῶν ἀλλοδαπῶν ἐπιτροπείας.

Β. ΥΠΟΤΡΟΦΟΙ.

Ἐκ τῶν τετρακοσίων ἐνενηκόντα φοιτητῶν τοῦ λήξαντος ἀκαδημαϊκοῦ ἔτους τεσσαράκοντα ἀριθμοῦνται ὑπότροφοι. Διευθετοῦντο δὲ ὑπὸ μὲν τῆς Β. Κυβερνήσεως δέκα, δηλονότι, εἰς ἐν τῇ Θεολογικῇ σχολῇ, ἐπτὰ ἐν τῇ Νομικῇ, εἰς ἐν τῇ ἰατρικῇ καὶ εἰς ἐν τῇ φιλοσοφικῇ. Ἐκ δὲ τῶν κληροδοτήματων διαφόρων φιλογενῶν, εἰκοσιτέσσαρες δηλονότι, τρεῖς ἐν τῇ Θεολογικῇ σχολῇ, ἐννέα ἐν τῇ Νομικῇ, ἐπτὰ ἐν τῇ ἰατρικῇ καὶ πέντε ἐν τῇ φιλοσοφικῇ. Ἐκ δὲ τοῦ κληροδοτήματος τοῦ ἀειμνήστου Βελλίου, δύο, ἀνήκοντες ἀμφότεροι εἰς τὴν φιλοσοφικὴν σχολὴν. Ἐκ δὲ τοῦ κληροδοτήματος τοῦ ἐν μακαρία τῇ λήξει Δ. Μαυροκορδάτου δύο, ἀμφότεροι διδασκόμενοι τὰ ἰατρικὰ μαθήματα. Ἐκ δὲ τοῦ κληροδοτήματος Ῥάκου ὁμοίως δύο, καταλεγόμενοι, ἀμφότεροι εἰς τὴν Θεολογικὴν σχολὴν.

Εἰς τοὺς καταλεχθέντας τεσσαράκοντα ὑποτρόφους προσθετέον καὶ τὸν πρὸ διετίας χάριν τελειοτέρας μαθήσεως εἰς Γερμανίαν μεταβάντα Δημήτριον Βερναρδάκην, ὑπότροφον τοῦ ἐν Πετροπόλει φιλογενεστάτου κυρίου Δημητρίου Βερναρδάκη.

Γ. ΒΕΒΤΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΕΓΚΡΙΣΕΙΣ.

Καὶ κατὰ τὸ λήξαν ἀκαδημαϊκὸν ἔτος πολλοὶ φοιτηταὶ, ἐβδομήκοντα δηλονότι καὶ τρεῖς, περατώσαντες τὰ μαθήματα καὶ ἐξετασθέντες ἠδικομήσαν. Ἐξ αὐτῶν δεκαεπτὰ μὲν ἐνεκρίθησαν εἰς τοὺς διδάκτορας τῆς Νομικῆς καὶ εἰς εἰς τοὺς τελειοδιδάκτους αὐτῆς, τεσσαράκοντα δὲ καὶ τέσσαρες ἀνηγορεύθησαν διδάκτορες τῆς ἰατρικῆς, δύο δὲ ἀπεδείχθησαν διδάκτορες τῆς φιλοσοφίας καὶ εἰς τελειοδιδάκτους αὐτῆς, τρεῖς δὲ ἐδοκιμάσθησαν εἰς τοὺς διδασκάλους, ἐξετασθέντες ὑπὸ τῆς ὀρισμαῖνης πρὸς τοῦτο ἐπιτροπείας. Πέντε δὲ ἠξιώθησαν τοῦ πτυχίου τῆς Φαρμακοποιίας. Τὰ ὄνόματα αὐτῶν καταλέγονται εἰς τὸν πίνακα, ὅστις θέλει παραρτηθῆ εἰς τὴν τύπωσιν τοῦ παρόντος λόγου. (ἴδε Πιν. α.) Προσέτι ἀπεφοίτησαν τοῦ Πανεπιστημίου καθ' ὅλον τὸ ἔτος φοιτηταὶ τριάκοντα δύο, ἦτοι ἐξ τῆς Θεολογικῆς σχολῆς, ἐννέα τῆς Νομικῆς, δεκατρεῖς τῆς ἰατρικῆς καὶ τέσσαρες τῆς φιλοσοφικῆς.

Ἐὰν θεωρήσωμεν τὸν κατάλογον τῶν καθ' ἑτος ἐξεταζομένων καὶ εἰς τοὺς διδάκτορας ἢ τελειοδιδάκτους ἐγγεγραμμένων φοιτητῶν, παρατηροῦμεν μὲν ὅτι εἰς μὲν τὰ θεολογικὰ μαθήματα οὐδεὶς σχεδὸν ἐξετάζεται, εἰς δὲ τὰ τῆς φιλοσοφικῆς σχολῆς, ὀλίγοι. Πλείστοι δὲ εἰς τὰ τῆς Νομικῆς καὶ ἰατρικῆς. Καὶ ἡ μὲν σπάνις τῶν ἐξεταζομένων ἐν τῇ Θεολογίᾳ ἔχει κυριωτέρην αἰτίαν τῆς Θεολογικῆς σχολῆς μέχρι τοῦδε ἀτέλειαν, τὴν ὁποίαν ἡ Β. Κυβέρνησις δὲν ἔσχυσεν ἀκόμη νὰ θεραπεύσῃ, πανταχοῦ μὲν ἐξ ἀρχῆς ἐρευνησασα, οὐδαμοῦ δὲ δυναθῆσαι νὰ εὐρῇ ἀξίους καθηγητὰς τῶν θεολογικῶν

μαθημάτων εἰς συμπλήρωσιν τῆς ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ διδασκαλίας αὐτῶν. Ἡ δὲ σπάνις τῶν ἐκ τῆς φιλοσοφικῆς σχολῆς ἐξεταζομένων φοιτητῶν προέρχεται ἐξ αἰτιῶν ἄλλων μὴ ὁμοίως ἐκφευγούσων τὴν δύναμιν καὶ ἐνέργειαν τῆς Κυβερνήσεως. Οἱ περὶ τὴν φιλολογίαν δηλονότι ἢ τοὺς λοιποὺς τῆς φιλοσοφικῆς σχολῆς κλάδους ἀσχολούμενοι οὐδένα πόρον ἄλλον ζωῆς ἐλπίζουσιν, εἰμὴ τὸν ἐκ τῆς διδασκαλίας τῶν μαθημάτων ἐκείνων, περὶ ἃ σπουδάζουσιν, ἀλλὰ τῶν καθηγητῶν καὶ διδασκάλων τὸ ἐπάγγελμα, οὕτε ἀπελθόντα τοσαῦτα, οὕτε πρόοδον εἰς τὸν πολιτικὸν βίον τοιαύτην ὑπισχύνεται, ὅποσα καὶ οἷον τὸ ἐπάγγελμα τῶν θεραπόντων τῆς Θέμιδος καὶ τῶν ὁπαδῶν τοῦ Ἀσκληπιοῦ. Διὰ τοῦτο ὀλίγοι τῶν νέων ἐκλέγουσι τὸ πολυμαχότερον καὶ ἀκέρδαιότερον τοῦ διδασκάλου ἢ καθηγητοῦ ἐπάγγελμα, καὶ διὰ τοῦτο ἐπαίσθητὴ εἶναι ἡ σπάνις αὐτῶν, ἐνεκα τῆς ὁποίας πολλὰί θέσεις διδασκάλων καὶ καθηγητῶν μένουσιν εἰσέτι κεναί. Ἡ Β. κυβερνήσις προνοοῦσα πάντιαν τῶν εἰς κοινὴν ὠφέλειαν συντεινόντων καὶ ἐκτιμῶσα προσηκόντως τὴν τόσον λυσitelῆ ὅσον καὶ ἐργώδη τῶν διδασκάλων καὶ καθηγητῶν πρὸς τὴν πολιτείαν ὑπηρεσίαν, ἐφρόντισεν ἐσχάτως περὶ βελτιώσεως τῆς καταστάσεως μέρους τινὸς αὐτῶν, οὐδόλωσ δ' ἀμφιβάλλομεν, ὅτι συμφώνως πρὸς τὸ δίκαιον καὶ τὸ συμφέρον τῆς διδασκαλίας τὴν αὐτὴν πρόνοιαν θέλει λάβει καὶ περὶ βελτιώσεως τῆς καταστάσεως τῶν λοιπῶν, αἵρουσα ἐκ μέσου μίαν τῶν αἰτιῶν, ἐξ ὧν προέρχεται ἡ ὀλιγότης τῶν περὶ τὰ φιλολογικὰ καὶ λοιπὰ τῆς φιλοσοφικῆς σχολῆς μαθήματα σπουδάζόντων. Καὶ ἕτερον δὲ μέσον, δι' οὗ δυνατόν νὰ αὐξήθῃ ὁ ἀριθμὸς τῶν εἰς τὰ ῥηθέντα μαθήματα ἐνασχολουμένων, ὑπάρχει τὸ ἐξῆς. Ἐξετάζοντες τὸν ἀνωτέρω κατάλογον τῶν ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ ὑποτρόφων εὐρίσκομεν, ὅτι ὁκτώ μόνον ἐκ τεσσαράκοντα ἀνήκουσιν εἰς τὴν φιλοσοφικὴν σχολὴν, εἴκοσι δὲ καὶ τέσσαρες εἰς τὴν Νομικὴν καὶ ἰατρικὴν. Τίς ἢ χρεῖα χρηματικῆς βοήθειας εἰς σπουδὴν τοιούτων ἐπιστημῶν, περὶ ἃς πλείστοι ἰδία διαπάνη σπουδάζουσιν, ἐφελκόμενοι ὑπὸ τῆς ἐλπίδος τοῦ κέρδους ἢ τῶν ἐν τῇ παλείᾳ τιμῶν καὶ ἀξιομάτων; Δὲν εἶναι ἀρα σκοπιμώτερον νὰ ἐμψυχῶνται διὰ συντάξεων οἱ ἄποροι, ἀλλ' εὐφυεῖς καὶ ἐπιμελεῖς ἐκείνοι νέοι, ὅστινες ἀσχολούμενοι περὶ τὰ φιλολογικὰ μαθηματικά καὶ λοιπὰ φιλοσοφικὰ μαθήματα παρασκευάζονται πρὸς τὸ διδασκαλικὸν ἔργον τὸ πολυωφελέστατον μὲν εἰς τὴν κοινωσίαν, ὀλιγοωφελέστατον δὲ εἰς τοὺς ἀναδεχομένους αὐτό; Ταῦτα λέγων δὲν ἐννοῶ νὰ παύσῃ ἡ σύνταξις τῶν ἐν τῇ Νομικῇ καὶ ἰατρικῇ σχολῇ ὑπαρχόντων ἡδὴ ὑποτρόφων, οὕτε νὰ μεταβληθῶσιν αἱ τῶν κληροδοτῶν διατάξεις, οὕτε νὰ κλεισθῇ τῆς συντάξεως τὸ κιβώτιον πρὸς ἐκείνους τοὺς νέους, ὅστινες ἐνεκα σημαντικῶν πατρικῶν θυσιῶν καὶ ὑπηρεσιῶν ἔχουσι δικαίωμα εἰς τὴν παρὰ τῆς Β. κυβερνήσεως περιθάλψιν. ἀλλ' ὑποδεικνύω μόνον τὴν ἀνάγκην τῆς ἐμψυχώσεως τῶν ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ πρὸς τὸ διδασκαλικὸν ἐπάγ-

γελμα παιδευομένων ἂν μέλλῃ νὰ αὐξήθῃ ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν, θεραπευθῶσι δὲ αἱ ὁμολογούμεναι χρεῖαι τῶν σχολείων καὶ Γυμνασίων.

Δ. ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ.

Ἡ διδασκαλία τῶν μαθημάτων εἰς πάσας τὰς τοῦ Πανεπιστημίου σχολὰς ἐγένετο καὶ κατὰ τὸ τελευταῖον ἀκαδημαϊκὸν ἔτος σύμφωνος πρὸς τὰ προγράμματα, ἐξ ἀνάγκης δὲ προήλθον ὀλίγαί τινες ἐξαιρέσεις, αἱ ἐξῆς:

α'. Ὁ τακτικὸς καθηγητῆς τῆς Θεολογίας κύριος Δ. Κλεόπας πάσχων διέκοψε τὴν διδασκαλίαν του περὶ τὰς ἀρχὰς τῆς χειμερινῆς ἐξαμηνίας, καὶ κατὰ συμβουλήν τῶν ἰατρῶν ἐζήτησε καὶ ἔλαβε παρὰ τοῦ ὑπουργείου τῶν Ἐκκλησιαστικῶν δέμηνον ἀπουσίας ἀδειαν, ἵνα διὰ τῆς ἀπὸ τῶν πόνων τῆς διδασκαλίας ἀναπαύσεως καὶ τῆς μεταβολῆς τοῦ ἀέρος δυναθῇ κατ' αὐτὸν τὸν χρόνον νὰ ἀναλάβῃ. Μεταβὰς δὲ εἰς Κωνσταντινούπολιν καὶ διατρίψας ἐκεῖ ὀλίγον, ἐκρίνετο, ὡς φαίνεται, ἀσυμβίβαστον μὲ τὴν κατάστασιν τῆς υγείας του τὸ πολύμοχθον τοῦ καθηγητοῦ ἔργον. Ὅθεν ἐστειλεν εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν Ἐκκλησιαστικῶν τὴν ἀπὸ τῆς καθηγεσίας παραίτησίν του, εἰς ἣν καὶ ἐνέμεινε, καὶ περὶ τοῦ ὑπουργοῦ προθυμηθέντος νὰ παρατείνῃ τὸν χρόνον τῆς ἐν ἀδείᾳ ἀπουσίας του, ἂν ἀπήτει τοῦτο ἡ περιποίησις τῆς υγείας του. Οὕτως ἔμεινε κατὰ δυστυχίαν ἀσυντέλειστον τὸ μάθημα τῆς δογματικῆς, ἢ δὲ Θεολογικῆς σχολῆς ἐστερήθη πάλιν τοῦ ἀξίου καθηγητοῦ, τὸν ὁποῖον πρὸ ὀλίγου εἶχεν ἀποκτήσῃ διὰ τῆς μερίμνης τοῦ ὑπουργείου.

β'. Ὁ Καθηγητῆς τοῦ καθ' ἡμᾶς Κανονικοῦ Δικαίου κύριος Μ. Πατλῆς, μὴ δυναθεὶς νὰ παρασκευάσῃ τὸ πολλῆς ἀναγνώσεως καὶ μελέτης καὶ πολλῶν πόνων χρῆζον τοῦτο μάθημα, πρὸς ὃ οὐδένα πρόδρομον ἔχει, ἐβράδυνε τὴν ἐναρξίν τῆς διδασκαλίας αὐτοῦ. Ἐν τούτοις ἐπειδὴ καὶ ὁ τακτικὸς τοῦ Ἐμπορικοῦ νόμου καθηγητῆς κύριος Γ. Ῥάλλης, κληθεὶς ὑπὸ τοῦ Βασιλέως εἰς τὴν διοίκησιν τοῦ ὑπουργείου τῆς Δικαιοσύνης καὶ δαπανώμενος εἰς τὰς πολλὰς καὶ σπουδαίας τούτου ἐργασίας, δὲν εἶδεν ἂν ἐπαρκέσῃ εἰς τὴν παράδοσιν τοῦ ῥηθέντος μαθήματος, ἐκρίθη δὲ αὕτη τῆς τοῦ Κανονικοῦ Δικαίου προῶργικαίτερα, ἀνετέθη προσωρινῶς ἢ ἀναπλήρωσις αὐτοῦ εἰς τὸν κύριον Μ. Πατλῆν, ὅστις καὶ ἤρχισε τὴν τοῦ Ἐμπορικοῦ Νόμου διδασκαλίαν κατὰ τὴν παρελθούσαν θερμὴν ἐξαμηνίαν.

γ'. Ὁ τακτικὸς Καθηγητῆς τοῦ Γαλλικοῦ Ἰατρικοῦ Νόμου κύριος Γεώργ. Μαυροκορδάτος ἤρχισα καὶ κατὰ τὸ λήξαν ἀκαδημαϊκὸν ἔτος τὴν διδασκαλίαν του μετὰ τῆς συνήθους αὐτῷ ἐπιμελείας, ἀλλὰ περὶ τὰ μέσα τῆς χειμερινῆς ἐξαμηνίας νοσήσας νόσον δεινὴν ἠναγκάσθη νὰ διακόψῃ τὴν παράδοσιν. Μέχρι μὲν τίνος ὑπῆρχεν ἐλπίς τῆς τελείας ἀναρρώσεως τοῦ ἀξίου τούτου ἱερογάντου τῆς Θέμιδος, ἀλλὰ βραδύτερον ἔλαβεν ἡ νόσος του σοβαρότερον χαρακτῆρα καὶ βραχυπρόθεσμα χωροῦσα ἐπὶ τὸ χεῖρον ἐπήνεγκεν εἰς αὐτὸν τὸν θάνατον τὴν 16 τοῦ παρελ-

θόντος Αγγούστου. Ούτως έστερέθη τής στήλης του διδασκαλίας το Πανεπιστήμιον, εις την πρόοδον τής τής καθ'δ'όσειός του μετά ζήλου διδάσκων.

Εν τών έπειτ' Υργητών οι μόν τής Ιατρικής Σχολής τρεεις, οι κύριοι Γ. Γεννάδης, Α. Βιτσάρης και Σ. Μπαλάνης έδιδάξαν έπιμελώς τή διά του προγράμματος προαγγελθέντα μαθήματα, οι δε λοιποί τέσσαρες, δηλονότι οι τής Νομικής κύριος Α. Κονδύσταυλος και Ι. Σεκέλος, και οι τής Φιλοσοφικής κύριος Γ. Παπαγιώτης και Β. Αζών, έπιμελήθησαν από τής έν τώ Πανεπιστημίω διδασκαλίας υπ' άλλων ασχολιών.

Ο δε τής Τουρκικής γλώσσης διδάσκαλος κύριος Κ. Αφθονίδης δέν έδιδάκε τώ έτος τούτο δι' έλλειψιν μαθητών εις την γλώσσαν ταύτην ασχολουμένων.

Μετά χρόνος άναγγέλλω, ότι αι βιβλιοθήκαι εκ παλαιότητας ή άποδιδάσκω; Καθηγητών. έτι δε και άλλαι τινές, έπιληρώθησαν ήδη υπό του Β. Υπουργείου των Βασιλικιστικών και τής Παιδείας, προθυμωμένου πάντοτε νά καταστήσει ήτοι δυνάτην τελειότερον τή άνώτατον τούτο τοι ήμετέρου έθνους διδασκαλείον. Και ά μόν ή Θεολογική καθέδρα, ήτις έκενώθη διά τής παλαιότητας του κυρίου Κλεόπα, έπιληρώθη πάλιν άποδιδάσκωντες νεωτέρι έπιτίμου καθηγητού τής Θεολογίας του κυρίου Παναγιώτου Ρομπότου, άρχαίου και άξιου μαθητού τής Ριζαρείου έκκλησιαστικής σχολής, τελειοποιηθέντος κατά μόν τή Θεολογική μαθήματα εις την Θεολογικήν σχολήν τής Πετρούπολεως, κατά δε την λοιπήν έπιστημονικήν παιδείαν εις τής Γερμανικής, Ακαδημίας, εύδοκίμως, δε τώ άνώτατον ήθησευτικόν μάθημα εις τή έν Αθήναις Γυμνάσια άρ' έ-ής ήδη έτους διδάσκωντες. Έν τι έγω νά σημειώσω ένταύθα; Η έν τή Πανεπιστημίου καθήγεσία είναι έργον πολύμοχθον, άπερσού, άν μέλλη νά φέρη τους προσδοκωμένους καρπούς, όλόκληρον τόν άνθρωπον, ώστε δέν πρέπει νά προστιθεται εις άλλα έργα ως έπίμαστον ή προκέρταμα. Διό νομίζω σκόπιμον νά άπκλαχθή ή καθήγεσις κύριος Ρομπότης τής έν τούτ; Γυμνασίους διδασκαλίας, ίνα έπιδοθή όλόκληρως εις την παραδασιν του τε άνωτεθέντος ήδη εις αυτόν ου σπουδαιότου μαθήματος τής δογματικής και άλλων Θεολογικών μαθημάτων μη διδασκομένων άκόμω.

β' δε ή καθήγεσις καθέδρα του γαλλικού άστυκού νόμου, ήτις έκενώθη διά τής προ μικρού άποδιδάσκω; του άρ' ήμων πενθρονέμου φιλοπόνου καθηγητού Κ. Γεωργίου Μικροκαρδάτου, έπιληρώθη ήδη διά τής έγκαταστάσεως του κυρίου Μάρκου Ίεσέρη, άνθρής γνωστου εις τώ κοινόν διά τε την νομικήν έπιστήμην και την λοιπήν αυτού παιδείαν, άριστήντος, διά Β. Διατάγματος τής 25 Αγγούστου καθηγητού του τε γαλλικού νόμου και τής συγκριτικής νομολογίας.

γ'. Η Βασιλική Κυβέρνησις, έπιθυμούσα νά κουφισή μόν βιβλιοθήκην των πολλών μήχλων τώ σεδά-

μιμον γήρας του σοφού καθηγητού κυρίου Ασωπίου ήμισυν ήδη αιώνα άδικαίεπτως κοπιώντος προς φωτισμόν των υιογονών του, να καταστήσει δε πληροτέραν την διδασκαλίαν πάντων των μαθημάτων, όσα τόν φιλολογικόν κλάδον συναπαρτιζουσιν, έφρόντισε τόν μόν κύριον Ευθύμιον Καστόργην νά προβιβάσει από έπιτίμου εις τακτικόν καθηγητήν τής φιλολογίας έν τώ Πανεπιστημίω, άπαλλάξασα αυτόν τής έν τώ Γυμνασίω διδασκαλίας, τόν δε κύριον Γεώργιον Παπαγιώτην νά άποδιδείη έπιτίμιον αυτής καθήγεσιν. Η διά μακρας διδασκαλίας δεδοκιμασμένη ικανότης των δύο τούτων καθηγητών έπαγγέλλεται εις τώ Πανεπιστήμιον γενναίους καρπούς.

Μένουσι άκόμη έλλείψεις τινές τής έν τώ Πανεπιστημίω διδασκαλίας άπλήρωτοι, τής όποιας μνημονεύω ένταύθα μετά πεποιθήσεως, ότι ό νύν μετά ζήλου τή τής Παιδείας διεύκων ύπουργός του Βασιλέως θέλει φροντίσει νά πληρώσει και αυτές όσον τάχιστα, ίνα πάντες οι κλάδοι του δένδρου τής έπιστήμης λαμβάνωσι την προσήκουσαν παρά τής Κυβερνήσεως Οερκαίαν και εκ τής άρδεύσεως αυτής τροφήν και πάντες, κατά λόγον καρποφορώσι.

Μία των έλλείψεων τούτων είναι ή τής διδασκαλίας των Θεολογικών μαθημάτων, ήτινα διά στέρεσιν καθηγητών ουτ' έδιδάχθησαν μέχρι τούδε, ουτε διδάσκονται πάντα. Η Β. Κυβέρνησις έφρόντισεν εξ αυτής του Πανεπιστημίου τής καθήδεύσεως νά καλέσει εις την διδασκαλίαν των βιβλιόντων μαθημάτων τούς άναγκαίους καθηγητάς. Έπειδή δε οι μόν αυτοί των διή την εκ τής ηλικίας άσθενειαν ουδέθλως άνεδέχθησαν τώ έργον, οι δε χρόνον τινά διδάξαντες ήναγκάσθησαν διά γήρας νά άποστώσι τής πολυμόχθου διδασκαλίας, ή έκλήθηθησαν εις άνωτέρην τινά ύπηρεσίαν τής Βασιλείας, ή δε Κυβέρνησις πανταχού ζητήσασα τούς δυναμένους νά άναπληρώσωσι τώ κενόν δέν έδυνήθη νά εύρη τοιούτους, ήναγκάσθη πρό τινων έτών νά πέμψη ιδίους, ύποτρόφους εις την όμύδοξον Ρωσικήν και εις Γερμανικήν, ίνα προπαρασκευασθώσιν εις την έν τή Θεολογική Σχολή καθήγεσιν. Έπειδή δε εκ τούτων εις μόν επανήλθεν ήδη και άπεδείχθη, ως προείχθη, καθήγεσις τής δογματικής, πληρορούμεθα δε ότι και τρεεις άλλοι ταχέως επανέρχονται ικανώς προετασκευασμένοι προς τώ έργον, προς ή ώρίσθησαν, προσδοκώμεν μετά πεποιθήσεως νά ίδωμεν ήτοι τάχιστα πεπληρωμένην την βιβλιόσαν τής Θεολογικής Σχολής έλλειψιν.

Έτέρω έλλείψει είναι ή των μαθηματικών έπιστημών, των όποιων ή μεγάλη θεωρητική και πρακτική αξία υπό πάντων των αιώνων όμολογείται. Ο φιλόπονος και άξιος καθηγητής κύριος Ι. Πικπαδάκης φέρει μόνος μέχρι τούδε τώ βάρος τής διδασκαλίας τής τε στοιχειώδους και τής ύψηλοτέρης, τής τε καθαράς και τής έφαρμοσμένης μαθηματικής. Αλλά είναι φανερόν ότι εις και μόνος καθήγεσις άδυνατεί νά διδάξη με την προσήκου-

σαν έκτασιν ή έν τή προσήκοντι χρόνω πάντα τή μέρη τής εύρυτάτης και χρησιμωτάτης ταύτης έπιστήμης, διά τούτα ή μαθηματική, και καθόλου ή έφαρμοσμένη μαθηματική έμεινε μέχρι τούδε έν τώ Πανεπιστημίω άδιδάκτοι. Υποδεικνύων ένταύθα την έλλειψιν ταύτην εύχομαι ίνα και αυτή πληρωθή ταχέως έπιμελείη του συνετώ; και φιλοτίμως τή τής Παιδείας διευθύνοντος ύπουργού.

Ε. ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΚΑΙ ΑΛΛΑΙ ΣΥΛΛΟΓΑΙ.

Με την διδασκαλίαν συνδέονται φυσικώς τή προς αυτήν μέσων, δηλονότι ήτε Βιβλιοθήκαι και αι λοιπαί έπιστημονικαι συλλογαί, εις ός ή σειρά του λόγου με φέρει. Και περι μόν των διαφόρων προσφορών, δι' ών αυτάς κατά τόν χρόνον τής έμης Πρωτανείας κλήθήσαν θέλω ειπει τή δέοντα έν τή περι κληροδοτημάτων κεφαλαία. Ένταύθα δε κρίνω άναγκαίον νά γνωστοποιήσω, τί έσκέφθη μόν και άπεφάσισε περι τής πληρώσεως των έλλείψεων και περι του κατά μικρόν πλουτισμού των βιβλιοθηκών ή ακαδημαϊκή σύγκλητος, ένέκρινε δε ή Κυβέρνησις. Η ακαδημαϊκή Σύγκλητος έχουσα υπ' όψιν την αύξησιν, ήν τή κεφάλαια του Πανεπιστημίου κατά τώ έτος τούτο έλαβον διά τής εισπράξεως του άδρού του άειμνήστου Πλατυγένους κληροδοτήματος, και αναλογισμένη, ότι άφού ή Β. κυβέρνησις προθυμάτα άνεδέχθη, έφ' ήσον χρόνον είναι χρεια, την όλην των καθηγητών μισθοδότησιν, ή προς αυτοσυντήρητον έν τή μέλλοντι ύπαρξιν του Πανεπιστημίου σκόπιμος κριθείσα αύξησις των κεφαλαίων αυτού διά τής κατ' έτος προσθήκης των τόκων ούδαμώς κατεπέμγει, έκρινεν ώρελιμώτερον και έπομένως προς τόν σκοπόν των φιλομούσων κληροδοτών συμφρονότερον νά χρησιμεύωσιν εις τή εξής ό έτήσιος τόκος ή και μέρος τι των κεφαλαίων, εις πορισμόν των μέσων, δι' ών ή διδασκαλία διευκολύνεται και τελειότερα γίνεται. Τοιαύτα δε μέσα είναι κυριώτερον τή βιβλία και αι έπιστημονικαι συλλογαί. Όθεν άπεφασίσθη έγκρίσει του των Έκκλησιαστικών και τής Παιδείας Β. Υπουργείου νά δαπανώνται εις τή εξής οι τόκοι των του Πανεπιστημίου κεφαλαίων, χωρίς δε καλούσης και μέρος τι τούτων, ίνα αγοράζωνται μόν διά την Βιβλιοθήκην του Πανεπιστημίου όσα χρήσιμα βιβλία άκόμη λείπουν, συμπληρώνται δε και πλουτίζωνται αι συλλογαί τής φυσικής ιστορίας. Έπειδή δε, ως γνωστόν, αι συλλογαί αυτάς έν μέρει μόνον άνήκον εις τή Πανεπιστήμιον, έν μέρει δε ήσαν ιδιοκτησία τής ένταύθα από του έτους 1836 σπουδαιούς Φυσιολογικής; Έταιρίας, τώ δε Πανεπιστήμιον δέν έδύνατο νά δαπανά χρήματα ίδια εις συλλογής άλλοτριας, εκρίθη πρό πάντων άναγκαίον νά ζητηθή παρά τής βιβλιοθήκης; Έταιρίας ή εις τή Πανεπιστήμιον παραχώρησις όλόκληρων των φυσιογραφικών συλλογών. Γενομένης παρά τής Πρωτανείας τής προτάσεως έν όνόματι τής Συγκλήτου, ή Φυσιολογικής; Έταιρίας, ήτις ου μικράν ύπηρεσίαν προσήνεγκε μέχρι τούδε εις την έπιστή-

μην έν τή Ελλάδα, άποβλέπουσα εις την μεγάλη-τέραν κοινήν ώφέλειαν, προσευβήθη νά παραχωρήσει και τή έδιον των συλλογών μέρος εις τή Πανεπιστήμιον επί τισιν βροι; εύλόγοις, ών κυριώτεροι είναι τή εις τή μέλη αυτής και έν τή μέλλοντι διατηρητέον δικαίωμα τής χρήσεως των συλλογών και τή του συνεδριάζειν έν τινι δωματίω του Πανεπιστημίου. Δίκαιον κρίνω νά εκφράσει ένταύθα δημοσίως προς την βιβλιοθήκην Έταιρίαν τής του Πανεπιστημίου εύχαριστίας διά την αξιόλογον αυτής προσφοράν. Τούτων εύτυχώς περανθέντων ώρίσθη παρά τής ακαδημαϊκής Συγκλήτου τριμελής έπιτροπή, συνασταμένη εκ του Προέδρου τής φυσιογραφικής έταιρίας κυρίου Η. Μαρποπούλου και δύο αυτής μελών, του κυρίου Θ. Αέζ' Ελδραίχ και τού καθηγητού του κυρίου Θ. Ορφανίδου, ίνα συντάξη τόν του φυσιογραφικού Μουσείου κανονισμόν; αυτός δε συνταχθείς έπιμελώς υπ' αυτών και έπιθεωρηθείς υπό τής Συγκλήτου, έστάλη εις τή Β. ύπουργείον και εκυρώθη διά Β. διατάγματος. Αείπεται ήδη νά καταστή κατά τόν κανονισμόν εις άξιος έπιμελητής του Μουσείου και εις ταρχειότης και διασάκτης, περι ών άπόκειται ή φροντίς εις τόν διάδοχόν μου. Ούτως έλπίζεται νά άπαρτιθώσι ταχέως αι φυσιογραφικαι του Πανεπιστημίου συλλογαί, και ιδίως ή συλλογή των έν Ελλάδα φυσικών σωματίων.

Ζ. ΠΡΟΣΑΡΤΗΜΑΤΑ ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ.

Εις τή Πανεπιστήμιον είναι προσορημένα τή εξής καθήδεύματα; ά. τή εις την φιλογένειαν και γενναιοφροσύνην του άειμνήστου Βαρώνος Γεωργίου Δίνα όφειλόμενον Αστεροσκοπείον, άνεγειρέθη δαπάνη αυτού επί του λόφου, όπου πιθανώς έκαιτο πρό είκοσι και τριών αίωνων τή Αστεροσκοπείον του Μιέτωνος. β'. τή Μαιευτήριον, και γ'. τή Αστυκλικόν, ήτοι τή τής άστυπόλου νοσοκομείας. Πάντα ταύτα διευθυνομένα προσήκόντως υπό των ειδικών άνδρών, εις ου; ή διεύθυνσις αυτών ανετέθη, τώ μόν Αστεροσκοπείον υπό του καθηγητού κυρίου Ι. Παπαδάκη, τώ δε Μαιευτήριον υπό του καθηγητού κυρίου Ν. Κωστή, τώ δε τής άστυπόλου νοσοκομείας υπό του καθηγητού κυρίου Δημ. Ορφανίδου, καλίστανται κατ' έτος τελειότερα και ώρελιμώτερα εις την έπιστήμην, χρησιμεύοντα μεγάλως εις την πρακτικήν διδασκαλίαν των νέων, ίσοι περι τής μαθηματικής και φυσικής έπιστήμης, ή περι την Ιατρικήν άσχολούνται.

Η. ΑΓΩΝΟΘΕΣΙΑΙ.

Εκ του παρελθόντος είναι γνωστόν, ότι φιλόμουσοί τινες άμυγενείς, έπιθυμούντες νά συντελέσωσιν εις την πρόοδον των γραμμάτων και την διάδοσιν των ώρελιμών γνώσεων εις τή ήμετερον γένος, έγνωσθέσαν σκοπίμους τινάς άγώνους, των όποιων ή κρίσις ανετέθη εκ καθήγεσιν του Πανεπιστημίου. Αι άγωνοθεσίαι αυται είναι τρεεις; ά. ή ποιητική του κυρίου Αρβουσίου Στεφ. Ράλλη. β'. ή φιλολογική του κυρίου Κωνσταντίνου Τσοκάνου και γ. ή πέρσιον υπό του σοφού προκλήτου μου. πρακτι-

ρυχθείσα του εν μακαρία τη λήξει Γεωργίου Μελά, ήρισκίτος πεντακισχιλίας δραχμάς βραβείον εις τον όστις ήθελε συγγράψη συμφώνως προς το έκδοθέν περι τούτου πρόγραμμα το προσφορώτατον προς έμπνευσιν χριστιανικών αρετών εις τους έλλη-όπαιδης και τον έλλησικόν λαόν πόνημα. Καί τούτης μόν τής χριστιανικής άγωνοθεσίας τὰ προϊόντα και ή τέχνη μένουσιν εισέτι άγνωστα εις ήμάς διότι ή προς έκπόνησιν ταιούτου συγγράμματος ήρισθείσα διετής προθεσμία λήγει την έ. Ιανουαρίου του 1859 έτους. Η δε άγωνοθεσία του κυρίου Κ. Τσοκάνου, τής όποιος ή προθεσμία έληξεν ήδη την ή του περελθόντος Μάιου, ουδέν παρήγαγεν άποτέλεσμα, ίσως διά την δυσχερείαν του προκηρυθέντος διαγωνισμού και την έξ έπαγγέλματος εις άλλα έργα ένασχόλησιν των δυναμένων να άποδυθώσιν επιτυχώς εις τον ταιούτον άγώνα. Η δε ποιητική άγωνοθεσία παρήγαγε και έφέτος ίκανά ποιήματα, έξ ών έβραβεύθη τό του κυρίου Θ. Ορφανίδου επιγεγραμμένον Χίος δούλη, κριθέν των άλλων κατά πάντα υπέρτερον. Παλλά και σοφά παρήγαγε πέ- ρσει περι τής άγωνοθεσίας τούτης εν τή πρυτανικώ αυτού λόγω ο σεβάσμιος προκάτοχός μου, συνι- στών εις τους νέους ήμών ποιητικής πλειοτέραν με- τριοπροσύνην ουδ' έχω δε δύναμαι να περατώσω τό περι των άγωνοθεσιών κεφάλαιον, πριν έκφράσω δημοσίη την λύπην μου διά τον άπρεπή και αξιο- κατάκριτον τρόπον, καθ' ον τινες των άποτυχα- νόντων εις τον ποιητικόν άγώνα, ή και τινες φίλοι αυτών και συνήγοροι, προσφέρονται προς τους κρι- τας. Όστις αναλογισθή, ότι οι άναδεχόμενοι τό πολύμοχθον, ως επί τό παλύ άτερπές και έτι άχά- ριστον έργον τής κρίσεως των κατ' έτος προσαγο- μένων εις τον άγώνα ποιημάτων, αναγκάζονται ένεκα τούτου να καταλείπωσι τή έδιά των έργα μέ- ζηναι ουχί μικράν, να άναγινώσκωσιν εν χειρογρά- φοις δισμυρίου και τρισμυρίου στίχους, τους πλεί- στους πάσης ποιητικής χάριτας, ένιους δε και γραμ- ματικής ορθοπεπείας έστερημένους, σημειούντες τὰ σημειώσεως αξία και επιτήδεια να οδηγώσων επί τέλους την κρίσιν των, θέλει ήμολογήσῃ, ότι και οι κρινόμενοι και οι φίλοι των ήφείλουσι προς τους κριτάς ήθικόν τινα των άμίσθων πόνων των και τής πολλής των υπομονής άμοιβήν, όποια είναι ή εύγνωμοσύνη. Άλλ' όμως πότον άγνωμόνως, ένίοτε δε και κακοήθως, προσηέχθησάν τινες προς αυ- τούς! Οι κριτάι δέν έχουσι την οίησιν, ότι ή κρί- σις των είναι άλάνθαστος· άλλ' ή επίκρισις αυτης άφειλε να έχῃ σκοπόν καθαρώς φιλολογικόν, να γίνηται εύσυνειδήτως και εύσημόνως, και στηρί- ζηται επί λόγων· άλλ' άντι τούτων τί γίνεται; παρεξηγούνται οι λόγοι των κριτών, παραμορφούν- ται αι έννοιαι των, διαστρέφονται αι κρίσεις των, χλευάζεται τό έργον των, και τό χειρότερον προ- βάλνει ένίοτε ή κακοήθειά και μέχρι του καθιστάν υποποτον την εύθυδικίαν και άγαθοπιστίαν αυτών. Οι κριτάι άδυνατοῦσι βέβαια να άναγινώσκωσι πά- σας ταύτας τας δι' έφημερίδων ή φυλλαδίων δη-

μοσιευόμενας έμπικθαίς των κρίσεων επικρίσεις ή άκρισίας, και έτι μάλλον άδυνατοῦσι να άπολογώ- νται. Εάν κατεδικάζοντο εις τούτο, ήθελον εισθαι άνδρών άπάντων ταλάντατοι. Αναγκάζονται άρα να σιωπήσῃ και έπαμένως να άφήνωσιν εις τό πλη- θος των άγνοούντων τή πράγματα ύπόνοιαν τινα, ότι οι επικρίνοντες, οι διαβάλλοντες, ή χλευάζοντες έχουσι δίκαιον. Η τοιαύτη αύταπάρνησις και ύπο- μονή έχει τὰ όριά της· ώστε πιθανόν άποτέλεσμα τής ήθικής άξιοκατακρίτου τινών προς τους κρι- τας διαγωγής θέλει εισθαι ή παραίτησις πάντων από του τόσοσ άχαρίστου έργου τής των διαγω- νισμάτων κρίσεως, έπομένως ή άποτυχία του σκο- πού των φιλοκάλων άγωνοθετών και ή φύχρανοις του προς τὰ καλά ζήλου αυτών.

Θ'. ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΔΩΡΗΜΑΤΑ.

α. Εις χρήματα.

Μεταβιτών ήδη εις τὰ κληροδοτήματα και δω- ρήματα δηλοποιώ πρό πάντων μετά χαράς, ότι τό άδρην κληροδοτήμα του άειμνήστου Δημητρίου Πλατυγένους, όπερ άνηγγέθη εις ήμάς πρό δύο περίπου έτών, εισεπράχθη έφέτος σχεδόν όλόκλη- ρον και έστάλη εις τό Πανεπιστήμιον. Αί ληφθεύ- σαι έξ αυτού δραχμαί 208,216 κατετάθησαν ήδη εις την έθνικήν Τράπεζαν μένουσι δ' έτι άνέσπρα- κτα φλωρίνια άυστριακά 2,578, όφειλόμενα κατά τό κατάστιχον του άειμνήστου κληροδότου παρά του εν Χανίοις τής Κρήτης όμογενοῦς έμπόρου κυ- ρίου Άθανασίου Πλούμ, όστις ήμωσ ήμολογεί έαυ- τόν όφειλέτην ουχί του όλου τούτου ποσού, άλλά μόνον φλωρινίων 1047 26/σο. Οι λόγοι, τους ό- πολοῦσ φέρει ο κύριος Πλούμ υπέρ έαυτου είναι άνίσχυροι· προς άποφυγήν ήμωσ δικών ένένετο προς αυτών έσχάτως κατά γνώμην τής ακαδημαϊκής συγ- κλήτου διά του εν Χανίοις έλλησικου Προξένου, πρότασις συμβιβασμού, την όποιαν πιστεύομεν, ότι θέλει σπαύση να παραδεχθῃ ο κύριος Πλούμ, μη καταδεχόμενος να άδικήσῃ τό ανώτατον τούτο του έλλησικου γένους παιδευτήριον, όπερ άλλοι ό- μογενείς τε και άλλογενείς φιλοτιμούνται να εύερ- γητήσωσι δι' άδρών κληροδοτημάτων και δωρημά- των. Η εισπραξις του ήθθέντος κληροδοτήματος ήφείλεται εις την αξιέπαινον σπουδήν των έντίμων επιτρόπων τής εν Τεργέστη ήρθοδόξου κοινότητος, κυρίων Π. Ροδοκανάκη, Άμβροσίου Σ. Ράλλη, Α. Βαρδάκα και Γεωργίου Π. Σκορδή, και έτι εις την επιμελή συνεργίαν του φιλογενεστάτου έλλησικου προξένου κυρίου Άγγελου Γενικέση και του περ' αυτώ γραμματεῦστος Υποπροξένου κυρίου Κανέλλου. Έκφράζων ένταῦθα και δημοσίη άς δι' επιστολών έξέφρασα ήδη προς τους ήθθέντας αξιο- τίμους όμογενείς εύχαριστίας του Πανεπιστημίου, κρίνω σκόπιμον να αναγγείλω ένταῦθ εις τό δη- μόσιον ότι τό Πανεπιστήμιον, εύγνωμονούν προς τον μέγαν έαυτου εύεργέτην Α. Πλατυγένην, έτέ- λησεν υπέρ αυτου κατ' άπόρασιν τής Συγκλήτου τήν ά του παρελθόντος Ιουνίου εν τῷ ναφ τής ά-

γίας Βιρήνης· αρχιερατικόν λειτουργίαν και μνημό- στον, εν τῷ και βιογραφικός του άνδρός λόγος έξε- φωνήθη υπό του Πρυτάνεως. Έδόθη δε και εις τον έπιτήδευον κατ' ήμην ζωγράφον κύριον Α. Γκόλον τον πολλὰς ήδη εικόνας των άποβιωσάντων καθη- γητών επιτυχώς ζωγραφίσαντα μικρά τις φωτο- γραφία του άειμνήστου κληροδότου, ίνα ζωγρα- φηθῃ έξ αυτης ή εικών αυτου και άναρτηθῃ εις τι- μήν αιωνίαν εν τῷ αίθροσῃ των τελετών.

Όμοίως αναγγέλλω, ότι ή αξιότιμος κυρία Β. Βλένη Τσοίτσα έστειλεν έφέτος εις την Πρυτανείαν τό εκ διαχιλίων πενταφράγκων κληροδοτήμα του εν μακαρία τη λήξει συζύγου αυτης Μιχ. Τσοίτσα.

Νέα δε κληροδοτήματα χρηματικά προστεθή- σαν κατά τό λήξαν ακαδημαϊκόν έτος τὰ εξής·

α. Ο εν μακαρία τη λήξει Άρχιερέδς Συρμίου Κωνσταντίος έκληροδότησεν εις τό Πανεπιστήμιον φλωρία άυστριακά διακόσια, ήτοι δραχ. 2530, αί- τινες και εισεπράχθησαν.

β. Ο μακαρίτης Μάριος Καραλής, Χίος την πα- τριδα, άποθανών εν Σμύρνη, κατέλιπεν εις τό Πα- νεπιστήμιον κληροδοτήμα εξακισχιλίων δραχμών, αίτινες έστάλησαν ήδη εις την Πρυτανείαν υπό τής συζύγου αυτου κυρίας Έλένης.

γ. Η μακροτίτις Αικατερίνα Βιτάλη έκληροδότη- σεν εις τό Πανεπιστήμιον δραχμάς εκατόν, τας ό- ποίας και έλάβομεν πρό μικρού παρά του Γερου- σιαστου κυρίου Γ. Ψύλλα.

δ. Ο εν Πορταρία τής Θεσσαλομαγνησίας με- ταλλάξας τον βίον Παρθένος Ιωάννου Χρυσοχού Ιατρος εκ Μακρονήστου, κληροδοτήσας διαχιλίας και πεντακοσίας δραχμάς εις διάφορα εν Έλλάδι δημόσια και φιλανθρωπικά καθιδρύματα, κατέλιπε και εις τό Πανεπιστήμιον δραχ. διακοσίας πενή- κοντα, τας όποιας έμέτρησεν εις ήμάς ο άνεψιός αυτου Κ. Κωνσταντίνος Βάϊλας.

ε. Ο πρό μικρού εν Τεργέστη άποβιώσας Ιωάν- νης Άνδρεάδης Χίος, χρηματίας και ήθλον τον βίον του λειτουργής τής παιδείας και ζηλωτής τής εύχαιας του γένους του, κατέλιπεν εις τό Πανεπι- στήμιον διά τής διαθήκης του κληροδοτήμα δεκα- κισχιλίων δραχμών, τας όποιας και έλάβομεν ήδη δι' έπιμελείας του επί τούτω κατασταθέντος έπι- τρόπου ήμών κυρίου Α. Γενικέση.

ς. Ο εν Άλεξανδρείη πρό όλίγου έμμετρήσας τό ζην όμογενής Θεόδωρος Τούλης έκληροδότησεν εις τό Πανεπιστήμιον πενταφράγκα χίλια πεντακό- σια, ως έπληροφόρησεν ήμάς ο εν Άθήναις διαμέ- νων αξιότιμος του μακρότερου αυταδέλφου.

ζ. Η εύγενεστάτη κυρία Μαρία Μαυροκορδάτου, σύζυγος του πρό μικρού άναπαυθέντος και υπ' ήμην πενθουμένου συγκαθηγητου κυρίου Γ. Μαυροκορδά- του, ανήγγειλεν εις την Πρυτανείαν διά του από 20 Αύγουστου έγγραφου αυτης, ότι ο άειμνήστος σύ- ζυγός τής έδωκε μικράν πρό του Οκνάτου του έν- τολήν ίνα δοθώσιν εις τό Πανεπιστήμιον εκ τής περιουσίας αυτου φλωρία άυστριακά εξακόσια, όρί- σας, ίνα τό κληροδοτήμα τούτο, κατατεθῆν εν πι-

ματοχῃ ή επί τότω εις την Έθνηκήν Τράπεζαν, μένῃ άνέπαφον, μόνον δε τό έτήσιον αυτου προΐην χρησιμεύῃ πάντοτε εις σύνταξιν ενός των εύφραστέ- ρων και έπιμελεστέρων κληρικών φοιτητών του Πα- νεπιστημίου.

η. Εις τὰ ανωτέρω κληροδοτήματα προσθετίον και τας συνδρομάς, τας όποιας έδωκαν εις τό Πα- νεπιστήμιον προς καλλιέργειαν των παρκαειμένων κήπων οι δύο νομοθετικοί τής Έλλάδος σύλλογοι, έξ ών ή μὲν Βουλῃ προσήνεγκε κατά τούτο τό έτος διαχιλίας δραχμάς, και έτι χιλίας καθυστε- ρούσας από του παρελθόντος έτους· ή δε Γερουσία χιλίας. Μνημονεύον ένταῦθα τας ήθείσας συνδρο- μάς των δύο νομοθετικών συλλόγων κρίνω καθήκον να έκφράσω δημοσίη προς άμφοτέρω την βραδείαν του Πανεπιστημίου εύγνωμοσύνην δι' ήν άείποτε έ- δειξαν αξιέπαινον προθυμίαν προς πλήρωσιν των πολλών και ποικίλων αυτου χρεών, και προς πᾶν συντείνον εις την πρόοδον των λόγων και τής έπι- στήμης εν τῷ πατρίδι ήμῶν. Όταν εις έκλεκτοί του λαου δεικνύωσι τοσοῦτον ζήλον υπέρ τής παιδεύ- σεως και του φωτισμού αυτου, προθύμως και άφει- δως τὰ προς ταῦτα μέσα παρέχοντες, τίς δέν οίω- νίζεται εύτυχές και ένδοξον τής πατρίδος τό μέλλον;

θ. Εις πράγματα. Πλήν των ήθθέντων χρηματικῶν κληροδοτημάτων προσήλθον κατά την ήμην Πρυτανείαν εις τό Πανε- πιστήμιον και άλλα εις πράγματα, τὰ εξής· α. Ο πρό όλίγου άποβιώσας όμογενής ήμών Χαριτόφ, γενικός τής Έλλάδος εν Πετρούπολει Πρό- ξενος, απέστειλεν, έτι ζών, δώρον εις τό Πανεπι- στήμιον συλλογήν των όρυκτών τής Σιβηρίας, ήτις μετακομισθεύσα ένταῦθα θέλει λαμπύρη τό όρυκτο- λογικόν ήμῶν ταμείον. Η συλλογή αυτη τιμᾶται ένενήκοντα περίπου χιλιάδων δραχμών.

β. Ο κύριος Μιχαήλ Αθ. Βασιλόπουλος εκ Πε- λοποννήσου, άποφασίστας μετά πολυετή εν Ρωσ- σία διατριβήν να επανέλθῃ έφέτος εις την Πατρίδα του, έφιλοτιμήθη να μη έμφανισθῃ εις την κοινήν ταύτην των πανταχού Έλλήνων μητέρα με χείρας κενάς, άλλ' ως άγνωμον τέκνον εκόμισε μεθ' έαυτου και προσήνεγκεν εις τό εν αυτη ανώτατον διδασκα- λείον μικράν συλλογήν φυσιογραφικῶν σωμάτων, έξ ών τινα σπάνια.

γ. Ο σοφός Ιωάννης Ροδόλφος, Γερμανός τό γέ- νος, γνωστός εις τον επιστημονικόν κόσμον, γνωστός δε και εις ήμάς διά τας κατά την Πεντέλην πα- λαιοζωϊκάς ανασκαφάς, δι' ών σπανιώτατά τινα ά- πολιθώματα ζώων προκατακλυσμίον άνεκαλύφθη- σαν, άποθανών πρό όλίγου εν Συρία, όπου χάριν τής επιστήμης περιηγετο, έκληροδότησεν εις τό ή- μέτερον Πανεπιστήμιον την αξιόλογον φυσιογραφι- κήν του βιβλιοθήκην, τιμωμένην δραχμών περίπου 15000, κευμένην εν τῷ Ακαδημαίω του Μοναχίου. Η Πρυτανεία, άμα λαβούσα είδησιν του κληροδο- τήματος τούτου, έσπευσε να καταστήσῃ επίτροπον τον εν Μοναχίω έλλησικόν Πρόξενον κύριον Shauss

von Kempfenstein, ένα φροντίση περί της παραλαβής και αποστολής αυτού ένταυθα, ένθα θέλει χρησιμεύει εις εδνώνωμονα παρ' ήμιν και αιωνίαν μνήμην του μακαρίτου κληροδότου.

δ'. Προσέτι και κυβερνήσεις και ιδιώται διάφοροι, Έλληνες και φιλέλληνες, προσήνεγγον εις την του Πανεπιστημίου και την δημοσίαν βιβλιοθήκην διτχιλίους περίπου τόμους και φυλλάδια διαφόρων συγγραμμάτων, ών ο κατάλογος, περιέχων και τά των δωρητών ονόματα, έτι δε και τά αγορασθέντα και δι' ανταλλαγής αποκτηθέντα νέα βιβλία, θέλει προσαρτηθί εις την τύπωσιν του παρόντος λόγου (ίδε πιν. β.) ένταυθα δε αναφέρω ως αξιολογατέρας προσφορές τās εξής.

1) Την της Αυτοκρατορικής Κυβερνήσεως της Γαλλίας, συγχειμένην εξ εκατόν είκοσι και ενός τόμων και διανομών διαφόρων πολυτίμων συγγραμμάτων.

2) Την παλύτιμον συλλογήν έλξεθειρίων εκδόσεων συνισταμένην εκ τόμων τριάκοντα έπτά, προσενηχθεισαν διά της μεγαλειότητος ήμων Βασιλείσεως παρά του φιλέλληνοσ έφρουρ της έν Όλδεμβούργω δημοσίας βιβλιοθήκης.

3) Την του ίππότου κυρίου Ch. de Lawton, περιέχουσαν τετρακοσίους τριάκοντα δύο τόμους διαφόρων συγγραμμάτων των πλείστων ιστορικών.

4) Την του βραβώνος de Tunder συγχειμένην εκ τόμων πεντήκοντα τριών των διαφόρων αξιολόγων συγγραμμάτων του διασημού ιστορικού Ιωσήφ von Hammer, πενθερού αυτού.

5) Την του έν Νεαπόλει κυρίου Gaetano Nobilio συνισταμένην εξ εκατόν πενήκοντα τόμων και φυλλαδίων.

6) Την του κυρίου Φραγκίσκου Βαρβάρου, βενετού εύπατρίδου, συνισταμένην εξ έντύπων του έ αιώνος εις τόμους τεσσαράκοντα.

7) Την του κυρίου Μίστρα, διερμηνεύσε της έν Κωνσταντινουπόλει αυτοκρατορικής Ρωσικής Προσείσεσ περιέχουσαν τόμους εξεκοσίους αξιολόγων βιβλίων (α).

8) Την του έν Ταργέστη φιλογενοūs Έλληνικού Προξένου κυρίου Α. Γενικήση συνισταμένην εκ τόμων και φυλλαδίων εκατόν έβδομήκοντα έπτά διαφόρων αξιολόγων συγγραμμάτων, των πλείστων περιοδικών.

9) Την του κυρίου Παύλου Αζμπρου συγχειμένην εκ πολυτίμων έλληνικών χειρογράφων του μεσαιώνος και τινων έντύπων εις τόμους τριάκοντα τέσσαρας.

Διά των τουούτων προσφορών και των υπό του αξιοτίμου της βιβλιοθήκης Έφρουρ εξ αγοράσ γινόμενων κατ έτος προσκτήσεων ο αριθμός των βιβλίων ηύξήθη ήδη τοσούτον, ώστε αναγκαία καθίσταται ή προσθήκη υπερέφων θηκών εις υποδοχήν των βιβλίων εστινών, των όποιών ή χρήςεις ει-

(α) Αί προσφορές αυτές αναγγελλόσασί πέφυκιν, ως φαίνεται, έν τη λογιόσει του προκατόχου μου, ίστούσαν έφέτος ένταυθα.

και σπανιωτέραν υποδεικνύων ένταυθα την χρείαν ταύτην, πέποιθα, ότι το ύπουργείον θέλει φροντίση περί των μέσων, δι' ών ή ρηθείσα της βιβλιοθήκης δικασκευή θέλει εκτελεσθί όσον τάχιστα.

Γ' ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΗ ΣΥΛΛΟΓΗ.

Και ή προσαρτημένη εις την βιβλιοθήκην Νομισματική Συλλογή δέν έμεινε κατά τό λήξαν έτος αναζήτου, αλλά προστεθήσαν εις αυτήν επιμελεία του τε έντίμου Έφρουρ κυρίου Γ. Γυπάλδου και του αξιοού Νομισματογνώμονος Άγγιλίεωσ. Ποστολάκη περί τά εκάτον πενήκοντα νομισματικά πλείστα Έλληνικά, τά μεν αγορασθέντα εκ των χρημάτων του φιλομούσου κυρίου Αλεξάνδρου Γιάμαρη, τά δε αποκτηθέντα δι' ανταλλαγής. Έάν δε ή προσθήκη αυτή αριθμητικώς δέν είναι μεγάλη διά την ολιγότητα των εις αγοράν νομισμάτων μέχρι τουδε ώρισμένων χρημάτων, έχει όμως νομισματολογικήν αξίαν ούχι μικράν, διότι πολλά εκ των προστεθέντων νομισμάτων είναι σπάνια και τινα δε ανέκδοτα. Ο κατάλογος αυτών θέλει όμοίως προσαρτηθί εις τον παρόντα λόγον (ίδε Μίν. γ').

κ'. ΠΕΡΙΟΥΣΙΑ ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ.

Η χρηματική του Πανεπιστημίου περιουσία πρό της Πρυτανείας μου συνίστατο κατά την λογοδοσίαν του προκατόχου μου εκ δραχμών 124, 810. 65. Προστεθέντων δε των χρημάτων, όσα εισεπράχθησαν επί της έμης Πρυτανείας από κληροδοτημάτων και δωρημάτων, από διαφόρων προσώπων των κτημάτων του Πανεπιστημίου, από μερισμάτων των έν τη Έλληνική Τραπεζή μετοχών και από τόκων των καταθεθειμένων έν αυτή λοιπών κεφαλαίων, από διπλωμάτων και αποφοιτητηρίων, ηύξήθη έντός του λήξαντος ακαδημαϊκού έτους ούτως, ώστε μετά την άρρίσασιν των γενομένων εξ αυτής κατά τό αυτό έτος ούχι μικρών δαπανών αναβύουσαν ήδη τά χρηματικά του Πανεπιστημίου κεφάλαια εις δραχμάς 362,847,91, ως φαίνεται εις την προσαρτηθησόμενον εις τον λόγον πίνακα (ίδε Πιν. δ').

Η μεγάλη αυτή της χρηματικής περιουσίας του Πανεπιστημίου αύξήσεσι προήλθε κυρίως εκ της εισπράξεωσ του πλουσίου κληροδοτήματος του άειμνήστου Δημ. Πλατυγένους, μεγάλου του Πανεπιστημίου εύεργέτου. Τη βήθην ποσόν των δραχμών 362,849: 94 μένει έν τη Έλληνική Τραπεζή, κατατεθειμένην επί τόκω έτησίω 4 τά 100 δραχμάς. Μικρός μεν είναι ο παρ' της Τραπεζής διδόμενος ούτος τόκος, αλλά προσιμώθη επί του παρόντος διά τό ασφαλέςτερον και διότι ο εις ιδιώτας κατά μικράς ποσότητας δανεισμός των κεφαλαίων του Πανεπιστημίου ήθελεν απαιτήση άμέσως την προσθήκην ιδιαιτέρου λογιστού και ταμίου, του ίκανώς ήδη πεφορτισμένου Γραμματέωσ μηδαμώς έπαρκούντος εις εργασίας ούτω πολυειδείς και πολυκρίθμους.

Εκτός της έπιθείσεσ καθαρής χρηματικής περιουσίας του Πανεπιστημίου, υπάρχουσιν έτι και άπαι-

τήσεις τινές ακαθάριστοι και τινα κτήματα. Η λεπτομερής τούτων έκθεσις δέν άρμόζει εις τον παρόντα λόγον, τον όποιον ήθελεν έκτείνη ύπερ τό μέτρον, δι' αφήνων εις την νέαν ακαδημαϊκήν Σύγκλητον την φροντίδα να ζητήση και λάβη λόγον περί αυτών ακριβέστερον αναφέρω ένταυθα συντόμως μόνον τά εξής:

α. Είς τό προς τό Πανεπιστήμιον κληροδοτήμα του μακαρίτου Ιωάννου Σούτσου, γνωστόν ήδη εκ των παρελθουσών πρυτανικών εκθέσεων, περιείχεται

1) Έν προικοδοτικόν γραμματίον αγορασθέν παρ' του κληροδότου και κατοπιν εξ ήμισείας πωληθέν επί τριμήνω προθεσμία προς τον κύριον Στέφανον Χ. Στεφανόπουλον.

2) Μία χρεωστική του αυτού κυρίου Στεφανοπούλου προς τον κληροδοτήν όμολογία εκ δραχμ. 1200, ήτις, κατά τον ίσχυρισμόν του κυρίου Στεφανοπούλου, έδόθη ύπ' αυτού αντί της τιμής του αγορασθέντος ήμισοίρου του άνωτέρω προικοδοτικού γραμματίου.

3) Δικαίωμα επί ενός οικόπεδου παραχωρητέου παρ' της Κυβερνήσεωσ εις την νέαν πόλιν των Πατρών άνθ' έτέρου καταλειφθέντος εις την παλαιάν.

Επειδή ο βήθεις ίσχυρισμός του Κυρίου Στεφανοπούλου επί τουούτου, ή ακαδημαϊκή Σύγκλητος, στηρίζομένη επί της γνωμοδοτήσεωσ των νομομαθών αυτής, μελών, απέφασε να συμβιβασθί μετ' αυτού. Έγενε δε ο συμβιβασμός επί τω όρω να πληρωθί μεν ο κύριος Στεφανόπουλος εις τό Πανεπιστήμιον δραχμ. 1537 κεφάλαιον και τόκους της χρεωστικής του όμολογίας, να έπιγνωσθί δε αντί του ποσού τούτου ιδιοκτήτης του ήμισέωσ προικοδοτικού γραμματίου. Τό δε άνήκου εις τον κληροδοτήν Ι. Σούτσον έτερον ήμισο του αυτού προικοδοτικού γραμματίου έπωλήθη εις τον αυτόν κύριον Στεφανόπουλον αντί δραχμών 1000, των όποιων ή εισπραξις, ως και ή δραχμών 100 λειπομένην έτι εκ του άνωτέρω δραχμ. 1537 του συμβιβασμού, ανατίθεται εις την φροντίδα του διαδόχου μου.

Τό δε έν Πάτραις οικόπεδον δέν παρεχωρήθη, ακόμη εις τό Πανεπιστήμιον ένεκα διαφόρων περιπλοκών. Επειδή δε τούτων ή διάλυσις μετά πολλήσ φροντίδης και ένεργείας της τε Πρυτανείας και του έν Πάτραις αξιοτίμου και έπιμελοūs ήμων πληρεξουσίου κυρίου Πανσχνίου Χοιδά έγγίξει ήδη εις άσσαν τέλος, έλπίζω ότι ή παραχώρησις αυτού θέλει πραγματοποιθί τάχέωσ διά της άκολούθου επιμελείας του διαδόχου μου.

β'. Η παρ' του μακαρίτου Χριστοδοούλου Βύθυμίου κληροδοτηθείσα οίκια χρησιμεύουσα εις Μαιευτήριον παρείχεν ένοίκιον δραχμ. 115 κατά μήνα, όπερ ηύξήθη από της αρχής του Μαΐου μηνός εις δραχμάς 150. Είναι άληθές, ότι και διά την εύρωχρίαν, και διά την θέσιν της οίκίας εδυνάμεθα, εις τās παρούσας μέλιστα περιστάσεις, να εύρωμεν έμίσθωμα μεγαλύτερον· άλλ' επειδή τό Μαιευτήριον θεωρείται ως προσάρτημα του Πανε-

πιστημίου χρησιμεύον εις πρακτικήν έν τη μειείξ διδασκαλίαν των φοιτητών της Ιατρικής, ή ακαδημαϊκή Σύγκλητος, έκρινε δίκαιον να δειχθί συγκαταβατικώτερα, ένα τό Μαιευτήριον μένη πλησίον του Πανεπιστημίου εις εύκολωτέραν των φοιτητών έπίσκεψιν. Επειδή δε ή οίκια είχε χρεάν γενικήσ τινας έπισκευής, προσεκλήθη ο τότε άρχιτέκτων του Πανεπιστημίου κύριος Γ. Μεταξάς να εξετάσθι την κατάστασιν αυτής και συντάξη τον προϋπολογισμόν συνταχθέντος δε τούτου και έγγραφέντος υπό τε της Συγκλήτου και του Ύπουργείου έπεσκευασθη ή οίκια.

γ'. Και ή παρ' του μακαρίτου Κατριμάτσου εις τό Πανεπιστήμιον κεκληροδοτημένη οίκια, όσα παλαιά και σαθρά, είχε μαγίστην χρείαν έπιμευής, ήτις και γίνεται ήδη κατ' άπόφασιν της Συγκλήτου και έγκρισιν του Ύπουργείου, συμφώνως προς τον συνταχθέντα υπό του κυρίου Γ. Μεταξά προϋπολογισμόν.

δ'. Είς τό Πανεπιστήμιον άνήκουσι και όκτώ αποθήκαι έν Προίλάθω της Βλαχίας, κληροδοτηθείσαι παρ' του μακαρίτου Βασιλείου Μακρή. Των μεν τεσσάρων τούτων ή έκμίσθωσις ήρχισε τη 4 Αύγουστου 1856, και έλήφθησαν εξ αυτής πέρυσιν φλωρία άυστριακά 174· αί δ' έτεροι τέσσαρες εξεμισθώθησαν τη 4 Αύγουστου 1857. Επειδή δε δ' εκεί έλληνικός Πρόξενος όστε το έκμίσθωμα αυτών έπεμψεν, ούτε έγραψε προς ήμάς, εξήγησάμεν πρός όλίγου διά του Ύπουργείου των Έξωτερικών παρ' αυτού λόγον.

ε. Είς τό Πανεπιστήμιον άνήκει προσέτι και τό πεμπτημίριον του είσοδήματος του έν Βλαχία κτήματος Σιγανσπίου καλουμένου, εις ο μετεποιήθη τό κληροδοτήμα του άειμνήστου επισκόπου Ήραπόλεωσ Νεοφύτου. Τό επιδόλλον εις τό Πανεπιστήμιον μέρος του έτησίου έκμισθώματος του βήθέντος κτήματος, αναβύθων εις δραχμ. 1200 περίπου, έλήφθη ήδη δι' επιμελείας του επιτρόπου του Πανεπιστημίου κυρίου Αποστόλου Άραξην, ούτινος τον φιλόπατρην ζήλον πολυτρόπως ήδη τό έαυτου γένος εύεργετήσαντος όφείλομεν δημοσίως ένταυθα να έπαινεσωμεν.

ζ'. Εκ των προτέρων πρυτανικών εκθέσεων είναι γνωστόν, ότι τό Πανεπιστήμιον έχει έν Βουκουρεστίω οικόπεδον κληροδοτηθέν υπό του μακαρίτου Π. Παπαζόγλου και ότι άπεφασίθη να άνεγερθώσιν επ' αυτού εκ συνδρομής των έν Βλαχία όμογενών αποθήκαι έκμισθωτέαι εις όφελος του Πανεπιστημίου επάνω δε των αποθηκών, Προξενείον έλληνικόν, δι' ο να πληρώνη ο Πρόξενος εκατόν δραχμ. μηνιαίον ένοίκιον. Αλλά περί τās άρχάς του λήξαντος ακαδημαϊκού έτους ο έν Βουκουρεστίω έλληνικός Πρόξενος άνήνεγκεν, ότι ή επί της άνεγέρσεωσ των αποθηκών και του Προξενείου έπιτροπεία, κρίνουσα τό βήθην οικόπεδον στενώτερον του δέοντος εις οικόδομήν Προξενείου, προταίνει να οικόδομηθώσιν επ' αυτού μόνον αί αποθήκαι, να έ-

γορασθῆ δι' ἀλλοχού διὰ τοῦ ὑπολοίπου τῶν συνδρομῶν πρότερος οἰκία διὰ τὸν Πρόξενον. Ἐπι τῆς ἀναφορᾶς ταύτης τοῦ Προξενείου καὶ τῆς ἐπι- συναφείσης τῆς ῥηθείσης ἐπιτροπεία γνωμοδοτή- σεως στηριζομένη ἢ Σύγκλητος ἀπεφάσισε νὰ ζη- τηθῆ παρὰ τοῦ ὑπουργείου ἢ μεταβολὴ τοῦ περι- οικόδομῆς τοῦ Προξενείου Β. Διατάγματος Ἄμα δὲ τῆς μεταβολῆς γενομένης συμφώνως πρὸς τὴν ῥη- θύσαν τοῦ Προξενίου ἀναφορᾶν, νὰ παρ' αὐτοῦ ἐκλεσθῆ ἔργεται, ἀναίρουσα τὰ τῆς προτέρας καὶ τὸ οἰκοπέδον ἰκανὸν εἰς οἰκοδομὴν Προξενείου περιστά- νουσα. Ἐκ τῆς ἀντιρᾶσεως ταύτης κεισθίντες, ὅτι ὁρίσθημεν ἐξ ἰδίας ἀντιλήψεως, νὰ κρίνωμεν ὅ,τι ἀρμόδιον, ἐκτιήσαμεν χωρογραφικὸν τοῦ οἰκοπέδου σ/εδιον. Ὅταν δὲ τοῦτο σταλῆ, θέλει δυναθῆ ἢ Συγκλητος νὰ κρίνῃ ἀσφαλτέστερον περὶ τοῦ πρακ- τίου.

γ. Γνωστὸν εἶναι προτέτι, ὅτι ὁ μακαρίτης Θεο- δώρος Βαρζέλης ἐκ Πρεβέζης, κατέλιπε κληροδό- τιμα γροσίων 45,000 ἵνα τοκίζηται πρὸς 10 τὰ ἑκατὸν παρὰ τῶν ἀδελφῶν του καὶ δίδηται κατ' ἔ- τας τὸ ἥμισυ τοῦ τόκου εἰς τὸ Πανεπιστήμιον. Εἰς ἀσφάλειαν τοῦ κληροδοτήματος τούτου ἐκτιήσαμεν κατὰ γνωμοδότησιν τῆς ἀκαδημαϊκῆς Συγκλήτου παρὰ τῶν ἀδελφῶν τοῦ κληροδότου νὰ σταλῆ εἰς τὸ Πανεπιστήμιον τὸ ἐπιβίλλον ἥμισυ τοῦ κεφα- λαίου, ἵνα φροντιζῆ αὐτὸ περὶ τοῦ τοκισμοῦ. Ἄλλ' ἢ πρότασις αὕτη δὲν ἔγινε δεκτὴ παρ' αὐτῶν νο- μιζόντων, ὅτι ἀντιβαίνει εἰς τὴν διάταξιν τοῦ μακαρίτου· ἐστάλη δὲ μόνον ὁ διετής τόκος τοῦ ἡμισίως κεφαλαίου.

δ. Ἐκ τοῦ τόκου τοῦ κληροδοτήματος τοῦ ἀει- μνήστου Θεοδώρου Ράκου διετηρήθησαν μέχρι τοῦδε δύο ὑπότροφοι τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς, ὁ Εὐγένιος Λεπέντας καὶ Παναγιώτης Μουσκούτης. Περαιτω- σάντων δὲ τούτων τὰ ἐκπύων μαθήματα ἀπόκειται εἰς τὸν διάδοχόν μου ἢ φροντίς περὶ τῆς ἐκλογῆς νέων ὑποτρόφων τῆς αὐτῆς Σχολῆς.

ε. Τὸ πρῶτον τοῦ κληροδοτήματος τοῦ ἀειμνήστου καθηγητοῦ Δημητρίου Μαυροκορδάτου ἐρησήμεσε κατὰ τὴν διάταξιν αὐτοῦ εἰς διατήρησιν δύο ὑπο- τρώφιων τῆς Ἱατρικῆς Σχολῆς, τοῦ ἑτέρου τῶν ὁ- ποίων ἀποθάνοντος, μένει εἰς τὸν διάδοχόν μου ἢ φροντίς περὶ τῆς ἀναπλήρωσεως αὐτοῦ.

κ'. Καὶ ὁ ἀξιότιμος ἡμῶν προκατόχος ἐν τῇ λογοδοσίᾳ αὐτοῦ ἀνήγγειλεν, ἢ δυσκαίδικα πρὸς προ- θεσίμια τοῦ ἀπὸ 24 Δεκεμβρίου 1814 δωρητηρίου ἐγγράφου τῆς φιλογενούς τῶν Ἰωνιδῶν οἰκογενείας ἐλήξῃ κατὰ τὸν Σεπτέμβριον τοῦ παρελθόντος ἔ- τος· κατὰ δὲ τὸ αὐτὸ δωρητήριον ἐμελλεν ἢ ῥηθεῖ- σα οἰκογένεια νὰ ἀποφυνῆ, ἂν τὸ ἐκ πεντήκοντα χιλιάδων δραχμῶν κεφάλαιον ὄφειλε νὰ χρησι- μεύσῃ καὶ ἐφεξῆς εἰς συντήρησιν ὑποτρόφων, ἢ εἰς ἄλλαν σκοπὸν ἐπίσης κοινωφελῆ. Ἄλλ' ἀποβίω- σαντος ἐν τῷ μεταξύ τοῦ ἀειμνήστου Κωνσταντίνου Ἰωνίδου, ἀρχηγοῦ τῆς οἰκογενείας, ἀνεφῆ μεταξὺ τῶν κληρονομῶν διαφωνία καὶ ἀμφισβήτησις, ἕνεκα τῆς ὁποίας οὐδεμία μέχρι τοῦδε ἀπόφασις αὐτῶν

ἐκινουποιοῦν εἰς τὸ Πανεπιστήμιον διὰ ταῦτα οὐτ' ἐκλογῆς νέων ὑποτρόφων ἐγένετο.

Α'. ΕΟΡΤΑΙ ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ.

Τὸ Πανεπιστήμιον εὐγνωμονοῦν πρὸς πάντας τοὺς εὐεργέτας αὐτοῦ, δωρητάς καὶ συνδρομητάς, καὶ πρὸς πάντας τοὺς ἐν αὐτῷ καὶ ὑπὲρ αὐτοῦ κοπιῶσαν- τας καὶ κοπιῶντας, καὶ πληροῦν χρεὸς πρὸς αὐτοὺς ἱερὸν, ἐτέλεσε καὶ ἐφέτος κατὰ τὰ ἐξ ἀρχῆς κανο- νισθέντα ἐν τῇ ἐορτῇ τῶν τριῶν Ἱερουργῶν ἀρχιε- ρατικῆν ὑπὲρ αὐτῶν λειτουργίαν καὶ μνημόσυνον, ἐν ᾧ καὶ πρέπων λόγος ἐξεφωνήθη ὑπὸ τοῦ Κα- θηγητοῦ τῆς Θεολογίας κυρίου Κ. Κοντογόνου. Ὁ- μοίως ἐωρτάσθη τὴν 11 Μαΐου, ἡμέραν τῶν γενε- θλίων τῆς Α. Μ. τοῦ Βασιλέως, ἢ ἐορτὴ τῆς καθι- δρύσεως τοῦ Πανεπιστημίου ἐν ᾗ ὁ καθηγητὴς τῆς πολιτικῆς Οἰκονομίας κύριος Ι. Σούτσας ἐξεφώνησε λόγον ἀρμόδιον.

Μ. ΟΙΚΟΔΟΜΗ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ.

Διὰ τὰς ἀπό τινων ἐτών δυσχερεῖς περιστάσεις ἢ ἐιδικῆ ἐπὶ τῆς οἰκοδομῆς τοῦ Πανεπιστημίου ἐ- πιτροπεία δὲν ἐδυνήθη νὰ συλλέξῃ νέας συνδρομὰς εἰς κατάρτισιν καὶ διακόσμησιν τοῦ οἰκοδομήμα- τος. Ἐν τούτοις ἐκρίθη ἀναγκαῖον ὑπὸ τῆς Συγκ- λήτου νὰ δαπανηθῶσιν ἐκ τῶν ὑπαρχόντων κεφα- λαίων ὀλίγα, ἢ ἵνα ἰσοπεδωθῆ ἢ πλατεία αὐτοῦ, τῆς ὁποίας ἢ ἀνωμαλία παρίστα εἰς τὴν αἴσθησιν λυπη- ρὰν ἀντίθεσιν πρὸς τὴν εὐρύθυμιαν τοῦ οἰκοδομήματος καὶ ἤσχυρε τὸ σύνολον τῆς προσόψεως. Ἐ. ἵνα κλει- σθῆ ἢ προσθῆα μεγάλη θύρα διὰ κίγλιδος σιδηρᾶς πρὸς τὴν ἀσφάλειαν καὶ καλλωπισμὸν τοῦ οἰκοδομή- ματος. Ἀμφότερα ταῦτα τὰ ἔργα ἐγγίζουσιν ἕδη εἰς πέρας.

Ἐπειδὴ ὁ λόγος περὶ τῆς τοῦ Πανεπιστημίου οἰ- κοδομῆς, κρίνω ἀρμόδιον νὰ προσθέσω ἐνταῦθα, ὅτι καὶ συχνὰ αὐτῆς χρεῖαι καθιστῶσιν ἀναγκαῖον τὴν συχνὴν συνδρομὴν ἀρχιτέκτονος ἐπιστήμονος πρὸς διεύθυνσιν τῶν ἐργασιῶν. Ὅθεν, ἐπειδὴ ὁ κύριος Γ. Μεταξᾶς, ὁρισθεὶς κατ' αἴτησιν τῆς Πρυτανείας ἀρ- χιτέκτων τοῦ Πανεπιστημίου, παρητήθη μετ' ὀλί- γον, ἐκρίθη ὑπὸ τῆς ἀκαδημαϊκῆς Συγκλήτου κα- λὸν νὰ παρακληθῆ ὁ κύριος Λύσανδρος Καυταντζό- γλου, Διευθυντὴς τοῦ Πολυτεχνείου, νὰ δεχθῆ τὴν τιμητικὴν ταύτην θέσιν. Προθυμηθέντος δὲ τοῦ ἀ- γαθοῦ τούτου πολίτου καὶ γνωστοῦ καλλιτέχνου νὰ δευχθῆ διὰ τῆς ἐπιστήμης του χρήσιμος εἰς τὸν ναὸν τοῦτον τῆς ἐπιστήμης, ἔγινεν ἢ περὶ τούτου πρότασις, ἣτις καὶ ἐνεκρίθη παρὰ τοῦ Ἱπουργείου.

Ν. ΝΒΑΙ ΑΡΧΑΙΡΕΣΙΑΙ.

Αἱ νέα ἀκαδημαϊκὰ ἀρχαιρεσῖα ἀνέδειξαν ὑπο- ψηφίους διὰ τὴν Πρυτανείαν τοὺς κυρίους Γεώργιον Νικαυᾶν Καθηγητὴν τῆς ἐιδικῆς Νοσολογίας καὶ Κλινικῆς Πέτρον Παπαβήγγηπουλον Καθηγητὴν τοῦ ῥωμαϊκοῦ Δικαίου, καὶ Δημήτριον Στρούμπον Καθηγητὴν τῆς φυσικῆς, ἐξ ὧν ἢ Α. Μ. ὁ Βασιλεὺς ἐκύρωσεν ὡς Πρύτανιν τοῦ παρόντος ἀκαδημαϊκοῦ ἔτους τὸν κύριον Στρούμπον. Ὑποψήφιοι δὲ τῆς Κοσμητείας ἐξελέχθησαν διὰ μὲν τὴν Νομικὴν Σχο-

λὴν οἱ κύριοι Π. Ἀργυρόπουλος καὶ Σ. Πήλληκας, ἐξ ὧν ἐκυρώθη κοσμητῶρ ὁ Κ. Πήλληκας διὰ δὲ τὴν Ἱατρικὴν Σχολὴν, οἱ κύριοι Α. Ν. Κωστῆς καὶ Γ. Πρινάρης, ἐξ ὧν ἐκυρώθη ὁ κύριος Κω- στῆς· διὰ δὲ τὴν φιλοσοφικὴν Σχολὴν, οἱ κύριοι Α. Βενιζέλος καὶ Ἡ. Μητσόπουλος, ἐξ ὧν ἐκυρώθη ὁ κύριος Βενιζέλος· διὰ δὲ τὴν Θεολογικὴν Σχολὴν ἐ- ξελέχθη καὶ ἐκυρώθη ὁ κύριος Κ. Κοντογόνου. Γε- νομένης δ' ἔπειτα γενικῆς τῶν καθηγητῶν ψηφη- φορίας περὶ τῆς συμπληρώσεως τῶν μελῶν τῆς νέας Συγκλήτου, ἐξελέχθησαν ἐκ μὲν τῶν περυσινῶν με- λῶν οἱ κύριοι Κ. Ἀσώπιος καὶ Βασίλειος Οἰκονομί- δης· νέα δὲ μέλη, οἱ κύριοι Θ. Μανούσης καὶ Γ. Πρινάρης.

Μετὰ τὴν συμπλήρωσιν τῆς νέας ἀκαδημαϊκῆς Συγκλήτου παραδίδων νῦν τὴν Πρυτανείαν εἰς τὸν ἀξιότιμον διάδοχόν μου εὐχομαι τὸ ἀρχόμενον ἀ- καδημαϊκὸν ἔτος εὐτυχέστερον ἐν πᾶσι τοῦ παρελ- θόντος καὶ πλειοτέρας ἀφελείας παρεκτινόν. Νο- μίζω δ' ἐνταῦθα εὐκαιρον πρῶτον μὲν νὰ δηλώσω τὴν εὐγνωμοσύνην μου δημοσίᾳ πρὸς τὰ σεμνὰ τῆς Συγκλήτου μέλη δι' ἣν μοι παρέσχον καθ' ἕλον τὸ ἔτος τῆς Πρυτανείας μου ἐν βουλή τε καὶ πράξει πρόθυμον συνδρομὴν· ἔπειτα δὲ νὰ ἐκφράσω τὰς εὐχαριστίας μου πρὸς τὸν ἐντιμον τοῦ Πανεπιστη- μίου Γραμματέα διὰ τὴν διηνεκῆ αὐτοῦ περὶ τὴν πολύπλοκον ἀπηρεσίαν ποσὴν καὶ ἐπιμέλειαν ἐπὶ πᾶσι δὲ νὰ ἐπαινέσω τοὺς κυρίους φοιτητὰς διὰ τὴν εὐτακτον διαγωγὴν των, διὰ τὴν εἰς τοὺς ἀκαδη- μαϊκοὺς νόμους εὐπειθειαν καὶ διὰ τὴν ἐπιμελῆ εἰς τὰ μαθήματα ἐνασχόλησιν. Τοιαύτη διαγωγή τιμᾶ καὶ αὐτοὺς τοὺς φοιτητὰς καὶ τὸ Πανεπιστήμιον· εἶναι δὲ ἐπιτηδεῖα νὰ ἐγγενήσῃ εἰς τοὺς πρεσβυτέρους ἢ μᾶς, τοὺς ὑπερβάντας ἦδη τὸν μεσημέρινόν καὶ κλι- νοντας πρὸς τὴν δύσιν τοῦ ἡίου, τὴν εὐφρόσυνον ἐλπίδα, ὅτι ἢ νέα γενεά, ἣτις παρασκευάζεται νὰ διαδεχθῆ τὴν ἡμετέραν, νὰ ἀναθῆ μεθ' ἡμᾶς τὰς διδασκαλικὰς ταύτας ἔδρας, ἢ ἄλλην τινὰ τάξιν ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ τῆς πατρίδος νὰ καταλάβῃ, θέλει δευχθῆ κατὰ πάντα εἴδη τῶν ἡμετέρων εὐχῶν, κρείσσων δηλονότι ἡμῶν καὶ ἰκανῆ νὰ προβιβάσῃ περαιτέρω τὸ μέγα τῆς διανοητικῆς, ἠθικῆς καὶ πο- λιτικῆς ἀναγεννήσεως τοῦ ἑλληνικοῦ ἔθνους ἔργον, ἕπερ οἱ προγενέστεροι αὐτῆς μετὰ πόρων πολλῶν καὶ ἐν μέσῳ μεγάλων κινδύνων, κακουχιῶν καὶ στερησῶν ἤρχισαν· ὅτι εὐμοιρῆσασα νὰ γεννηθῆ καὶ ἀνατραφῆ εἰς περιστάσεις πολὺ τῶν ἡμετέρων εὐτυχεστέρας, καὶ ἔχουσα προχειρότερα, ἀφρονώ- τερα καὶ τελειότερα τὰ τῆς παιδείσεως μέσα, θέ- λει ὑπερτερήσῃ ἡμῶν ἐν τῇ ἐπιστήμῃ καὶ κατα- στῆ διὰ βασιμίου καὶ γνησίως ἑλληνικῆς παιδείας ἀξία τῆς τε παρούσης ἐποχῆς καὶ τοῦ μέλλοντος τῆς Πατρίδος· ὅτι ἐμπνεομένη αὕτη ὑπὸ τῆς ἀγά- πης παντός ἀγαθοῦ καὶ καλοῦ καὶ τιμίου θέλει δυναθῆ νὰ ἐμπνεύσῃ τὰ αὐτὰ σωστικὰ καὶ προα- γωγὰ τῶν κοινωνιῶν αἰσθήματα καὶ εἰς τὴν ἐπο- μένην γενεάν· ὅτι οὐδέποτε εἰς οὐδένα, συγκρίνοντα αὐτὴν πρὸς τὴν γενεάν τῶν πατέρων τῆς, θέλει

δώσῃ ἀφορμὴν νὰ ἐκφωνήσῃ τὸ ξηροζώντειον « χα- λεπώτερον εὐρεῖν ἄνδρας τάγαθὰ καλῶς γέρον- τας ἢ τὰ κακά· τὰ μὲν γὰρ ὕβριν τοῖς πολλοῖς, τὰ δὲ σωφροσύνην πᾶσι ἐμποιεῖ » μήτε νὰ ἐφρα- μόσῃ εἰς αὐτὴν τὸ Ἰακίτειον « Secundae res a- crioribus stimulis animos explorant, quia mi- seriae tolerantur, felicitate corrumpuntur. »

Α Μ Α Λ Φ Η.

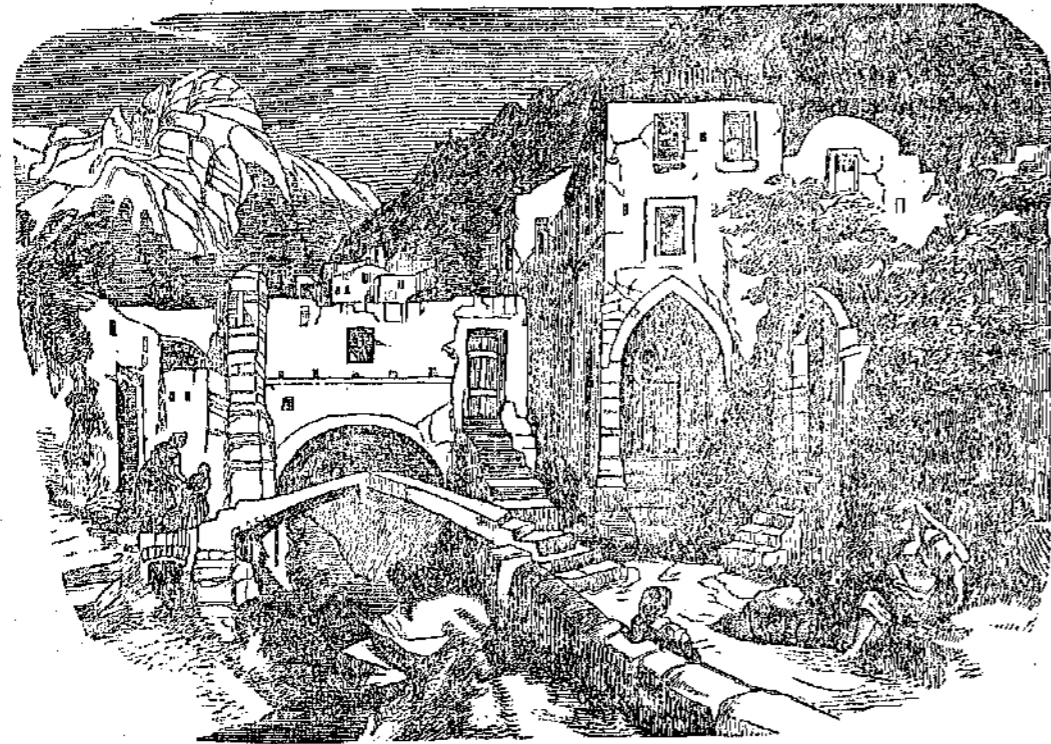
—ooo—

Νεάπολις, 7 Σεπτεμβρίου 1858.

Τὴν 38 Ἰουλίου σ' ἔγραψον ἐκ Λονδίνου (*)· ἔκ- τοτε περιπλανηθεὶς ἢ μάλλον πετασθεὶς, ἐπειδὴ τα- ξειδεύοντες σήμερον διὰ σιδηροδρόμων δὲν ὁδοιποροῦ- μεν πλέον ὡς ἄλλοτε, εἰς διάφορα μέρη τῆς Ἀγγλίας καὶ Γερμανίας, κατήτησα εἰς Νεάπολιν καὶ ἔμεινα κατὰ μὲτα τῶν ἄλλων ἀργῶν εἰς Καστελαμάρε, ὅπου συβρέουσι τὴν ἔσριν ταύτην τοῦ ἔτους χάρην ἀναψυχῆς καὶ λουτρῶν. Ἡ μεταξὺ τῆς πόλεως ταύτης καὶ τῆς Ἀμάλφης ὁδὸς εἶναι τερπινοτάτη, καὶ σὲ βεβαίῳ ὅτι οὐδεμία ἄλλη τῶν κατὰ τὴν Ἰ- ταλίαν ἐκδρομῶν μου μὲ καταγοήτευσεν ὅσον ἢ παροῦσα. Φαντάσθητι πλήθος μύλων περὶ τὴν Γρα- νιάνην, πόλιν κειμένην πρὸς ἀνατολὰς τῆς Καστε- λαμάρε, ἐν μέσῳ κισσῶν καὶ καππάρεων καὶ πολ- λῶν ἄλλων χλοεροτάτων φυτῶν, οἵτινες ἀενάως κι- νοῦνται διὰ τὰ κατασκευάσωσι τὰ περιόνυμα μα- καρόνια καὶ τὰ λοιπὰ ἐκ τοιαύτης ζύμης εἶδη, τὰ ὅποια καὶ ἡμεῖς ἀναζητοῦμεν περιπαθῶς· καὶ πλησίον αὐτῶν χαρτοποιεῖα πλαταγοῦντα καὶ συναρμύζοντα τὴν πᾶταγον αὐτῶν μὲ τοὺς μυκη- θμοὺς τῶν χειμάρρων, τῶν ὁποίων τὰ ὕδατα ἐκ- σφενδονίζονται ὡς ἀφροὶ ἀπὸ τοὺς τροχοὺς τῶν καταστημάτων τούτων. Ἐννοεῖς, φίλε μου, ὅτι ἐν μέσῳ βεθλείας ἐρημίας· οἱ ἥχοι οὗτοι γεννῶσιν αἰ- σθημα τρόμου καὶ εὐσεβείας εἰς τὴν καρδίαν σου. λιεθῶν κατ' ἀρχῆς στενήν ὁδὸν κατασκευασμένην μεταξὺ εὐρυχωρῶν ἐλαιῶνων περὶ πλευρὰς βουνῶν, διέβην ἐπὶ γεφυρῶν ἀπλοικῶν μὲν ἀλλ' ἐπισηφῶν χειμάρρων ῥέοντα εἰς τὸ βῆθος τῆς κοιλάδος. Νό- νον τὰ τετράποδα ὑποζύγια, ἰδίως δὲ οἱ ὄνοι καὶ οἱ ἡμίονοι, βελτίζουσιν ἀκινδύνως εἰς τὰ ἀπόκρημνα ταῦτα μέρη. Καὶ ὅμως αἱ ὄραται ὁδοιπόροι καὶ μᾶ- λιστα αἱ Ἀγγλίδες, προτιμῶσι τοὺς πόδας τῶν χωρικῶν, μεταφερόντων ῥωμαλέως αὐτὰς ἀπὸ τοῦ ἐνὸς εἰς τὸν ἄλλον κόλπον.

Ἡ θέσις τῆς Ἀμάλφης, κειμένης παρὰ τὸν αἰ- γιῶλον ὡς φωλεὰ πτηνῶν ἐπὶ ὄρατιον βράχων, μα- γεύει ἀληθῶς τὴν ὄρασίν σου· ἢ λευκότης τῶν αἰ- κίων τῆς ἀναδεικνύεται ἐπι μάλλον ἀπὸ τὰ ἀμυρακ- φόλλα παραφουρμένων ἐλαιῶν, καὶ αἱ παρὰ τὴν θά-

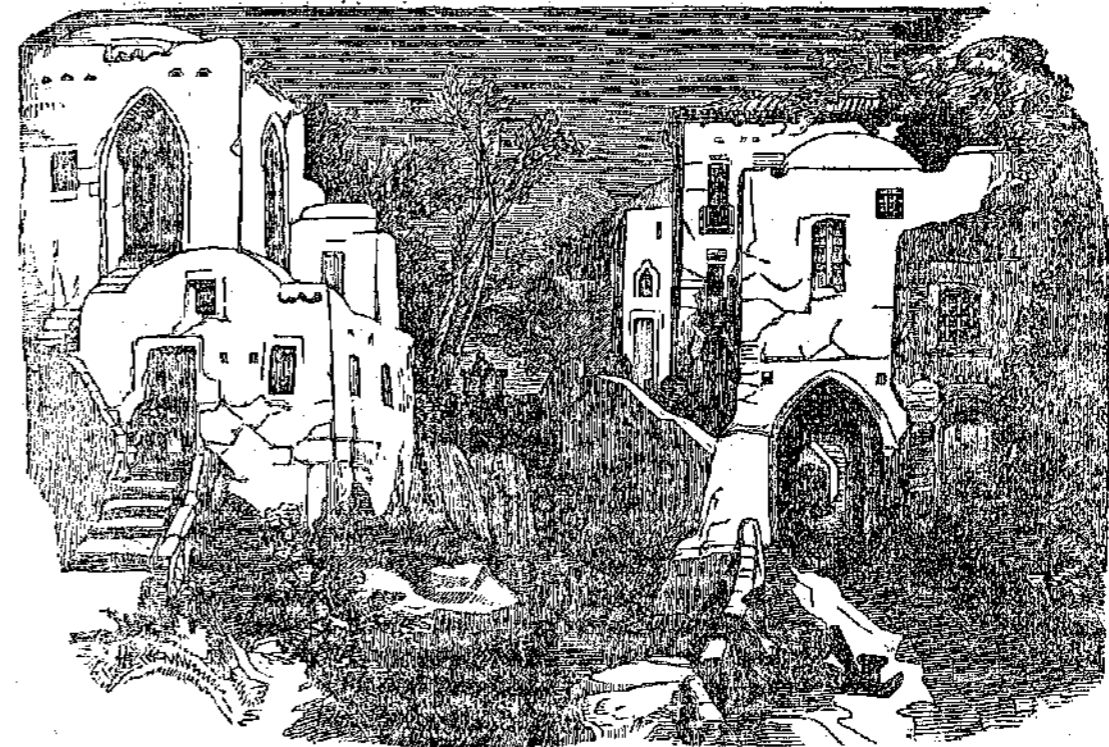
(*) Ἰδε φυλλάδ. 102, σελ. 242.

Ἀμάλθη. Κοιλὰς τῶν μύλων.

λασαν καμάραι ὑπερασπίζονται τὰς ἀλιὰδας κατὰ τῶν ἐκμαινομένων κυμάτων. Ἡ μητρόπολις, στηριζομένη ἀπὸ ὠρειοτάτους κίονας, ἀνυψοῦται περιλειυκὸς ὑπὲρ τὰ γλαυκὰ ὕδατα τῆς μεσογείου θαλάσσης, καὶ φαίνεται ὡς λείψανον τῆς πάλαι δημοκρατίας, ἥτις εἶχεν ἀποκτήσει τὴν ἰσχὺν διὰ τῆς ἐμπορίας καὶ τῶν ὀπλων. Εἰς τὴν Ἀμάλθην αὐτὴν, ἀγνωστον σχεδὸν γωνίαν τῆς σημερινῆς Ἰταλίας, ἀνεφάνισαν ἥρωες καὶ σοφοὶ ἐρίσαντες πρὸς τὰς πλησιοχώρους δημοκρατίας ὑπὲρ τῆς θαλασσοκρατορίας. Εἰς τῶν ναυτῶν αὐτῆς, ὁ Φλάβιος Ἰζιδόριος, εὐηργέτησε τὴν ἀνθρωπότητα ἐφευρών τὴν ναυτικὴν πυξίδα ἥτις, ὡς ἀπεδείχθη μετέπειτα, ἦτον ἐκπαλαίγνωστὴ εἰς τὴν Κίνα, καὶ εἰς τοὺς βράχους τῆς Ἀμάλθης ἀνευρέθησαν οἱ Πανδέκται. Τὸ περιώνυμον τοῦτο χειρόγραφον, τὸ ὁποῖον παρέλαβον οἱ Πισάται κατὰ τὴν ἐν 1135 πολιορκίαν τῆς Ἀμάλθης, μόνον τῇ ἀδείᾳ τῆς ἐξουσίας καὶ ἐν καιρῷ νυκτὸς ἐδεικνύετο ἐπὶ τῆς δημοκρατίας. Μετὰ ταῦτα ὅμως ἐγένετο γνωστὸν ὅτι καὶ ἄλλα ἀντίγραφα τῶν Πανδέκτων ἐσώζοντο, καὶ σήμερον εἰς τὴν Φλωρεντίαν δὲν δυσκολεύεται νὰ παρατηρήσῃ ὅσον θέλεις ἐν καιρῷ ἡμέρας τὸ ἐν τῇ Λαυρεντιανῇ βιβλιοθήκῃ. Τῆς Ἀμάλθης τέκνον ἦτο καὶ ὁ Μαζικανιέλλος, ὁ ἡμερήσιος ἐκείνος βασιλεὺς, ὁ ἀφείλην τελευταίαν τῆς ἐλευθερίας φωνὴν κατὰ τῶν ξένων δεσποτῶν τῆς Ἰταλίας. Ἀλλ' ἐπέσε, καὶ ἐπεσαν οἰκτρῶς ἡ πόλις αὐτὴ μετὰ τεσσάρων ἑκατονταετηρίδων ἀκμῆν, καὶ μόλις ἀμαθεῖς τινες μοναχοὶ καὶ ἀμαθεστέροι ἀλιεῖς κατοικοῦσιν εἰς τὰς Ἰταλικὰς ταύτας Ἀθήνας τοῦ μεσαιῶνος. Εἰς τὴν παρ' αὐτὴν κώμην Ἀτραννὴν αἰετίζεται περιεργότα-

τον καὶ ἀρχαιότατον (1087) μνημεῖον ὄρειχάλκινον θύραι τοῦ ναοῦ τοῦ Σωτήρος. Τὸ 1852 ἔτος κατεσκευάσθη ὁδὸς ἀμαξιτὴ περὶ τὴν θάλασσαν μετὰ τῆς Βιέττης καὶ Ἀμάλθης· πολλοὶ ὅμως προτιμῶσι νὰ ἐρχωνται ἄλλως ἄλλοθεν, διὰ νὰ θαυμάζωσι τὴν ὠραίαν φύσιν τῶν μερῶν ἐκείνων. Δύο ἢ τρεῖς λεύγαι, παραδείγματος χάριν, μακρὰν τοῦ Σορρέντου ἀπαντᾷ τινες λόφους, Coni delle Fontanelle ὀνομαζομένους, ὅθεν ἡ θέα τῶν δύο κόλπων, τῆς τε Νεαπόλεως καὶ τοῦ Σαλέρνου, εἶναι ἐξαισία. Εἰς τοὺς πρόποδας τῶν λόφων τούτων καίεται αἱ νῆσοι Γώλλιαν, οἱ κατὰ Βιργίλιον Σκόπελοι τῶν Σειρήνων, αἵτινες κατέτριγον τοὺς ἀνθρώπους, ἀπὸ τοὺς ὄνυχας ὅμως τῶν ὁποίων κατάρθρωσε νὰ σωθῇ ὁ ἡμέτερος πολὺμυτις Ὀδυσσεύς· ἀλλ' ὁ Ὀμηρος τὴν νῆσον τῶν Σειρήνων τοποθετεῖ παρὰ τὴν Σικελίαν. Ἐπὶ τῶν βράχων τούτων φερόμεθα πάλαι φρούρια χρησιμεύοντα ἀντὶ φυλακῶν. Τὰ παράλια τῆς Ἀμάλθης πλουτοῦσι κοραλίων. Ἡ Σάλλα, ἥτις ὑπῆρξεν ἡ καθέδρα τῆς Πολιτείας τῆς Ἀμάλθης, ὀνομασθεῖσα ἕως οὕτω διότι κεῖται ἐπὶ ἀποτόμου λόφου ὅπου ἀναβαίνει διὰ βαθμίδων, εἶναι ὅλη ἐρείπιον, καὶ μόλις ἀνακλιθῆναι τὰ ἔχνη τῶν τειχῶν, τῶν πύργων, τοῦ φρουρίου καὶ τῶν τριάκοντα πρὸς ταῖς ἑκατὸν ἐκκλησιῶν τῆς. Ὅτι δὲν ἦτον ἐρείπιον εἶναι καὶ ἡ Ραββάλλη. Μόνη δὲ ἡ μονὴ τῆς Ἁγίας Τριάδος ἐπὶ τοῦ ὄρους Φενέστρα εἶναι τὸ ἀξιολογώτερον μνημεῖον τοῦ μέρους τούτου τῆς Ἰταλίας. Οἱ μοναχοὶ, ἐκ τοῦ πάγκρατος ὄντες τῶν Βενεδικτείων, ἀν καὶ διὰ τὰ πλούτη τῶν ἐδύνατο νὰ προξενήσασιν μεγάλην ὠφέλειαν εἰς

Ἀμάλθη. Κοιλὰς τῶν μύλων.

τοὺς περὶ κατοίκους, ἀμαθεῖς ὅμως καὶ ἀγροῖκοι, οὐδὲν πράττουσιν ὑπὲρ αὐτῶν. Ναι μὲν καὶ αὐτοὶ καθὼς καὶ οἱ μονάζοντες εἰς τὰ λοιπὰ μοναστήρια τῆς Ἰταλίας δίδουσι χρήματα, ἀλλὰ δίδουσι αὐτὰ οὐχὶ διὰ νὰ φωτίζωσιν ἢ νὰ καθιστῶσιν ἀνεξαρτήτους τοὺς πτωχοὺς, ἀλλὰ διὰ ν' ἀγοράζωσιν ἐπιμύθιον τυφλῶν ὑποταγῆν εἰς τὰς θελήσεις τῆς ἐκκλησίας, καὶ νὰ καθιστάνωσι παχυλοτέρην τὴν ἀμάθειαν τῶν. Τὸ μοναστήριον τῆς Ἁγίας Τριάδος πλουτεῖ ἀρχαίων ἐγγράφων ὑπὲρ πᾶν ἄλλο κατὰ στήμα τῆς Ἰταλίας· ἀλλ' οὐδὲ κατάλογον αὐτῶν ἐκοινοποίησε μέχρι τῆς σήμερον. Πρὸς τὸ βῆθος τοῦ κόλπου καίεται τὸ Σάλερνον, ὁ ὅτις ὁ λιμὴν κατεσκευάσθη τὸ 1260 ἀπὸ τὸν περιβόητον Ἰωάννην Πρόσιδαν, τὸν συνδραμόντα δραστηρίως ἐπὶ τοῦ Σικελιωτικοῦ Ἰσπερνισοῦ εἰς τὴν ἀποδιώξιν τῶν Γάλλων ἐκ τῆς Ἰταλίας. Τὴν μητρόπολιν αὐτοῦ ἐκτίσε τὸ 1084 ὁ ἀντίπαλος Ἀλεξίου τοῦ Κομνηνοῦ Ῥοδόροδος Γισκάροδος, συλλήσας ἐπὶ τούτῳ τοὺς ναοὺς τῆς Ποσειδωνίας (Poesitium). Τῆς Ἐκκλησίας ταύτης ἀνακαινισμένης τὸ 1578 ἔτος, εὐρέθη τὸ σῶμα καὶ τὸ ἐνδύμα Γρηγορίου τοῦ Η'. Τοσοῦτω δὲ καλῶς διατηροῦντο ἀμφότερα, ὥστε ὁ λαὸς σίβεται ἕκτοτε ὡς ἄγιον τὸν πάπαν τοῦτον, καταφυγόντα ἐνταῦθα ἐν καιρῷ θρησκευτικῶν ταραχῶν. Εἰς Ἀμάλθην ὑπῆρχεν ἄλλατε, κατὰ τὸν μεσαιῶνα, ἐξάκουστος σχολὴ τῆς Ἰατροικῆς. Ἐπειδὴ ἦλθον ἐνταῦθα μετ' ἦτον ἀδύνατον νὰ ἀναχωρήσω χωρὶς νὰ ἐπισκεφθῶ τὰ Ἱεροσόλυμα τῶν ἀρχαιολόγων τῆς Ἰταλίας, τὰ ἐρείπια τῶν τριῶν ναῶν τῆς Ποσειδωνίας. Ὅποια ἐρείπια, φίλε μου!

Μὲ φαίνεται ὅτι μεγαλοπρεπέστερα καὶ μέλλον ἀκέραια ἀλλαγῆν δὲν σώζονται. Ὁ νοῦς σου ἀνυψοῦται καὶ ἡ καρδία σου κατανόγηται τόσῳ μᾶλλον, ὅσο ἡ περὶ σιωπῆ εἶναι βιθυνάτη. Ἡ πάλαι λαμπρὰ πόλις δὲν ὑπάρχει πλέον· σώζονται μόνον τέσσαρες πύλαι αἵτινες διέφρουον αὐτὴν εἰς τὰς τεσσάρων τμήματα. Ἡ μία μάλιστα ἐξ αὐτῶν ἵστῆται ὀρθία, καὶ οἱ εἰδότες λέγουσιν ὅτι ἐγένετο ἐπὶ τῆς Ῥωμαϊκῆς ἐποχῆς. Πολλὰ πολύτιμα πράγματα ἀνευρέθησαν κατὰ τὴν ἀνασκαφὴν ἀρχαίων τάφων, καὶ μάλιστα ἀγγεῖα ἐλληνικὰ κεχρωματισμένα εὐδοθεν, μετεφέρθησαν εἰς Νεάπολιν. Μία μόνη κατοικία ἀνθρώπων εὐρίσκειται ἐν μέσῳ τῆς ἐρημίας ταύτης, ἡ καλῶς τοῦ φυλάσσοντος τὰ ἀρχαῖα. Ὅτε ἠθέλησα νὰ σχεδιάσω εἰς τὸ λεύκωμα μιν τοὺς ναοὺς, ὁ φύλαξ ἔλθων με ἠρώτησεν ἐὰν ἔχω ἐγγράφον ἀδείας. Ἐπειδὴ δὲ δὲν εἶχον δὲν μ' ἐπέτρεψεν, ἐπιδείξας τὰς ὁδηγίας τοῦ Ἀλεξίου τοῦ Κομνηνοῦ Ῥοδόροδος Γισκάροδος, συλλήσας ἐπὶ τούτῳ τοὺς ναοὺς τῆς Ποσειδωνίας (Poesitium). Τῆς Ἐκκλησίας ταύτης ἀνακαινισμένης τὸ 1578 ἔτος, εὐρέθη τὸ σῶμα καὶ τὸ ἐνδύμα Γρηγορίου τοῦ Η'. Τοσοῦτω δὲ καλῶς διατηροῦντο ἀμφότερα, ὥστε ὁ λαὸς σίβεται ἕκτοτε ὡς ἄγιον τὸν πάπαν τοῦτον, καταφυγόντα ἐνταῦθα ἐν καιρῷ θρησκευτικῶν ταραχῶν. Εἰς Ἀμάλθην ὑπῆρχεν ἄλλατε, κατὰ τὸν μεσαιῶνα, ἐξάκουστος σχολὴ τῆς Ἰατροικῆς. Ἐπειδὴ ἦλθον ἐνταῦθα μετ' ἦτον ἀδύνατον νὰ ἀναχωρήσω χωρὶς νὰ ἐπισκεφθῶ τὰ Ἱεροσόλυμα τῶν ἀρχαιολόγων τῆς Ἰταλίας, τὰ ἐρείπια τῶν τριῶν ναῶν τῆς Ποσειδωνίας. Ὅποια ἐρείπια, φίλε μου! Καὶ μετὰ ταῦτα δούς τινὰς ἀποδείξεις τῆς ἐ-

λευθεριότητός μου ἀπεχειρέτισα τὰ γιγάντια ἐκεῖνα ἐρείπια.

ΚΙΟΡΟΓΛΟΥΣ.

Περσική ἑποποιία.

—οοο—

ΣΥΝΑΝΤΗΣΙΣ ΠΡΩΤΗ.

Ὁ Κιόρογλους ἦτο Τουρκομάνος ἐκ τῆς φυλῆς τοῦ Τυκῆ· καὶ τὸ μὲν καλὸν ὄνομά του ἦτο Ρουσάν, τὸ δὲ τοῦ πατρὸς Μιρζα Σερράφ, ὅστις ὑπερέτει τὸν σουλτάν Μουράδ, δικαιοκτὴν ἐπαρχίας τινὸς τῆς Τουρκιστάν, ὡς διευθυντὴς τῶν ἱπποφορβείων.

Μίαν τῶν ἡμερῶν, ἐν ᾗ αἱ φορβάδες ἔθεσκον εἰς τοὺς παρὰ τὸν Ὄξον λαιμῶνας, νέος ἵππος ἐξεληθὼν ἐκ τῶν ὑδάτων, ἦλθεν εἰς τὴν ὄχθην, ἔδραμε πρὸς τὴν ἀγέλην τῶν φορβάδων, προσέφερεν ὡς ἄλλος νέος ἐρωτόληπτος τὰς ὑποκλίσεις αὐτοῦ πρὸς δύο ἐξ ἐκείνων κατὰ προτίμησιν, καὶ ἐβυβίσθη πάλιν εἰς τὸν ποταμὸν, γενόμενος ἀφαντος διὰ παντός. Μόλις ἐγένετο γνωστὸν τὸ παράδοξον τοῦτο συμβεβηκὸς εἰς τὸν Μιρζα Σερράφ, καὶ σπεύσας ἦλθεν εἰς τὸν λαιμῶνα, ἔβου σημαδεύσας τὰς δύο φορβάδας, ἐπρόσταξε τοὺς φύλακας νὰ φροντίζωσιν ἰδίως περὶ αὐτῶν. Ἐπειτα δὲ ἐπιστρέψας εἰς τὴν οἰκίαν του, ἐσημείωσεν εἰς τὰ βιβλία του τὰ κατὰ τὴν ἐμφάνισιν τοῦ νέου ἵππου, ὡς καὶ τὸν χρόνον τοῦ γεγονότος.

Γνωστὸν ὅτι ἡ φορβάς τίκται πάντοτε ὀρθία. Ὁταν ἐφθασεν ὁ τοκετός, παρῶν ὁ Μιρζα Σερράφ, ἔλαβε τὰ νέα πωλάρια εἰς τὸ κράσπεδόν του διὰ νὰ μὴ πείσῃ κατὰ γῆς. Ὁ ἴδιος ἀνέθρεψεν αὐτὰ μετὰ πλειστής ἐπιμελείας κατὰ τὰ δύο πρῶτα ἔτη, καὶ ἀγρυπνὸς ἐπετήρει τὴν αὐξάνειάν των. Δυστυχῶς ὁμῶς ἡ κακὴ ὄψις των δὲν παρέτεχε μεγάλην ἐλπίδα περὶ τοῦ μέλλοντος. Ἐφαίνοντο ἀσχημα, καὶ αἱ δασεῖαι τρίχες των ὠμοιάζον μᾶλλον τρίχας χίρου.

Ὁ Μιρζα Σερράφ ὤφειλε πρὸς τοῖς ἄλλοις νὰ ἐπισκέπτεται ἐκ περιτροπῆς ἕλα τὰ ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν του ἱπποφορβεῖα, διὰ νὰ ἐκλέγῃ τὰ καλλίτερα πωλάρια διὰ τὰ ἱπποστάσια τοῦ ἡγεμόνος. Ἐξέλεξάτο δὲ καὶ τὰ δύο τὰυτα θαυμαστά πωλάρια. Ὁταν δὲ ὁ ἡγεμὼν ἐπεσκέφθη τὰ ἱπποστάσια του, παρετήρησε μετὰ προσοχῆς τοὺς ἵππους τοὺς ὁποίους ἔφερον ὁ Μιρζα Σερράφ, καὶ ἐπεδοκίμασε τὴν ἐκλογὴν, πλὴν τῆς τῶν δύο πωλαρίων.

Ὅσον τὰ παρετήρει, τῶσον τῶ ἐφαίνοντο ἀποτρόπαια. Προσκλήσας λοιπὸν τὸν διευθυντὴν τῶν ἱπποφορβείων εἶπεν εἰς αὐτὸν μὲ ὀργήν.—Τί σημαίνει τοῦτο; Νομίζεις λοιπὸν ὅτι δὲν ἐννοῶ τὸ καλλίτερον, ἢ σὺ ἐγάρουες καὶ δὲν ἠμπορεῖς πλεόν

νὰ διακρίνῃς τὸ καλὸν ἀπὸ τὸ κικὸν ἄλογον; Διὰ τί μ' ἐφίρεις τὰ δύο ταῦτα πολυλόγη;

Καὶ ταῦτα εἰπὼν πλήρης ὀργῆς ἐπρόσταξε νὰ ἐξορυχθῶσιν οἱ ὀφθαλμοὶ τοῦ Μιρζα Σερράφ· καὶ ἡ προσταγὴ του ἐξετελέσθη παραχρῆμα. Πεπυρακτωμένος σιδῆρος προσαρμοσθεὶς ἐπὶ τῶν ὀφθαλμῶν τοῦ δυστυχοῦς Μιρζα, τὸν ἐστέρησε διὰ παντός τῆς ὀράσεως. Τυφλὸν καὶ τεθλιμμένον ἔφεραν αὐτὸν εἰς τὴν οἰκίαν του. Ἄμα ἀκούσας ὁ μονογενὴς τοῦ υἱὸς Ρουσάν, νέος δεκαεννέα ἐτῶν, σπουδάζων τότε εἰς ἓν τῶν σχολείων τῆς πόλεως, τὴν ποιήν τὴν ἐπιβλήθεισαν εἰς τὸν πατέρα του, ἔδραμε πρὸς αὐτὸν χόνων πικρὰ δάκρυα.—Μὴ κλαίης, υἱέ μου, εἶπεν ὁ γέρον, ὁ ὅποιος ἦτο ἐκ τῶν ἐμπειροτέρων ἀστρολόγων τοῦ αἰῶνός του· ἤρξηνσα τὸ ὠρασκῶπιόν σου, καὶ ἡ ἀλάνθαστος ἐπιστήμη μου μοὶ ἀνεκάλυψεν ὅτι θέλεις καταστῆ ἥρος περιβήτορας, καὶ ὅτι θέλεις ἐκδικηθῆ τὸν ἀδικὸν τύραννον διὰ τὴν θηριωδίαν του. Ὑπαγε ἀμέσως νὰ ἴδῃς τὸν ἡγεμόνα καὶ εἰπέ αὐτῷ τὰ ἐξῆς.—Κύριε, σὺ ἐξώρυξας τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ πατρὸς μου ἕνεκα πωλαρίου· γενοῦ λοιπὸν εὐσπλαγγχος καὶ χάρισαι εἰς αὐτὸν τὸ ζῶον· χωρὶς αὐτοῦ ὁ πτωχὸς πατήρ μου, γέρον ἡδὴ καὶ τυφλὸς ὢν, δὲν θέλει ἔχει ἵππον διὰ νὰ ἀναβῆ καὶ νὰ ἔλθῃ εἰς τὸ παλάτιόν σου ὅταν διανεμῶνται ἐλεημοσύναι.—Καὶ ἔπραξεν ἡ πῶς διετάρχη ἀπὸ τὸν πατέρα του.

Ὁ ἡγεμὼν, τοῦ ὁποῦ ἡ ὀργὴ εἶχε καταπρυῦνθῆ ἐν τῷ μεταξὺ, ἔδωκε τὴν ἀδειαν εἰς τὸν νέον νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὸ ἱπποστάσιόν του καὶ νὰ ἐκλέξῃ ὁποῖον ἐκ τῶν δύο πωλαρίων ἤθελεν.

Ὁ Ρουσάν ἐξέλεξε τὸ ψαρόν· διότι ὁ πατήρ του τῷ εἶχεν εἰπεῖ ὅτι ἡ γεννήσασα αὐτὸ ἦτο εὐγενεστέρα τῆς ἄλλης. Καὶ ἐπιστρέψας εἰς τὴν οἰκίαν μὲ τὸ δῶρον τοῦ ἡγεμόνος διετάρχη παρὰ τοῦ πατρὸς του νὰ σκάψῃ ὑπόγειον.—Θέλει μᾶς χρῆσι μεῦσαι, εἶπεν, ἀντὶ ἱπποκασίου. Κατασκευάσε τεσσαράκοντα φάτνας, καὶ μεταξὺ ἐκάστης κατασκευάσε δεξιαμενὴν ὑδάτος· διὰ τινῶν δὲ μηχανῶν τὰς ὁποίας ὠλοσ' ἐρμηνεύσει νὰ προσαρμώσῃ, ἢ τροφὴ καὶ τὸ ἄχυρον θέλουν διαμοιράζεσθαι εἰς κειρὸν ἀρμόδιον εἰς τὸ πωλάριον, τὸ ὁποῖον θέλει τρώγει τὴν τροφήν του ἀνευ βοηθείας ἱπποκόμου. Τὸ ὕδωρ θέλει ἐρχεσθαι κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον εἰς ἀρμόδιον κειρὸν. Πρῶσεξε ὁμῶς νὰ κλείτῃς καλῶς τὴν θύραν καὶ αὐτὰς τὰς σχισμάδας· διότι πρέπει ἀφεύκτως νὰ μὲνῃ ἐπὶ τεσσαράκοντα ἡμέρας, ὥστε οὔτε ὀφθαλμὸς ἀνθρώπου, οὔτε ἀκτίς ἡλίου νὰ διακόψῃ τὴν ἀπομόνωσίν του.

Αἱ παραγγελίαι τοῦ πατρὸς ἐξετελέσθησαν ἀκριβέστατα ἀπὸ τὸν υἱόν, καὶ τὸ πωλάριον περιεκλείσθη εἰς τὴν κατοικίαν του. Βίχων ἡδὴ παρέλθει τριάκοντα ὀκτῶ ἡμέραι ἀφότου διέμενον οὕτω κερυμμένον, ὅτε τὴν τριακοστὴν ἐνάτην ἡ ὑπομονὴ τοῦ Ρουσάν ἐξέλιπε πλέον. Προσελθὼν λοιπὸν εἰς τὸ ἱπποστάσιον ἠνοιξεν ὀπὴν ἔχουσαν ὀφθαλμοῦ μέγεθος, καὶ εἶδεν εἰς τὸ ἐσωτερικόν.

Ὁλον τοῦ πωλαρίου τὸ σῶμα ἐφάνη εἰς αὐτὸν

λαμπρὸν ὡς λαμπάς· ἀλλὰ τὸ φῶς ἐξερχόμενον ἠμαυροῦτο ἐν ἀκαρεῖ, καὶ ἔπειτα ἀπεσβέσθη ἕνεκα τῆς ἀπλῆς παρατηρήσεως τοῦ Ρουσάν. Φοβηθεὶς λοιπὸν οὕτως ἔφραξε μετὰ σπουδῆς τὴν ὀπὴν, καὶ ἐπανῆλθε πρὸς τὸν πατέρα του μὴδὲν εἰπὼν αὐτῷ περὶ τοῦ συμβάντος. Τὴν ἐπιόσσαν, τὴν ὥραν αὐτὴν καὶ ἢν ἔληγεν ἡ τεσσαρακοστὴ ἡμέρα τῆς ἀποκλείσεως τοῦ πωλαρίου, ὁ Μιρζα εἶπεν εἰς τὸν υἱόν του.—Ὁ καιρὸς συνεπληρώθη, ὡς ὑπάγωμεν νὰ ἐκβάλωμεν τὸν ἵππον καὶ ἄς ἀρχίσωμεν νὰ τὸν δαμάσωμεν. Καὶ ἀπήλθον εἰς τὸ ἱπποστάσιον. Ὁ τυφλὸς ψαλαφῆσας τὸ δέρμα τοῦ ζώου καὶ ψεύσας τὴν κεφαλὴν, τὸν λαιμὸν, τοὺς προσθίους καὶ ὀπισθίους πόδας, ὡς νὰ ἐξήτει πράγμα τι, ἀνέκραξε.—Τί ἐκκαμῆς, ταλαίπωρον παιδίον; προτιμότερον ἦτον ν' ἀπέθνηκτες μόλις ἐγενήθης! Χθὲς ὁ ἄφραξ νὰ προσβάλῃ φῶς τὸ πωλάριον.—Τὸ ἐμάντευσε, ἀπεκρίθη ὁ υἱός· ἀλλὰ πῶς;—Πῶς; τὸ ἄλογον αὐτὸ εἶχε πτερὰ καὶ πτέρυγας τὰ ὅποια ἔπτεσαν διὰ τὴν ἀνοσίαν σου. Ταῦτα ἀκούσας ὁ Ρουσάν ἐγένετο περιλλυπος, καὶ περιέπεσεν εἰς βραδυτάτην λύπην. Ὁ Μιρζα εἶπε τότε.—Μὴ χάνῃς τὸ ὄφρὸς σου· κανὲν ἄλογον δὲν ὀλ ἠμπορέσῃ νὰ προσεγγίσῃ τὸν καιορτὸν τῶν ποδῶν του.

Ταῦτα εἰπὼν ὁ τυφλὸς ἐδίδαξε τὸν υἱόν του πῶς νὰ ἐπιστάτῃ τὸ πωλάριον, καὶ πῶς νὰ δαμάσῃ αὐτό.—Κατὰ μὲν τὰς τεσσαράκοντα πρώτας νύκτας νὰ τὸ κάμῃς νὰ τρέξῃ εἰς βράχους· καὶ εἰς πετρώδεις πεδιάδας, τὰς δ' ἐπομένους τεσσαράκοντα νύκτας εἰς τὸ ὕδωρ καὶ τὰ βελωδῶν μέρη.—Ἀφοῦ ἐγένετο ὅλαι αὐταὶ αἱ παραγγελίαι, ὁ Μιρζα Σερράφ ἐξώρμησε τὸν ἵππον εἰς τὸ καλπάζειν καθ' ὁλοὺς τοὺς τρόπους, τὸ ὁποῖον ἐπέτυχε θαυμασίως. Συμπληρωθείσης οὕτω τῆς ἀγωγῆς τοῦ εὐγενοῦς ζώου, ὁ Μιρζα ἐπεχείρησε τὴν τοῦ υἱοῦ του.—Ἄνάβα, τὸν ἵππον σου, εἶπε, θ' ἀναβῶ κ' ἐγὼ ὀπισθὲν σου, καὶ ἄς περάσωμεν τὸν Ὄξον.—Ἐνῶ δὲ κατεγίνοντο εἰς τοιαῦτα, ὁ πολυπείρος γέρον ἐδίδασκε πρὸς τὸν υἱόν του τὰ στρατηγήματα τῆς ἱππικῆς τέχνης καὶ τῆς ὀπλολογίας.

—Βίμαι εὐχαριστημένος ἀπὸ τὴν πρόσδόν σου, εἶπεν ἐπὶ τέλους εἰς τὸν Ρουσάν· μένει ὁμῶς ἀκόμῃ καὶ ἄλλο τι. Ὁ ἡγεμὼν κυνηγεῖ ἐνίοτε εἰς τὰς ὄχθας τοῦ Ὄξου· ἐκεῖ νὰ τὸν περιμένῃς. Ὅταν παρατηρήσῃς αὐτὸν ἐρχόμενον πρὸς τὸ μέρος σου ἐνδύσου τὴν πανοπλίαν σου, καὶ ἀναβάς τὸν ἵππον σου, προχθῆρι θηρῶσάς εἰς ἀπάντησιν τοῦ τυράννου. Τότε εἰπέ εἰς αὐτὸν ταῦτα.—Ἄδικε καὶ σκληρῶς ἡγεμὼν, παρατήρησε τὸ ἄλογον διὰ τὸ ὁποῖον ἐξώρυξας τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ πατρὸς μου. Ἴδὲ το ὁποῖον ἔγεινε, καὶ σκάσε ἀπὸ τὸν φθόνον σου.

Ὁ Ρουσάν ὑπήκουσεν εἰς τὴν προσταγὴν τοῦ πατρὸς του· καὶ ἄμα παρατήρησας ὅτι ὁ ἡγεμὼν ἐτέρπετο κυνηγῶν εἰς τὰς ὄχθας τοῦ Ὄξου, ἐνεδύθη τὰ ὄπλα του καὶ ἔδραμε κατ' εὐθεῖαν πρὸς αὐτόν. Ὁ ἡγεμὼν, καταπληχθεὶς ἐκ τῆς σπανίας ὠραιότητος τοῦ ἵππου καὶ ἐκ τῆς εὐγενοῦς ὀφείας τοῦ

ἀναδάτου ἠρώτησε τὸν βαζύρην του.—Ποῖος εἶνα ἐκεῖνος ὁ νέος;—Ὁ Ρουσάν προσελθεὶς νὰ πλησιάσῃ τὸν ἡγεμόνα, ἐπανέλαβε μὲ φωνὴν εὐσταθῆ καὶ ἀπειλητικὴν ὅτι εἶχεν ὑπὸ γορεύῃ πρὸς αὐτὸν ὁ πατήρ του, προσθεὶς καὶ ταῦτα.—Ἀνόητε ἡγεμὼν, νομίζεις ὅτι εἶσαι ἐμπειρὸς ἐκτιμητὴς τῶν ἀλόγων; Ἄκουσε, καὶ μάθε ποῖα εἶναι τὰ σημεῖα διὰ τῶν ὁποίων γνωρίζονται τὰ καλά ἄλογα.

Καὶ ταῦτα εἰπὼν αὐτοσχεδίασε τὸ ἐξῆς ἄσμα· Ἐρχομαι καὶ σὲ λέγω.—Ἄκουτε, ἡγεμὼν, καὶ ἰμάθε πῶς γνωρίζεται εὐγενὴς ἵππος. Ἴδὲ ἂν εἶναι δραστήριος καὶ εὐκίνητος, ἂν οἱ μυκτῆρες του ἐξογκοῦνται καὶ πλατύωνται ἀλληλοδιαδόχως· ἂν οἱ πόδες του ξηροὶ καὶ λεπτοί, εἶναι ὡς οἱ τῆς δορκάδος ὅταν ἐτοιμάζεται νὰ ἀρχίσῃ τὸν δρόμον τῆς. Τὰ ἰσχία του πρέπει νὰ ὁμοιάζουσι τὰ τῆς αἰγῆρου· τὸ ἀπαλὸν στόμα του νὰ ἐνδίδῃ εἰς τὴν ἐλαφροτέρην πίεσιν τοῦ χαλινοῦ, ὡς στόμα νέου κυμήλου. Ὅταν τρώγῃ, οἱ ὀδόντες του νὰ συντρίβουν τὴν κριθὴν ὡς μυλόπετρα, καὶ νὰ τὴν καταπίῃ ὡς πεινασμένος λύκος. Ἡ βράχη του νὰ ὁμοιάζῃ τὴν τοῦ λαγωῦ, ἡ χαίτη του νὰ εἶναι μελανὴ καὶ ψιλλή, ὁ λαιμὸς του νὰ εἶναι ὑψωμένος καὶ μεγαλοπρεπῆς· ὡς ταῦρος. Ὁ καταλληλότερος καιρὸς διὰ νὰ ἀναβῆ ἢ τις αὐτὸν εἶναι μεταξὺ τοῦ τετάρτου καὶ πέμπτου ἔτους. Ἡ κεφαλὴ του νὰ εἶναι λεπτή καὶ μικρὰ ὡς τοῦ μεγάλου ὄρειου σαχμούχ· οἱ ὀφθαλμοὶ του νὰ ἐξέχουσι ὡς δύο μῆλα, καὶ οἱ ὀδόντες του νὰ ὁμοιάζουσι μὲ ἀδάμαντας. Τὸ σχῆμα τοῦ στόματός του νὰ ὁμοιάζῃ τὸ τῆς ἀβρῆνος κυμήλου, τὰ μῆλα του νὰ εἶναι λεπτά, καὶ μᾶλλον στρογγύλα παρὰ μικρά. Ὅταν τὸν ἐκβάλουν ἀπὸ τὸ ἱπποστάσιον νὰ εἶναι εὐθῆμος καὶ νὰ σφραδάζῃ. Οἱ ὀφθαλμοὶ του νὰ ὁμοιάζουσι τοὺς τοῦ ἀετοῦ, καὶ νὰ βραδίξῃ ἀνησῶχος καὶ ἀνυπομόνωτος ὡς λύκος λιμώττων· ἡ κοιλία καὶ αἱ πλευραὶ του νὰ μὴν παίζουσι μέσα εἰς τὸν ἱμάντα. Οἱ καλλογεννημένοι νέοι ἀκούουν εὐπειθῶς τὰς παραγγελίας τῶν γονέων των· ἀγαποῦσι τὰ ἄλογα των καὶ περιποιῶνται αὐτὰ· γνωρίζουσι κάλλιστα τὴν γενεαλογίαν καὶ τὴν καθαρότητα τοῦ αἵματός των, δοκιμάζουσι πολλάκις τὴν δύναμιν τῶν ποδῶν των, εἰς ἓνα λόγον νὰ εἶναι ὁποῖοι καὶ ὁ Μιρζα Σερράφ εἰς τὴν νεότητά του.

Ἀκούσας ταῦτα ὁ ἡγεμὼν εἶπεν εἰς τοὺς περὶ αὐτόν.—Αὐτὸς εἶναι ὁ υἱὸς τοῦ Μιρζα Σερράφ; συλλάβετέ τον ἀμέσως. Καὶ παρευθεὶς τὸν περιεκύλωσαν πανταχόθεν, ἀλλ' αὐτὸς χωρὶς κἄν νὰ παραχθῆ εἶπεν εἰς τὸν σουλτάν-Μουράδ· —Ἄκουσε, ἡγεμὼν, ἦλθεν εἰς τὸν νοῦν μου στροφῆ τις ὠραίων στίχων· συγχώρησόν με νὰ σὲ τοῦς εἶπω. Καὶ συγκατανεύσας ὁ ἡγεμὼν προσέταξε τοὺς σωματοφόλακας του νὰ μὴν ἐπιβάλλωσι χεῖρα κατὰ τοῦ Ρουσάν ἕως οὐ ἀπαγγεῖλῃ τοὺς στίχους του. Καὶ ὁ Ρουσάν ἀπήγγειλε τὰ ἐξῆς.—Ὁ ἡγεμὼν προσέταξε νὰ τιμωρηθῶ· ἀλλὰ, μὰ τὸν Θεόν, γνωρίζω πῶς πρέπει νὰ ὑπερασπίσω τὴν ἑαυτόν μου· θὰ διαφύγω τὰς χεῖρας σου. Εἰς μάτην θὰ μὲ προσ-

φέρης τὰ πλοῦτα καὶ τὴν εὐνοίαν σου ὅπως ῥίπτει
τις τροφὴν εἰς τὸν ἀδδ'ηφάγον καὶ πειναλὸν ἀετὸν·
ὅλα θὰ τὰ ἀπορρίψω.

Ὁ δὲ ἡγεμὼν δικιόψυχς αὐτὸν εἶπε·—Παῦσε τὰς
ματαιὰς μεγαλαυχίας σου· ἔλθε νὰ με ὑπηρετῆς
πιστῆς, ἄλλως θὰ σὲ φονεύσω.

Καὶ ὁ Ῥουσὼν ἐτραγοῦδῆσε ταῦτα·

—Ὀνομάζομαι Θεὸς εἰς τὴν οἰκίαν μου· ναί,
εἰμι Θεός. Ποτὲ δὲν θὰ κλίνω τὸν ἀγένην ἐνώ-
πιον ἀνάνδρου, ὅπως εἰσὶ σὺ. Ἄρκετόν κενόν τὸ
λαγῆν ἥτο γεμάτον με νερὸν διὰ σέ, ἀλλὰ τέλος
πάντων εὐεντρίφθη.

Ὁ δὲ ἡγεμὼν εἶπεν· —Ὁ πατὴρ σου μὲ ὑπη-
ρέτει πενήκοντα ἔτη. Εἰς ὧραν Ουμοῦ ἐπρόσταξα
καὶ τὸν ἐτύφλωσαν. Ἀλλὰ ποῖος ἀρνείται ὅτι ὁ αὐ-
θιγῆς δὲν ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ τιμωρῆ τὸν δούλον,
διὰ νὰ τὸν εὐεργετήσῃ ἀκολουθῶς; Ἔλα μὰ τὴν
μου, ὅτ' ἀμῆς νὰ με εὐαρεστήσῃ; καὶ θὰ σὲ ἀντα-
μειψῶ. Ὁ δὲ Ῥουσὼν ἀπεκρίθη· —Βαθυσεὶς τὸ
φῶς τοῦ πατρὸς μου, καὶ ἀντὶ τούτου θέλεις νὰ με
καταστήσῃς πλούσιον; Ἄν μὲ δώσῃ ὁ Θεὸς ζῶν
θὰ σὲ ἀποδώσω τὰ ἔσθ. Ἀλλ' ἔλκουσε! Ὁ ἴδιος
κατασκευάσας τὸ κτήριον τῆς καταστροφῆς σου ὅταν
ἐδώκας ἀκρόαριν εἰς τὰς σικοφαντίας. Ὁλ' σοῦ ἀ-
φαιρέσω τὴν ζῶν καὶ θὰ ἀνατρέψω τὸν θρόνον σου.

Τούτους λόγους τούτους ἀκούσας ἐμειδίασεν ὁ ἡγε-
μὼν, καὶ τὸν ἠρώτησεν εἰρωνικῶς· — Πῶς κατα-
λαμβάνεις τὸν ἑαυτὸν σου τὸσον δυνατὸν ὥστε νὰ
καταστρέψῃς τὰς πόλεις μου καὶ νὰ ἀνατρέψῃς τὸν
θρόνον μου; Καὶ ἐκεῖνος ἐτραγοῦδῆσε τὰ ἐπόμενα·

— Ἀρκοῦν αἱ φλουαρίαί. Τί εἶναι ἐμπροσθέν μου
τριάκοντα, ἐξήκοντα ἢ καὶ ἑκατὸν ἐκ τῶν πολε-
μιστῶν σου; Τί εἶναι αἱ βράχοι σου, οἱ κρημνοὶ σου,
αἱ ἐρημοὶ σου ὑπὸ τοῦς ὄνυχας τοῦ ἀλύγου μου;
Ἔμμαι ἢ Ἀσοπάρδαλις τῶν ὀρέων καὶ τῶν κοιλά-
δων (α).

Ὁ δὲ ἡγεμὼν ἐπανέλαθεν·— Ἐλθε πλίκσιον μου
καὶ μὴ φεύγῃς. Ὀμνῶ εἰς τὴν κεφαλὴν τῶν τεσ-
σάρων πρώτων κλιφῶν ὅτι θὰ σὲ διορίσω *σερδάρ*
(στρατάρχη) τῶν στρατευμάτων μου. Ἐν φ' δὲ ἔ-
λεγε ταῦτα ἐθαύμαζε τὴν ἀνδρίαν τοῦ νέου, Ὁ
Ῥουσὼν ὅμως ἀπήντησε· —Τοῦ λοιποῦ τὰ τρα-
γοῦδια καὶ τὰ ἀνδραγαθίματά μου θὰ γνωρισθοῦν
εἰς τὸν κόσμον ὑπὸ τὸ ὄνομα τοῦ Κιόρογλου, τοῦ
υἱοῦ δὴλ' τοῦ τυφλοῦ τοῦ ὁποῦ ἐξώρυξες τοὺς
ὀφθαλμοῦ; (β). Ἄκουσε τοὺς λόγους τοῦ Κιόρογλου·
ἡ ζῶν εἶναι εἰς ἐμὲ βίβρος. Ἀπὸ σήμερον παρα-
δίδω τὴν κεφαλὴν μου εἰς τὰ παίγνια τῆς τέχνης,
ὡς τὸ φύλλον τοῦ φθινοπώρου παραδίδεται εἰς τὴν
σφοδρὰν πνοὴν τοῦ ἀνέμου. Με τὴν βοήθειαν τοῦ
Θεοῦ θὰ ὑπάγω εἰς τὴν Περσίαν νὰ στερεώσω τὴν
θρησκείαν τοῦ Ἀλῆ, τὸν ὁποῖον ἀέθονται ἐκεῖ.

Μόλις ἐτελείωσε τοὺς λόγους τούτους, καὶ ὄρ-
μήσας εἰς τὸ μέσον τῆς συνοδίας τοῦ ἡγεμόνος,

(1) Τούτοις στίχοις εὐθὺς φέλλομαι οἱ Τούρκοι πρὶν ἠρμάναι
κατὰ τὸν ἔθρονον.

(2) Κιόρ, τυφλός, καὶ ὄγλοῦ, υἱός, ὡς ἐν ἔλεγε Τυφλὸς.

ἐπέφερε σφαγὴν τρομεράν· ὁ δὲ ἡγεμὼν κεισθεὶς
ἐπὶ τέλους· ὅτι καὶ ὄλοι οἱ στρατοὶ τῆς γῆς δὲν
τὴν νικῶσι, προσέταξε τὸν βεζύρην του νὰ παραι-
τηθῇ τῆς ἐπικινδύνου καὶ ἀνωφελοῦς καταδιώξεως.

Ὁ δὲ Ῥουσὼν περᾶσας τὸν ὄζον καλυμμάτων,
ἐσπασε νὰ ὑπάγῃ πρὸς τὸν πατέρα του· οὗτος δὲ
εἶπε· —Μ' ἐξεδιμάθης, υἱέ μου, εἴθε ὁ Θεὸς νὰ
σὲ τὸ ἀνταποδώσῃ! Ἄς ἀρήσωμεν τώρα τοῦτον
τὸν τόπον· ὅχι μακρὰν τοῦ Ἐράτ' γνωρίζω ὅσιν
τινα ὄπου θὰ μ' ὀδηγήσῃς.

Ὁ Ῥουσὼν ὑπήκουσε, καὶ ὅταν ἐφθασεν εἰς τὴν
ἄσπιν, ὁ Μιρζα Σερράφ ἐκβαλὼν ἐκ τοῦ κόλπου του
παλιὸν βιβλίον ἀστρολογίας τὸ ὁποῖον ἔφερε μὲθ'
ἑαυτοῦ, εἶπεν· —Υἱέ μου, εὐρὲ εἰς τὸ βιβλίον τοῦτο
τὴν περιουσίην ἐκείνην εἰς τὴν ὁποίαν γίνεταί λό-
γος περὶ ἐμφανίσεως δύο ἀστέρων, τοῦ μὲν εἰς τὴν
ἀνατολήν, τοῦ δὲ εἰς τὴν δύσιν. — Τὸ ἔδρα.

— Καλὰ! ἡ ὄσπιν ὄπου ἐριστάμεθα ἔχει πη-
γὴν νεροῦ· ὅταν φθίσωμεν τὴν πρὸ τῆς Περ-
σκευῆς νύκτα, νὰ ἀγορευθῆς με τὸ βιβλίον τοῦτο
εἰς τὰς χεῖρας, καὶ νὰ ἐπαναλαμβάνῃς συνεχῶς
τὴν περιοχὴν ἐν εἰς τὸ χωρίον τοῦτο δέξῃς· οἱ
ὀφθαλμοὶ σου θὰ ἀκολουθῶν με τὴν μεγαλειτέρην
προσοχὴν τοὺς δύο ἀστέρας ἕως οὗ συναντηθῶσι.
Τότε θὰ ἴδῃς τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ νεροῦ νὰ σκεπα-
σθῇ ἀπὸ λευκὸν ἀφρόν. Ἀθήε τὸ ἀγγεῖον τοῦτο τὸ
ὁποῖον ἔφερα ἐπίτηδες, καὶ σῶναξ εἰς αὐτὸ ἐπιμε-
λῶς τὸν ἀφρόν καὶ φέρε με αὐτὸν ἀνυπερθέτως.

Ὅτε ἡ ὀρισμένη νύξ ἔρθασεν, ὁ Ῥουσὼν ἐξέτε-
λεσεν ὅλας τὰς προαγγελίας τοῦ Μιρζα Σερράφ,
καὶ ἐπέστρεψε φέρων τὸ ἀγγεῖον πλήρες τοῦ μυ-
στηριώδους ἀφροῦ, ὁ ὁποῖος ἦτο τὸσον λευκός, τὸ-
σον ἐλαφρὸς καὶ τὸσον δροσερός, ὥστε ὁ ἀπειρος
νέος μὴ ἀντέχων εἰς τὴν ἐπιθυμίαν, κατέπιε τὸν ἀ-
φρόν. — Ἐξέπληρωσα ὅλας σου τὰς διαταγὰς, εἶ-
πεν εἰς τὸν πατέρα του ὁ ἀφρός· ὅμως δὲν ἐφάνη
εἰς τὴν ἐπιφάνειαν τῆς πηγῆς. — Ὁ Μιρζα Σερράφ
ἀπεκρίθη· — Ὁ ἀφρός ἐφάνη· εἰμι βίβκιος. Ὀμο-
λόγησε, τί τὸν ἐκμαρ;

Ὁ Ῥουσὼν ἦτο εἰλικρινής, καὶ ὁμολόγησε τὴν
ἀμαρτίαν του. Τότε ὁ γέρον κτυπήσας με τὰς δύο
χεῖρας τὸ γόνυ· — Τί ἔκαμες, ταλαίπωρε; ἀνέ-
κραξε. Νὰ εἶσαι καταραμένος καὶ νὰ ρημάξῃ ἡ οἰ-
κία σου! Μὲ ἐστέρησες τὴν εὐτυχίαν νὰ σὲ ξαναί-
δω. Ὁ ἀφρός ἐκεῖνος ἦτον ἰατρικὸν πολῦτιμον καὶ
μοναδικόν, δυνάμενον νὰ θεραπεύσῃ τὴν τύφλωσιν
μου. Μέρος αὐτοῦ θὰ μετεχειρίζομαι διὰ τὸν ἑαυ-
τόν μου, καὶ θὰ σ' ἐδίδα νὰ πῆς τὸ ἐπίλοιπον.
Ἀλλ' αἱ ἀποφάσεις τῆς τύχης εἶναι ἀμετάκλητοι·
σὺ μὲν θὰ γείνης ἀκαταμάχητος πολεμιστής, ἐγὼ
δὲ θὰ ἀποθάνω τυφλός. Τετέλεστα. — Ὁ δυσ-
τυχῆς γέρον ἤρχισε τότε νὰ ὑπαγορεύῃ τὰς τελευ-
ταίας του θελήσεις. — Αἱ ἡμέραι μου, εἶπε, συνε-
πληρώθησαν, ἐφεξῆς σὺ θὰ ὀνομάζεσαι Κιόρογλος
δηλ. υἱὸς τοῦ τυφλοῦ. Οἱ στίχοι καὶ τὰ καταρ-
θώματά σου θὰ φέρουν ἀείποτε τοῦτο τὸ ἐπίσημον.
Τώρα φέρε με εἰς τὸ Μουσχάδ, ἐπὶ τῆς ῥάχως τοῦ

Κιράτ, (ἵππου φαρῶ) διότι οὕτω πρέπει νὰ ὀνομα-
σῇς τὸν ἵππον σου.

Ὁ Κιόρογλου ἔβαλε τὸν γέροντα πατέρα του ὀ-
πισθὸν του, καὶ ἐπορεύθη πρὸς τὴν ἱερὰν πόλιν
Μουσχάδ, ὅπου ἐφθασαν μετ' ὀλίγον, χάρις εἰς τὴν
ὑπερφυὰ δύναμιν τοῦ ἵππου. Εἰς τὴν πόλιν ταύ-
την ἐνηγγελίσθησαν τὴν πίστιν τοῦ Ἀλῆ, καὶ ἀσε-
βεῖς Σουνίται πρότερον ὄντες ἐγένεον ἀληθεῖς πιστοί.
Ἐνταῦθα ὁ Μιρζα Σερράφ ἀπέθανε, καὶ ἰδοὺ οἱ τε-
λευταῖοι λόγοι του· — Ἄμα ὡς ἀποθάνω, ὄπαγε εἰς
τὴν ἐπαρχίαν Ἀδερβαϊδζάν, τὴν ὁποίαν ἐξουσιάζει
ὁ σάχ τῆς Περσίας. Αὐτὸς θὰ θελήσῃ νὰ σὲ προσ-
ελευθέρῃ εἰς τὴν αὐλήν του, ἀλλὰ μὴ ὑπάγῃς, υἱέ
μου· ὅμως καὶ νὰ μὴ ἐπαναστατήσῃς ἐναντίον του.
Εἶπε καὶ ἐξέπνευσε.

Κατὰ τὴν δευτέραν ταύτην συνάντησιν ἀπῆν-
τησεν ὁ Κιόρογλου τὸν τρομερὸν ληστὴν Δελλί Χα-
σάν, ὅστις νημίζων ἔτι αὐτὸς ἔχει τὸ μονοπώλιον
τοῦ διαρπάξαι καὶ φονεῦν, ἐπέλασεν ὀκτω κινού-
μενος ὅταν εἶδεν ἐχθρὸν τόσω νέον ἐρχόμενον κατὰ
μόνας διὰ νὰ τὸν προκαλέσῃ εἰς μάχην, ἐν τῷ
μέσῳ τῶν τεσπαράκοντα καλλιτέρων ὀπαδῶν του.
— Εἰς τὸν κόσμον ὄλον ἀντήχησεν ἡ φήμη μου,
ἀνέκραξεν ὁ Δελλί Χασάν, ὁ ὁποῖος δὲν ἦτο καθό-
λου μετρίοφρων.

— Καὶ πῶς, κακοῦργε; τολμάξ νὰ κόψῃς τὸν
δρόμον μου; ἀπεκρίθη ὁ Κιόρογλου. Ὅπως τώρα ἐπο-
λέμησες μόνον με ἀρνία, δὲν γνωρίζεις ἀκόμη τί εἶ-
ναι κριός.

Φαίνεται ὅτι τὸν κριὸν θεωροῦσιν οἱ ποιμένες
ὡς τύπον ἀνδρίας καὶ ἰσχύος· διότι ὁ Κιόρογλου,
ὅστις δὲν εἶναι ἐπίσης μετρίοφρων, καυχώμενος
παραβάλλει ἑαυτὸν κατὰ προτίμησιν με τὸ ζῶον
τούτο, καὶ κομπάζων λέγει· — Ἐγὼ εἰμι ὁ Κιό-
ρογλου ὁ κριός.

Ὁ Δελλί Χασάν δὲν βιάζεται νὰ συνάψῃ τὴν μά-
χην. Οἱ κομπασμοὶ τοῦ ἀντιπάλου του τὸν εὐχαρι-
στοῦν, καὶ τὸν ἐπιτρέπουν νὰ αὐτοσχεδιάσῃ καὶ νὰ
τραγοῦδῆσῃ τὰς στροφάς, αἱ ὁποῖαι ἤβελον καταβῆ
εἰς τὸν νοῦν του, καθὼς συνειθίζει νὰ λέγῃ ὁ Κιό-
ρογλου εἰς παρομοίας περιπτώσεις. Αἱ στροφαὶ αὐ-
ταὶ ἔχουν κάλλος ἄγριον, καὶ ἡ ἐπιπλοὴ των εἶναι
φωνὴ ἀνυπομονησίας· — Ἄν θὰ πολεμήσωμεν· λοι-
πὸν σήμερον; Ἰδοὺ μία ἐκ τῶν ἐμμαντικωτέρων.

— Δεῖξέ με ἄνδρα δυνάμενον νὰ ἐντείνῃ τὸ τῆ-
ξον μου! Δεῖξέ με ἄνδρα, ὁ ὁποῖος, ὡς κριός, νὰ
κτυπήσῃ τὴν κεφαλὴν του κατὰ τῆς ἀσπίδος μου.
Δύναμαι νὰ συντρίψω τὸν σίδηρον με τοὺς ὀδόντας
μου καὶ νὰ τὸν πτύσω. Ὡ! δὲν θὰ πολεμήσωμεν
λοιπὸν σήμερον;

Ἐν ὄσῳ ὁ Κιόρογλου τραγοῦδῆ τὰς στροφάς
του, ὁ Δελλί Χασάν παρατηρῶν τὸν Κιράτ, τὸν ἀ-
παράμιλλον Κιράτ, τὸν υἱὸν τοῦ ὀνοκενταῦρου (I'ol-
tan-spectre), τὸν πιστὸν ἵππον, τὸν φίλον, τὴν
εὐτυχίαν τοῦ Κιόρογλου ἐπελάθη. — Χάρι-
σέ με τὸν ἵππον σου, εἶπε, καὶ ὑπόσχομαι νὰ μὴ
χύσω τὸ αἷμά σου. — Ὁ Κιόρογλου ἀπήντησε διὰ
νέων προκλήσεων καὶ ἡ μάχη συνεπλάκη. Ἐν ῥίπτῃ

ὀφθαλμοῦ ἐκκοσιν ἐκ τῶν συντρόφων τοῦ Δελλί Χα-
σάν ἐστάλησαν εἰς τὸν ἄδρον, οἱ δὲ ἄλλοι εἰκοσιν
ἐπράπησαν εἰς φυγὴν διὰ τῆς ἐρήμου. Ἐμεινε δὲ ὁ
Δελλί Χασάν μόνος, καὶ πνέων ὀργὴν ἐπιπίπτει κατὰ
τοῦ ἐχθροῦ του· ἀλλ' ὁ Κιόρογλου τὸν κατακυλεῖ καὶ
ἀφίνει φωνὴν ὡς φωνὴν ἀετοῦ, καταβαίνει ἀπὸ τὸν
ἵππον καὶ καθήσας ἐπὶ τὸ σταθὸς σῦρει ἡσύχως τὸ
ἔγχειρδιόν του διὰ νὰ τοῦ κόψῃ τὴν κεφαλὴν. Ὁ
Δελλί Χασάν ἤρχισε νὰ κλαίῃ. — Ἀναδρε, εἶπεν
ὁ Κιόρογλου, σὺ λοιπὸν εἶσαι ὁ ἐμπνέων ἀπὸ ἐ-
πτά ἐτῶν τρόμον εἰς αὐτάς τὰς χώρας, σὺ εἶσαι
μόνον γυνὴ ψροφδοχῆς· ἀναδρε, χύνεις δάκρυα διὰ
μίαρ χουλιαρῶν αἱματος!

— Ἀκατανίκητε πολεμιστά, ἀπεκρίθη ὁ Δελλί
Χασάν, ἄμοσα εἰς τὸν Θεὸν καὶ εἰς ἐμὲ αὐτὸν
νὰ ὑπηρετήσω πιστῶς ἐκεῖνον ὅστις θνητὸν γὰ
μὲ ῥήψῃ ἀνάσκελα. Ἀθά με δούλον σου, καὶ εἰπέ
με τὸ ὄνομα τοῦ κυρίου μου.

Ὁ Κιόρογλου κινήσας εἰς οἶκτον, ἐγείρεται, βάλ-
λει τὴν μάχαιράν του εἰς τὴν θήκην, καὶ ἀκολου-
θεῖ τὸν Δελλί Χασάν εἰς σπήλαιον ὅπου τὸν καθιστᾷ
οὗτος κύριον τοῦ ἀκαταλόγιστου πλοῦτου, τὸν ὁποῖον
εἶχε συνάξει εἰς διάστημα τοῦ ἑπταετοῦς ληστρικοῦ
βίου του. Ἀπὸ τῆς ἡμέρας ταύτης γίνεται ὑπηρετῆς
καὶ φίλος τοῦ Κιόρογλου. Μένουσιν ὁμοῦ πολλοὺς
μῆνας εἰς τὸ σπήλαιον, καὶ ἐξέρχονται μόνον πρὸς
ἐπαύξηνσιν τοῦ θησαυροῦ των διὰ διαρπαγῆς τῶν
ὀδοιπόρων καὶ διὰ νὰ στρατολογήσωσι ληστές.

Ὅτε δὲ ἡ συμμορία συνεποσούτο ἐξ 77 ἀνδρῶν
φορτάνουν τὰ λάφυρά των εἰς καμήλους καὶ ἡμιό-
νους, καὶ προχωροῦντες πρὸς τὴν ἐπαρχίαν Ἀδερ-
βαϊδζάν, φθάνουσι μετ' ὀλίγον εἰς τὰ ὄρη τοῦ Κα-
πλαζαοῦ, καὶ καταλιπόντες τοὺς συντρόφους των
ἐπορεύθησαν οἱ δύο νὰ εὐρῶσιν ἀσφαλῆς αὐτολόν.
Ἐν τῷ εἰς τὴν περιφέρειαν Καραδάγ πεδιάδα
μεγαλοκρεπῆ, ὅπου καὶ καταλόουσι μετὰ τοῦ
πλοῦτου καὶ τῶν συντρόφων των. Τὰ ἀνδραγαθί-
ματά των διαχέουσι μετ' ὀλίγον τὸν τρόμον εἰς τὴν
χώραν καὶ πᾶς γενναῖος ἔρχεται νὰ καταταχθῇ
ὑπὸ τὴν σημαίαν των.

Ἐρέρετο ὡς πατὴρ πρὸς τοὺς περὶ αὐτόν, καὶ
ἐμισθοδοτεῖ αὐτοὺς τὸσον ἀδράς, ὥστε ἠδύνατο ἐ-
καστος εἰς αὐτῶν νὰ πληρώσῃ δι' ἀργυρίου τὸ κοῖλον
τῆς ἀσπίδος του.

Μετ' οὗ πολὺ ὁ Κιόρογλου ἐγένετο ἀρχηγός 777
ἀνδρῶν. Τὸν ἀριθμὸν τοῦτον ἐθεώρει ἱερὸν, οὐδέ
συγκατένευε νὰ τὸν ἀναπληρώσῃ εἰμὴ δι' 7,777,
ἐὰν ἠδύνατο νὰ τὸ κατορθώσῃ.

Ἐν τούτοις ὁ διοικητὴς τῆς χώρας ἀνησυχῶν
διὰ τὴν γειτνίασιν τοῦ Κιόρογλου, στέλλει εἰς αὐ-
τὸν πρέσβυν, ὅστις ἀνευ ῥητορικῆς κομπόστας
εἶπε ταῦτα·

— Ποῖος εἶσαι σὺ, καὶ διατί ἤλθες ἐδῶ; Ἐάν
θέλῃς νὰ συνομιλήσῃς με τὸν κυριάρχην τοῦ Ἰράν,
ὄπαγε πρὸς αὐτόν· ἐνταῦθα ὅμως μὴ μένης περισ-
στέρον. Ἐάν δ' ἔχῃς τί νὰ νὰ με εἴπῃς, θὰ σὲ ἀ-
κούσω διὰ νὰ μάθω τί εἶναι.

Ὁ λόγος τοῦ πρέσβεως ἐφάνη εἰς τὸν Κιόρογλου

ταλμαρής ύπαισύν' άλλ' άναμνήσθεις ότι ο πατήρ του τόν άπηγόρευσε άποθήκων να έπαναστατήση κατά του άσλου της Περσίας, προσνήχθη εις τόν πρέσβην μετά μεγάλης δεξιώςως και ύπεσχέθη ότι θά άναχωρήση εντός όλίγων ήμερών.

Συνελθούσας δε τούς συντρόφους του έτραγουδίσαν ούτω

— 'Ο κειρός τής άποχωρήσεως έφθασεν. 'Οστις θέλει να με ακολουθήση εις τό Κουρδιστάν άς έλναι έτοιμος. 'Ας με ακολουθήση όστις θέλει να πόνουν τά χείλη του εκ του ποτηρίου τής άνδρίας! 'Ας μ' ακολουθήση όστις θέλει να σχίση τήν σινδώνη του θανάτου!

Οι 777 λητται άποκρίνονται. — 'Ω Κιόρογλου, δέν φοβούμεθα τόν θάνατον όπου και άν ύπάγης, θά ύπάγωμεν και ήμεΐς. — Άναχωρούσι λοιπόν, φθάνουσιν εις τήν κοιλάδα του Καζλί Γκιόλ, κειμένην πλησίον του Κόϊ, και ληστεύουσι τινα συνοδίαν.

'Ο διοικητής του 'Εριβάν, Χουσεΐν 'Αλί Χάν, έκινήθη άγων στρατόν συγκείμενον εκ χιλίων πεντακοσίων ιππέων να καταστείλη τās ληστεΐας τούτας. — Μή φοβείσθε ποσώς, ω ψυχαί μου! ω τρελλοί μου (Δελιλερμ)! ούτως όνομάζει ο Κιόρογλου φιλικώς τούς συντρόφους του, και τό ένδοξον τουτο όνομά του; διετήρησαν οι μεταγενέστεροι. Μή φοβείσθε παντάπασι, θά τούς διασηορπίσω εις μιάν ώραν. Ταύτα είπών ο Κιόρογλου και περιβλήθει τόν θώρακά του, και ένδύθει τήν πανοπλίαν του, περιμένει, στήριχθείς ήσυχώς επί τής λόγγης του, τόν πρέσβην του Χουσεΐν. Είς τās έρωτησεις δε και τās άπειλάς του πρέσβους ο Κιόρογλου άποκρίνεται κατά τήν συνήθειάν του διά τραγουδιού. — Σερδάρ, λέγει, συνειθίζω να τραγουδά στίχους τινάς πρό τής μάχης. — Τραγούδι ήσε, άν έχής διάθεσιν, άπαντα ή σερδάρ, καθό φίλος τής ποιήσεως, ώ; και άπαντες οι 'Ασιανοί.

'Ο Κιόρογλου τραγουδεί ένταύθα στροφήν τινα καλλίστην

— 'Ιδού ή αλήθεια τών άληθειών! 'Ακουσέ την κλάω, ω σερδάρ μου. Είμαι ο άγγελος του θανάτου. Κύτταξε είμαι ο 'Ασραήλ. Οι όρσυχμοί μου ενασμενίζονται εις τό χροάμα του αίματος. Ναί, ήλιον να χωρίσω τās ψυχάς από τās σώματα είμαι ο άληθής 'Ασραήλ. Θά έδωμεν μετ' όλίγον ποία σπλάγγνα, ποία κρηνία πρώτον θά διαπεράση τό στόμα τής μαχίρας μου. Σήμερον θά καταλείψη τόν κόσμον τουτον' ιδού έγώ. 'Ω; άληθής 'Ασραήλ έρχομαι να ειπάλω τās ψυχάς.

Τώρα θά μάθω εις τούς έθρούς σου να γελούν και εις τούς φίλους σου να κλαίουν. 'Εγώ είμαι ο 'Ασραήλ, ο έξολοθρευτής τών ψυχών.

'Ο Κιόρογλου άρχη εις τό πυκνότερον μέρος τών έχθρών, φονεύει πάντας τούς αξίους φόνου, και λαφυραγωγεί πάν άξιον λείας.

'Ο Κιόρογλου δέν έμεινεν έν τωσούτω εις τό Καζλί Γκιόλ περισσότερο, άλλ' ήλθε να κατοικήση

όριστικώς εις τό Τζαμλί πέλ' ή φήμη του διεχύθη μετ' ου πολύ εις τās περιχώρας, και πανταχούθεν επέμποντο εις αυτόν χρυσίον και δώρα.

(*Επεται συνέχεια.)

BIBΛΙΑΚΑ.

—οο—

(Συνέχεια. *Ιδε φυλλάδ. 202, και 203.)

23. 'Ακολουθία του άγιου Ιερομάρτυρος Σεραφείμ 'Αρχιεπισκόπου Φαναρίου και Νεοχωρίου, ές έμάρτύρησεν κατά άγά έτος σωτήριον έστι δε ποιήμα 'Αναστασίου Ιερομονάχου του εκ τής δευτέρας Θεσσαλίας. Τυπωθείσα διά δαπάνης του Ιεροϋ Μοναστηρίου τής Κυρίας Θεοτόκου τής λεγομένης Κωρδνή, διορθωθείσα δε, ως έφικτην παρά του αιδεσιμωτάτου και λογιωτάτου κυρίου κυρίου Γρηγορίου Μοσχολίτου. 'Εν Μοσχόπολει, 1740. Παρά Γρηγορίω 'Ιερομονάχω τώ εκ Μοσχόπολεως. — Είς 8^{ον} εκ σελ. 23. — 'Εν τή προμετωπίδι, ύπάρχει ή αυτή ξυλογραφία, ή παριστάνουσα τόν Εύαγγελιστήν Λουκάν, ήτις εύρίσκεται και εν ταις δυσίν άλλαις ακολουθίαις; εν δε τή τελευταία σελίδι, έτερος ξυλογραφημένος ήχος (vignette), εν φ εικονίζεται προτομή του συνήθους άγιου Νασύμ μεταξύ δύο ναΐσκων.

'Η άνωτέρω 'Ακολουθία μετετυπώθη εν Βενετία τώ 1802 μετά πολλών προσθηκών, και έπειδή ουδέ αβτη άναφέρεται εν τώ Κατάλόγω του Κ. Παπαδοπούλου, κρίνω καλόν να εκθέσω ένταύθα όλόκληρον τήν έπιγραφήν αυτής:

α 'Ακολουθία του άγιου Ιερομάρτυρος Σεραφείμ 'Αρχιεπισκόπου Φαναρίου και Νεοχωρίου, του θαυματουργού νεωστι μετατυπωθείσα μετά τής άναγκαιώς προσθήκης τών τροπικών τής 'Ακολουθίας του 'Αγιου, και έπιμελώς διορθωθείσα. Έτυπώθη δε φιλοτίμω δαπάνη του εύγενεστάτου άρχοντος κυρίου κήρ Δημητρίου Τζισλάκογλου, του εκ 'Ρενδίνης τών 'Αγράρων. Προσετέθησαν δε νύν πρώτον κανόνες όκτώηχοι, ψαλλόμενοι κατά πάσαν έσπέραν τής δευτέρας. Ού μόν δε και έγκώμιον εις τόν 'Αγιον, ποίημα του άγιου 'Αρχιμανδρίτου 'Ιωσήφ. αωβ'. 'Ενετίησι, 1802. Παρά Νικολάω Γλυκεΐ. — Είς μέγα 8^{ον}. Σελ. 132.

24. 'Ακολουθία του 'Αγιου Μανδηλίου. 'Ενετίησιν, 1745. Παρά Νικολάω Γλυκεΐ. — Είς 4^{ον}. Σελ. 52.

Συγγραφεύς τής 'Ακολουθίας ταύτης είναι ο Κωνσταντίνος Καντακουζηνός, 'Ηγεμών Ούγγροβλαχίας.

25. 'Ακολουθία του άγιου Ιερομάρτυρος Χαρλάμπους του Θαυματουργού, ψαλλόμενη καθ' δεκάτη του Φεβρουαρίου μηνός, συντεθείσα παρά Γεωργίου του Τραπέζουντιου. Νύν πρώτον τύποις έκδοθείσα και μετ' έπιμελείας ότι πλείστης διορθωθείσα. 'Ε-

νετίησιν, 1748. Παρά 'Αντωνίω τώ Βόρτολι. — Είς 4^{ον}. Σελ. 36.

Μετετυπώθη τώ 1760 παρά τώ αὐτῷ τυπογράφω και τώ 1774 παρά Νικολάω Γλυκεΐ.

26. Χρυσάνθου Νοταρά, Πρεσβυτέρου και 'Αρχιμανδρίτου του άγιωτάτου πατριαρχικού και άποστολικού Θρόνου τών 'Ιεροσολύμων, εισαγωγή εις τās Γεωγραφικά και Σφαιρικά, αξιώσει του εκλαμπροτάτου και περιβλέπτου κυρίου Σκαρλάτου Μαυροκορδάτου, υιου άξιοπρεπέστατου του ύψηλοτάτου εύσεβεστάτου και σοφωτάτου κυρίου κυρίου 'Ιωάννου Νικολάου 'Αλεξάνδρου Μαυροκορδάτου, Αϋθέντου και 'Ηγεμόνος πάσης Ούγγροβλαχίας. 'Εν Πικρισίαις, 1716. — Είς φύλλ. Σελ. 176.

Σημ. 'Ο Κ. Παπαδόπουλος (Μέρ. Β'. άρ. 82) έσφαλμένως άναφέρει τό σύγγραμμά τουτο ως τυπωθέν τό 1711.

27. 'Ιστορική Μυσταγωγία, όπου οδηγεί εύκολα με τήν μοναχην Ιστορίαν τής Παλαιάς και Νέας Διαιθήκης κάθε χριστιανόν εις τήν γνώρισιν του άληθινου Θεου και Σωτήρος ήμῶν 'Ιησού Χριστού και εις τās δόγματι τής Χριστιανικής Πίστεως, πολλά άναγκαΐα εις βλους και μάλιστα εις τās εκκλησιαστικά πρότωπα, διά να δείχωναι του άπλουστέρου λαου τήν ακατάληπτον έννοιαν τών θεϊκών λόγων καθώς άκούη και εις τούς πατέρας φαμελίας, διά να διδασκαλευώσι τās παιδιά των χωρισμένην διά τουτο εις δύο Μέρη. 'Αφιερωθείσα τώ ύψηλοτάτω εύσεβεστάτω και γαληνοτάτω κυρίω κυρίω 'Ιωάννω Κωνσταντίνω Μαυροκορδάτω, 'Ηγεμόνι και Πρίγκιπι πάσης Μολδοβλαχίας, 'Ενετίησιν, αφν'. Παρά 'Αντωνίω τώ Βόρτολι, 1750. — Είς 8^{ον}. Σελ. 264.

Σημ. Συγγραφεύς είναι ο 'Αντώνιος Στρατηγός.

28. Περί τών διχνοιών τών εν ταις εκκλησίαις τής Πολωνίας, δοκιμιον Ιστορικόν και κριτικόν εκ τής Γαλλικής εις τήν κοινοτέρην τών καθ' ήμῶς 'Ελλήνων διάλεκτον μεταφρασθέν, μετὰ και σημειωμάτων τινών Ιστορικων και κριτικών, οίς εν τέλει προσετέθη και σχεδιασμη περί τής ανεξιθρησκείας. 1768. 'Εν Λειψία. — Είς 8^{ον}.

29. Μηνι Αύγουστου Α'. 'Ακολουθία του εν άγίοις Πατρός ήμῶν 'Αλεξάνδρου 'Αρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως, συντεθείσα (sic) εν έτει αφ'εξ' δι' αξιώσεως του ύψηλοτάτου και εύσεβεστάτου αυθέντου πάσης Ούγγροβλαχίας κυρίου κυρίου 'Ιωάννου 'Αλεξάνδρου Σκαρλάτου Γκικα Βασόδα και θεωρηθείσα υπό του μακαριωτάτου, σοφωτάτου ήμῶν Πατριάρχου τής άγίας πόλεως 'Ιερουσαλήμ και πάσης Παλαιστίνης κυρίου 'Εφραίμ, 'Αρχιερατείοντος του πανιερωτάτου, λογιωτάτου και θεοπροφήτου Μητροπολίτου Ούγγροβλαχίας κυρίου κυρίου Γρηγορίου. Νύν δε τυπωθείσα σπουδή και έπιμελεία του τιμωτάτου και εύγενεστάτου άρχοντος εκ Βλαχίας κυρίου 'Ιωάννου Βακαρεσκόβλου, μεγάλου Βεστιάρη και μεγάλου Δικαιοφύλακος τής Μεγάλης 'Εκκλησίας του εν Κωνσταντινουπόλει άποστολικού Πατριαρχικού Θρόνου. 'Ενετίησιν, 1771 αφσά. Παρά Νικολάω Γλυκεΐ. — Είς 8^{ον}. Σελ. 39.

30. 'Ακολουθία τής δσίας μητρός ήμῶν Θεοδώρας τής βασιλίσσης, ψαλλομένη τή εκ του Μαρτίου μηνός, συντεθείσα μεν παρά 'Ιωβ μοναχου του Μίλου, τύποις δε νύν πρώτον έκδοθείσα παρά Πάνου του Σεκληστινου δι' ιδίας αυτού δαπάνης επιστυσία και έπιδιορθώσει του λογιωτάτου εν 'Ιεροδικκόνος 'Ιακώβου του Γεραλεξάνδριδου, του εκ τής επαρχίας τής Δημητριάδος εκ κήμης 'Αγυιας, αφσβ'. 'Ενετίησιν. Παρά Δημητρίω Θεοδοσίω. — Είς 8^{ον}. Σελ. 39.

Περί τής 'Ακολουθίας ταύτης και του υπό 'Ιωβ βίου τής άγίας Θεοδώρας ιδε 'Ελληνομνήμονα φυλλάδιον Α', Σελ. 41.

31. 'Ακολουθία του 'Αγιου ένδόξου Ιερομάρτυρος Βλασίου 'Αρχιεπισκόπου Σιβαστίνης, συλλεχθείσα υπό Στυλιανου 'Ιερέως Κύτρικα και άφιερωθείσα τούς τιμωτάτους 'Ιωάννη Λασκάρι τώ έξοχωτάτω 'Ιατροσοφιστή, και Βλασίω Παυλούτζω χρησιμωτάτω 'Επιτρόποις του εν Κερκύρα πανενδόξου ναου τιμωμένου επ' όνόματι τής υπεραγίας Θεοτόκου δηλαιάστρας και άγιου Βλασίου, αφσπς'. 'Ενετίησιν, 1786. Παρά Νικολάω Γλυκεΐ. — Είς 8^{ον}. Σελ. 12 και 39.

32. 'Η Βίβλος τών Ιερών ύμνων, κοινώς λεγομένων ψαλμών, νεωστι μεταφρασθείσα εκ τής 'Εβραϊδος εις τήν τών νεωτέρων 'Ελλήνων διάλεκτον εις αυτήν προστέθησαν αι ύποθέσεις έκάστου ψαλμού, έτι δε και όλίγα τινές Σημειώσεις. 'Εν Βενετίη, 1804. 'Εν τή Τυπογραφία Νικολάω Γλυκεΐ. — Είς 8^{ον}. Σελ. 333.

33. Του άγιου ένδόξου μεγαλομάρτυρος Μηνά του Αιγυπτίου άσματική ακολουθία, συντεθείσα μεν παρά του πανοσιωτάτου και έλλογιμωτάτου Ιεροκήρυκος και άρχιμανδρίτου τής άγίας του Χριστου Μεγάλης 'Εκκλησίας κυρίου 'Ιωάννου 'Ιεροσολόμου Κερζληνίως, προσφωνηθείσα δε τώ τιμωτάτω και χρησιμωτάτω κήρ Σκουλή Σηλιβέρω Γούναρει, όστι; γάρον τής ής έχει πρός τόν άγιον μεγάλην εύλαβείαν και διά ώφέλειαν τών όρσοδόξων και εύλαβών χριστιανών ιδίοις αναλώμασι τύποις αυτήν ήδη έκδίδωσιν. 'Εν τώ του Πατριαρχείου τής Κωνσταντινουπόλεως Τυπογραφείω, έτει 1814. — Είς 4^{ον}. Σελ. 32.

34. 'Ακολουθία του δσιου πατρός ήμῶν 'Ανδρέου του έρημίτου του εκ Χωρίου Μονοδένδρου νύν πρώτον έκδοθείσα τύποις συνδρομή και δαπάνη του αιδεσιμωτάτου κ' υ' 'Ιωάννου 'Ιερέως Οικονόμου, Νικολάου Γεροδήμου Χελιοπολίτου, αφζ'. 'Ενετίησιν, 1807. — Είς 8^{ον}. Σελ. 24.

35. 'Ακολουθία ή Οεία, Ιερά και μαρτυρική τών άγιων και πανενδόξων του Χριστου μεγίστων άθλοφόρων τε και αταδέλων Μανουήλ, Σαβήλ και 'Ισμαήλ, άθληζάντων εν έτει σωτηρίω τ'εβ', άναγνωσκόμενη κατά τήν εκ του 'Ιουνίου ήτις πρώτον μεν, έρηνισθεισα τε και φιλοπονηθείσα παρά Μανουήλ Μάνου του Βυζαντίου και έπιδιορθωθείσα παρά του πανοσιωσοφολογιωτάτου διδασκαλου και Ιεροκήρυκος τής άγίας του Χριστου Μεγάλης 'Εκ-

κλήσεως κυρίου Δωροθέου Βουλγαρίου, εις φώς η-
 γνη δια δεικνύει το εν μακρῷ τῇ λήξει εὐγενε-
 στάτου ἀρχόντος πολυβίου και καθολικῆς κυ-
 ρίου Μανουὴλ Μπάλα, ὃν δὲ ἀνέστησε παρὰ
 τοῦ αὐτοῦ ποιητοῦ χάριν εὐλαβείας τῇ προσθήκῃ
 τῶν τε ἐγκωμίων, τοῦ ἱεροῦ τῶν ἀγίων Ἐπιταφίου
 ἱερολογητῶν και ΚΑ' Οὐλων, μετὰ τινων τροπα-
 ρίων ψαλλομένων ἐν τῇ ἀγρυπνίᾳ τῆς αὐτῶν ἐτη-
 σίου πανηγύρεως, ἔτι δὲ σὺν τέσσαρσιν εὐχαίς, Με-
 γαλυναρίοις τισί, Τυπικαῖς ἔξ και τοῖς δυοῖ σπα-
 νιωτάτοις Παγαλλίσις μετὰ και τινων ἄλλων, ὡς
 ὄραται, ἀπερ᾽ ἅπαντα ἐθεωρήθησαν παρὰ τοῦ παν-
 ιερωτάτου ἐν Ἀρχιερεῦσιν ἁγίου Συνάδων κυρίου
 κυρίου Νικοδήμου, και τελευταίον καλλωπισθεῖσα
 αὐτῆς τῶν χαριτοδότηων εἰκόνων τέσσαρσι χαλκο-
 γραφίαις τῶν ἀγίων, και ὡς ὁν τε εἰς τὸ ἐντελές
 ἀγέσθη, ἥδη δευτέρον σὺν Θεῷ ἁγίῳ τύποις καθα-
 ρωτέροις και ἐρυθροῖς χαρακτῆρσιν ἐκδίδεται, σπου-
 δῆ μὲν και ἀναλώμασι τοῦ ταπεινοῦ ποιητοῦ, ὅπως
 διανεμηταί δωρεάν τοῖς τε θεοῖς Ναοῖς τοῦ κυρίου
 ἡμῶν και τοῖς φιλομάρτυσι Χριστιανοῖς, ἐξαίρετως
 δὲ τοῖς ὁμωνύμοις τοῖς ἁγίοις, ὑπὲρ τῆς τῶν πολ-
 λῶν αὐτοῦ πλημμελημάτων ἀφέσεως και τῆς μετὰ
 δικαίων τῶν ψυχῶν τῶν γονέων αὐτοῦ Σκαρλάτου
 και Αἰκτατερίνης αἰωνίου ἀναπαύσεως. Ἐπιμελείη
 δὲ και ἐπιστάσις τοῦ παροισιωτάτου ἐν Ἱερομονά-
 χῳ ἁγίου Ἀρχιμανδρίτου κυρίου κυρίου Καλλι-
 νίκου τοῦ ἐκ Θεσσαλονίκης. Ἐν Δειψίᾳ, 7323,
 ΖΤΚΓ'. — 1815. ΑΩΠΕ'. Ἐν τῷ τυπογραφίῳ
 Μραϊτκόφ και Ἐρτελ. — Βίς 4ον.

36. Ἀκλουθία τοῦ ὁσίου και Θεοφάνους πατρὸς
 ἡμῶν Νικάνορος τοῦ Θαυματουργοῦ, τοῦ ἐν τῷ τοῦ
 Καλλιστράτου ὄρει ἀσκήσαντος, ἥτις ψάλλεται ἐν
 τῇ ζ' τοῦ Λύγιου μνήμης τῶν πρώτων τύποις
 ἐκδοθεῖσα δι' ἐξόδων τοῦ τιμιωτάτου, χρησιμωτά-
 του και ἐν πραγματευταῖς ἀρίστου κυρίου κυρίου
 Δήμου Ἰωάννου Τολιοπούλου, τοῦ ἐκ τῆς χώρας
 Καλλιανῆς, παρ' ὃς και διὰ ψυχικὴν αὐτοῦ σωτη-
 ρίαν και μνημόσυον αἰώνιον τῶν αὐτοῦ γονέων ἀ-
 γιερόθῃ τῇ σιδασιμῇ μονῇ τοῦ ἁγίου, τῇ ἐπονο-
 μαζομένη Ζαβάρδα (ἥτις εὐρίσκειται ἐν τῇ ἐπαρ-
 χίᾳ τῶν Γρεβενῶν), ἵνα παρέχωσιν αὐτὴν δωρεάν
 οἱ ἐν αὐτῇ ἀκούμενοι Πατέρες τοῖς μετ' εὐλαβείας
 και πόθου ἐπιταλούμενοις τὴν ἁγίον. Κερκύρα ἐν
 τῇ τυπογραφίᾳ τῆς Διοικήσεως. 1817. — Βίς 8ον,
 Σελ. 57.

37. Χριστιανικῆς διδασκαλίας μάθημα τμήμα-
 τος γ'. Σύνοψις ἱερᾶς Κατηχέσεως διὰ τ' ἀλληλοδι-
 δασκόμενα παιδιὰ ὑπὸ τῆς ἐπί τῆς προπαιδείας
 Ἐπιτροπῆς. Ἐν Αἰγίῳ, ἐν τῇ τυπογραφίᾳ τοῦ Ὁρ-
 φαντοφροσίου. 1830. — Βίς 8ον. Σελ. 16.

(Ἐπιτετα συνδέχεια.)

Ἡ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΙΣ

περὶ τὰ μέσα τῆς 157' ἑκατοσταετηρίδος.

— 000 —

Angarii Gisleinii Bashaquii omnia quae extant, Lugd. Bata-
 vorum. De officina Bazarriana. Anno 1633. Ἦτοι
 Λύγιου Γισλένιου βουβὲκ ἅπαντα τὰ σωζόμενα 1633.

Βασί Γυλλί.—De topographia Constantinopolis, et de illius
 Antiquitatibus. Libri Quatuor. Lugduni 1661. Ἦτοι
 Πέτρου Γυλλίου περὶ τοπογραφίας Κωνσταντινουπόλεως, και περὶ
 τῶν ἀρχαιοτήτων αὐτῆς. Βιδλία τίσσαρα, 1661.

Τὰ δύο ταῦτα συγγράμματα, ἀποβλέποντα τὴν
 ἱστορίαν τοῦ ἡμετέρου ἔθνους, εἶναι ἀξία πολλῆς
 μελέτης. Καθ' ὅσον τὸν δέκατον ἔκτον αἰῶνα ὀλί-
 γας εἰδήσεις ἔχομεν ἀπὸ ὁμογενεῖς συγγραφῆς. Ὅ-
 σοι, καθὼς οἱ ἀνώτεροι, κατήχησαν μετὰ τῶν τότε
 Γραικῶν, ἀναμνησκονται ἐνίοτε εἰς τὰ συγγράμ-
 ματα αὐτῶν τὸν βαθμὸν τῆς παιδείας και τὴν κα-
 τάστασιν τοῦ ἔθνους. Καὶ τί εἶχον νὰ γράψωσι περὶ
 ἔθνους, ἀπολέσαντος πρὸ ἐνός μὲν αἰῶνος τὴν πολι-
 τικὴν αὐτοῦ αὐτονομίαν, πρὸ πολλῶν δὲ τὴν ἐλευ-
 θερίον του ἀγωγὴν; Τὰς ὀλίγας τῶν ξένων περιη-
 γητῶν σημειώσεις περὶ τοῦ ἔθνους και τῆς παιδείας
 αὐτοῦ, θεωρῶ πολυτίμους εἰς ἡμᾶς, διότι παραβάλλ-
 λοντες τὴν τότε πρὸς τὴν ἐνεστῶσαν αὐτοῦ κατά-
 στασιν, μαυθάνομεν εἰς πόσῃ ἀμάθειαν και ἀναι-
 σθησίᾳ εἶχε παρασῆρι ἡμᾶς ὁ χρόνος. Πάντα τῶν
 μὴ Ἑλλήνων ἐκάλουν οἱ πατέρες ἡμῶν βάρβαρον ἢ
 μετὰ δὲ, οἱ πρὸ ὀλίγου ἀρχισκάντες νὰ φωτιζόμεθα,
 μὴ γινώμεθα κομπορήμονες ἐνώπιον τῶσων πεπαι-
 δευμένων ἐθνῶν, ἀλλ' ἄς κοπιῶμεν ἐκπαιδευόμενοι
 ἐν παιδείᾳ ἀληθεί και φόβῳ Θεοῦ. Πάντες οἱ με-
 ριμῶντες ὑπὲρ τοῦ ἔθνους ἀκροῦζον, ἀναγινώσκον-
 τες τὰ περὶ αὐτοῦ ἐπὶ τῆς πολυτελοῦς ξηνοκρατίας,
 τὴν παντελῆ λέγω ἀμάθειαν, τὴν δολιότητα και
 τὴν μεγίστην κακοήθειαν τοσάκις παρὰ τῶν ξένων
 ἐκτραγωδηθείσας. Τοιοῦτους μᾶς ἐξαικόνιζον οἱ ξέ-
 νοι ὅσοι χάριν προπατορικῆς εὐκλείας ἐπεσκεπταντο
 τὸν τόπον ἡμῶν, περιεργαζόμενοι μὲν τὰ ἐρείπια,
 ἀλλὰ τοὺς ζῶντας ὄλους θεωροῦντες ὡς ἀναξίους
 ἀπογόνους τῶν ἄλλοτε εὐκλεῶν Ἑλλήνων. Ἐπεθύ-
 μουν τὸ ἔθνος ὄλον ν' ἀνεγίνωσκον ἐξισορρομένην τὴν
 κακὴν τῶν ξένων γνώμην περὶ ἡμῶν κατὰ τοὺς
 δυστυχεῖς ἐκείνους χρόνους· τὸ μάθημα ἤθελεν εἰ-
 σθαι σιωτήριον, ἤθελε μᾶς παροτρύνει εἰς πλειοτέ-
 ρους κόπους, εἰς πλειοτέραν πρὸς ἀλλήλους συμπά-
 θειαν, και κατασιγάζον τὰς ἐριδας ἤθελε παρακι-
 νῆσαι πάντας ἡμᾶς εἰς τὸ νὰ συναργαζώμεθα μετ' ἀ-
 καμάτου ζήλου πρὸς φωτισμὸν τοῦ ἔθνους. Τοιαύ-
 τὴν ὠφέλειαν παρέχουν αἱ ἱστορικαὶ αὐταὶ ἀναμνή-
 σεῖς τῶν ἀλλογενῶν κατὰ τὴν δεκάτην ἑκτὴν ἑκα-
 τονταετηρίδα. Μετὰ ταῦτα ἡ ἀναφεῖσα εἰς τὴν
 Εὐρώπην ὀρησκειτικὴ ἀναμόρφωσις τοῦ Λουθήρου,
 και ἡ ἀνάκατος τῶν Ἰησοῦτῶν ἐπιμέλεια ν' ἀπα-

κλήσωσιν εἰς τὴν Ἀνατολὴν ὅσα ἀπάλασαν εἰς τὴν
 ἐσπερίαν Εὐρώπην, συνεκίνησαν τὸ ἔθνος, και ἀνε-
 φάνησαν πλειότερα ἱστορικὰ ὑπομνήματα περὶ τοῦ
 Γραικικοῦ πληρώματος.

Ἀκράδαντον ἀνεσταθῆ ὀλόκληρον τὸ ἔθνος κατὰ
 τῶν ἀποστόλων τοῦ Πάπτε, και ἡ πολυμάθεια και
 ἡ ἀληθὴς γοντεία πολλῶν ἐλλογιμῶν Ἰησοῦτῶν
 δὲν ἴσχυσαν νὰ σαλεύσωσιν αὐτὸ ἀπὸ τὴν πᾶτριον
 αὐτοῦ ὀρησκειν. Ἡ ἐν Κωνσταντινουπόλει κατὰ
 τῶν Ἰησοῦτῶν πᾶλη τοῦ Γραικικοῦ κλήρου, περὶ
 τὰς ἀρχὰς τοῦ 15' αἰῶνος, εἶναι ὑπόμνημα ἱστορι-
 κόν, ἀξίον Ἑλλήνων συγγραφέως. Συγγρόνως εἰς τὸ
 Αἰγίον πέλαγος, ὅπου εἶχον ἐμφωλευσεῖ τόσοι ἡ-
 γεμόνισκοι ξένοι, οἱ Ἰησοῦται εἰσερχόμενοι εἰς
 πόλιν ἀνευ ἀγρόπκων ποιμένων, ἀπέσπυραν ἀπὸ
 τὴν προπατορικὴν ὀρησκειν πολλοὺς νησιώτας. Οἱ
 τότε πρέσβεις τῆς Γαλλίας, λαβόντες διὰ συνθή-
 κης τὴν ὑπεράσπισιν τῶν καθολικῶν παντὸς γένους,
 ἐπροφύλακτον ἐνταυτῷ και τοὺς ἀποστατοῦντας
 Ἀνατολικῶς ἀπὸ τε τὰς ἀρὰς τοῦ Γραικοῦ Πα-
 τριάρχου και τὰς εἰρητὰς τῶν ὀθωμανῶν. Χάρις
 εἰς τὴν πρόθυμον ταύτην τῶν πρέσβεων ὑπερόσπι-
 σιν, πολλοὶ ἐγκληματα Γραικοί, λαῖκαί τε ἢ κλη-
 ρικοί, ἀπέφυγαν πρὸς καιρὸν τῶν ἐγκλημάτων αὐ-
 τῶν τὴν δικαίαν τιμωρίαν.

Παλλῶν ἀγαθῶν πρέσβεις εἰς τὸ ἔθνος ἔγινον ἡ
 πᾶλη αὐτῇ· διότι ἡ πολυμάθεια τῶν Καθολικῶν
 ἀποστόλων, παρῶντες τοὺς ἀνεπιτάλους Γραικοὺς
 εἰς πλειοτέραν σπουδῆν, και ἐξόπνισε και τοὺς λη-
 θαργοῦντας κληρικούς πρὸς πλειοτέραν μελέτην
 τῆς πατρίου ὀρησκειας.

Ἀπὸ τὸν 15' αἰῶνα ἀναφάνονται εἰς τὸ Γραι-
 κικὸν ἔθνος θεολογικὰ τινὰ συγγράμματα, ἐξηγη-
 τικὰ μᾶλλον ἢ πολεμικὰ, διότι οἱ συγγραφῆς ἔ-
 γραφον με φόβον και με προφανῆς σέβας κατὰ τῶν
 Καθολικῶν, τῶν ὀποίων ἡ πολιτεία εἰς τὴν Ἑλλάδα
 ὄλον ἐπιστελλομένη, ἔπαυσε ὀλοτελῶς κατὰ τὰς
 ἀρχὰς τοῦ 15' αἰῶνος. Τὰ συγγράμματα ταῦτα,
 κατ' ἐξοχὴν τὰ πρώτα, ἀποσωπῶντα τὰς δοξο-
 σίας τῶν ἐναντίων, ἐνίσχυον τὸ πλῆρωμα, και ἐσα-
 φήνιζον τὰ δόγματα τῆς ὀρθοδόξου ἐκκλησίας.
 Τὰ δὲ τῶν Καθολικῶν, τῶν ἡμετέρων πολυμαθέ-
 στερα και ἐμβριθέστερα, εὐτυχῶς μᾶς ἐφύλαξαν
 ποικίλας γνώσεις περὶ τε τῶν κληρικῶν και ὀλο-
 κλήρου τοῦ ἔθνους ἡμῶν. Ἄν, εἰς τὴν ἀλληλομα-
 χίαν ταύτην και τὸν μανιώδη προσηλυτισμὸν, ἐ-
 κόρυσαν τὴν ψυχὴν τῶν οἱ Ἰησοῦται με ὕβρεις και
 πικρὰς κατὰ τῶν ἀπιστοῦντων Γραικῶν λοιδορίας,
 ὁ νοήμων Γραικὸς ἄς τὰ συχωρήσῃ, συλλογιζόμε-
 νος τὴν ὠφέλειαν τῶν πολυτίμων ἱστορικῶν μαθη-
 μάτων. Τοιαύτας ἐμπαθεῖς μαρτυρίας κατὰ τοῦ ἔ-
 θνους ὄλου και τῆς ἀμαθείας αὐτοῦ, ἀποδίδω εἰς
 τὸν πολλὰκις ἀκαρπὸν και μάταιον προσηλυτισμὸν.

ὀλόκληρον αἰῶνα πρὸ τῶν ὀρησκειτικῶν τοῦ-
 τῶν ἐρίδων, κατῆκταν εἰς τὴν Ἀνατολὴν και συνέ-
 ζῆσαν μετὰ τῶν Γραικῶν δύο λόγοι ἄνδρες, ἀνευ
 προλήψεων ὀρησκειτικῶν, ἀνευ πᾶλους κατὰ τῶν
 ἐγκρατοῦτων, ζήτοῦντες νὰ φωτισοῖ τὴν Εὐρώπην,

περὶ ἀρχόντων και ἀρχομένων, και τῶν σωζόμε-
 νων τῆς ἀρχαιοτάτης λειψάνων. Ἱστορίαν μὴ περι-
 μένη τις ἀπὸ τοιοῦτους περιηγητὰς, ἀλλὰ τὰς συ-
 χνάς αὐτῶν περιχοπὰς και διηγήσεις περὶ τῶν ἐ-
 ὀμῶν, τοῦ χαρακτῆρος και τῆς μαθησεως τοῦ
 τότε Γραικικοῦ λαοῦ συναρμολογοῦντες, δυνάμεθα
 νὰ διαφωτίσωμεν τὴν σκοτεινὴν και ἀγνωστον κα-
 τάστασιν τοῦ ἔθνους ἀπὸ ἀλώσεως μέχρι τῆς σί-
 μερον.

Πολλὰ τὰ πλειονεκτήματα τοιοῦτων συγγραφεῶν
 δὲν μέμφομαι ἀλλ' ἐπαινῶ πάντα Ἑλλήνων, ζήτοῦντα
 νὰ μάθῃ τὴν ἀλήθειαν, ἀλήθειαν πικρὴν εἰς ὄλους
 ἡμᾶς, τὴν τότε παρὰ πολλῶν περιγραφομένην πα-
 χυλὴν ἀμάθειαν ἡμῶν, τὴν οἰκτρὰν παραβολὴν τῶν
 τότε ζῶντων μετὰ τῶν θανόντων προκατήχων, και
 τὴν περὶ πᾶν καλὸν και εὐγενῆ ἀναληγίαν τῶν
 Γραικῶν ἔθνη ἢ φροντίζω μου νὰ ἐξιστορήσω ὄλα τὰ
 ἐν παρόδῳ γραφόμενα και ἀπὸ τοῦς δύο περιχλεῖς
 συγγραφῆς τοὺς ὀποίους ἀνωτέρω ὀνόμασα, εἰς
 ἄλλο δὲν ἀποβλέπει, εἰμὴ, ὡς εἶπα, εἰς τὸ νὰ πα-
 ροτρυνώμεθα εἰς πλειοτέρον ζῆλον πρὸς φωτισμὸν
 τοῦ ἔθνους. Πλὴν τοῦτου, ἐν τῷ μέσῳ τοσούτης
 καταφοράς, παραγορία μεγίστη εἶναι ὅτι εἰς ὀλίγα
 ἔτη, μετὰ τὴν παλιγενεσίαν ἡμῶν, συνάρσει τῆς
 θείας προνοίας, ἐγεύθημεν τὰ τῆς ἐλευθερίου πι-
 δείας ἀγαθὰ, και ἀναγεννηθέντες ἐλπίζομεν πλειο-
 τέραν πρόδοον, πρόδοον Ἑλληνικὴν και ἐπιζου-
 σαν, εὐδαιμονίαν εἰς τοὺς ἀγῶνας ἡμῶν ὀφειλομένην
 και μὴ προσδοκώμενην παρ' ἄλλοτρίων.

Πρὸς σαφεστέραν κατάληψιν τῶν γραφόμενων,
 παραθέτω σύντομον βιογραφίαν τῶν δύο τούτων
 συγγραφεῶν.

Λύγιος Γισλένιος, γνωστότερος ὑπὸ τὸ ὄνομα
 βουβὲκ (1) ἀπὸ κομόπολιν ὁμωνύμου τῆς ὀλλαν-
 δίας, ὅπου ἦτο τοπάρχης ὁ πατὴρ αὐτοῦ, ἐγεννήθη
 εἰς τὴν Φλάνδραν τὸ 1522· ἐπεσκέφθη δὲ νέος ἔτι
 τὸ πλειότερον πανεπιστήμιον τῆς Βύρωπης, και το-
 σάτην φήμην ἀπέκτησεν, ὥστ' ἐνεκρίθη κατὰ ἄλλο-
 λος νὰ πεμφθῇ εἰς Κωνσταντινουπόλιν πρέσβεις τοῦ
 αὐτοκράτορος τῆς Γερμανίας Φερδινάνδου, πρὸς Σουλ-
 λεῖμῶνον τὸν Μέγαν. Ἡ ἀκαταμάχητος πορεία τῶν
 στρατευμάτων τοῦ μεγαλεπιδόλου τούτου Σουλ-
 τάνου, ἐφόδιζε τότε ἅπασαν τὴν Εὐρώπην, και τὰ
 μικρὰ ὄμορα κράτη συνεκινούντο και συνηγωνί-
 ζοντο ὅπως προφυλαχθῶσιν ἀπὸ τὴν πανωλεθρίαν
 ταύτην τῶν Γραικῶν ἐπιδρομῶν. Νουνηγὴ ἄνδρα
 εὐρηκεν ὁ Φερδινάνδος· και ἂν ὁ βουβὲκ δὲν ἀπέ-
 κτησε παρὰ τοῦ Σουλτάνου ὄσα ἐπεθύμει ὁ κύριος
 του, και ὄσα εἰς τὴν ἐν Κωνσταντινουπόλει διημο-
 νὴν αὐτοῦ ἀδιαλείπτως ἐξήτει, συνέτεινεν ὄμως εἰς
 τὸ νὰ καταπορήσῃ τὴν κατὰ τὴν Γερμανῶν δυσμέ-
 νειαν τοῦ ὀθωμανοῦ αὐτοκράτορος. Χάρις εἰς τὴν
 εὐγενῆ και διαλλακτικὴν αὐτοῦ συμπεριφορὰν μετὰ
 τῶν ἐν Τουρκίᾳ μεγιστάνων, ἀπελευθερώθησαν τινες
 χριστιανοὶ αἰχμαλωτισθέντες εἰς πολλὰς μάχας και

(1) Γράφεται Bishac, Bousheac και Bousheac· ἀλλ' ἡ πρῶ-
 τη γραφὴ εἶναι ἡ συνθησιότερα.

ναυμαχίας (†). Ο Βυσθέκ έβρασαν εις Κωνσταντι-
νούπολιν τὸ 1555 καὶ διέμεινε μέχρι τοῦ 1562,
έξαιρουμένων μνηῶν τινῶν άπουσίας.

Μετὰ τὴν τελευταίαν αὐτοῦ επάνοδον εις Γερ-
μανίαν, τοιαύτην ὑπόληψιν απέκτησεν ένεκα τῆς
συνεπῆς καὶ εὐτυχῆς διακπεραιώσεως τῶν έικρε-
μῶν ὑποθέσεων, ὥστε ὠνόμασεν αὐτὸν διδάσκαλον
τῶν τέκνων τοῦ ὀ διδάχου τοῦ φερδινάνδου, Μαξι-
μιλιανὸς ὁ Β'. Τὸ 1570 συνώδευσεν εις Γαλλίαν τὴν
ἀρχιδουκίσσαν Ἰσαβέλλαν, μνηστὴν τοῦ Καρόλου Θ',
Βασιλέως τῆς Γαλλίας. Εἰς τὴν αὐτὴν ταύτην διέ-
μεινεν ὁ Βυσθέκ ἐπὶ τινα ἔτη ὡς αὐλάρχης, καὶ ἐν-
ταῦθα ἔγραψε τὰς πρὸς τὸν Ῥοδόφιλον Π'. ἐπιστο-
λάς του. Ἐβδομηκοντούτης ἤδη, ἐζήτησεν ἄδειαν
παρὰ τοῦ κυρίου του νὰ μεταβῆ εις τὴν πατρίδα
του. Διερχόμενος δὲ διὰ τῆς Νορμανδίας, σπαρτα-
τομένης τότε ἀπὸ ἐμφυλίου στάσεως, ἐνέπεσεν εις
χεῖρας στασιαστῶν. Ὁ ὀπλαρχηγὸς, ἐξετάσας τὰ
διαβατήρια καὶ τ' ἄλλα ἔγγραφα τοῦ Βυσθέκ, ἐτι-
μώρησε τοὺς στρατιώτας, καὶ διὰ παντοίων τρόπων
ἐπροσπάθησε νὰ ἐξέλκωσῃ τὸν προσεληθέντα αὐλάρ-
χην. Ἄλλ' ὁ Βυσθέκ, μεγίστην μεγαλοφυλίαν δει-
κνύων, ἀπεκρίθη, ἐνῶ κατείχετο ἀπὸ σφοδρότατον
πυρετὸν ἔνεκα τοῦ κόπου καὶ τοῦ φόβου, ὅτι οὐδε-
μίαν ἱκανοποίησιν ἢ τιμωρίαν ζητεῖ, ἀλλ' ἡσυχίαν
καὶ ἀνάπαυσιν. Μετεκομισθὴ δὲ κατ' αἰτήσιν του
εις φίλου τινος πλησιόχωρον οἰκίαν, ὅπου καὶ ἐτε-
λεύτησε τὸν Ὀκτώβριον τοῦ 1592 ἔτους.

Α. Γ. ΠΑΣΠΑΤΗΣ.
("Ἐπιταὶ συνέχματα.")

ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΕΝ ΙΑΠΟΝΙΑ.

(Ὁρα φυλλάδ. 193, σελ. 23.)

—οοο—

Εἶπομεν πῶς αἱ γυναῖκες θεωροῦνται καὶ πῶς
διάγουσιν ἐν Ἰαπωνίᾳ· περίεργον δὲ νὰ ἴδωμεν καὶ
πῶς ἐνδύονται. Καθὰ λέγουσιν οἱ ἐπισκεφθέντες·
τὸ κράτος ἐκείνο οὐδαμῶς, οὐδ' εἰς τὴν ἑυρύπνιν
οὐδ' εἰς τὴν Ἀσίαν, τῶν γυναικῶν τὸ ἐνδύμα εἶναι
πολυτελέστερον τοῦ τῶν Ἰαπωνιδῶν. Καὶ τὸ μὲν
κεφαλοδέσμιον αὐτῶν φέρουσιν ἀτημελῶς, οὐχὶ ὀ-
μως καὶ ἀκνήφως. Ἐν καιρῷ μὲν θέρουσ αἱ ἐσθῆ-
τες αὐτῶν εἶναι λεπτοῦςσταται καὶ διὰ κεντημά-
των πεποικιλμέναι, ἐν ὄρᾳ δὲ χειμῶνος παχέαι
καὶ θερμαί.

Τί δὲ πρὸ πάντων ἀποτελεῖ τὸν πλοῦτον, τὴν
πολυτέλειαν καὶ τὴν χάριν τῶν Ἰαπωνιδῶν; ὁ μὲ

(†) Εἰς τινα ἐπιστολὴν τοῦ Σουλτανοῦ πρὸς τὸν Γερμανὸν
αὐτοκράτορα, ἀναγινώσκουμιν τ' ἀκόλουθα: Casiorum quosdam
captivos, quos per Legatum vestrum dimitti potuistis, sine
omni exactione auri vel argenti, libere ad vos redire per-
missimus. σελ. 462.

γας ἀριθμὸς τῶν ἐσθῆτων μὲ τὰς ὀποιᾶς περιβάλλ-
ονται ἄρχεται δὲ ὁ ἀριθμὸς οὗτος ἀπὸ τῆς πέμ-
της καὶ κατανατᾶ μέχρι τῆς εἰκοστῆς. Ὅσαι κατὰ
τὴν ἀναγνώσειν ἕως τῆς περιόδου ταύτης τὸ
ἄρθρον μου, θέλουσι σκιρτήσαι ἀπὸ χαρᾶν ὡς ἀνα-
καλύψασαι ἰσχυρότατον ἐπιχειρήμα κατὰ τῶν
ἀνηλεῶν κατηγοριῶν τῶν ἡμετέρων κριολιτῶν.
Ἴδοῦ, θέλουσιν εἰπεῖ, ὅτι καὶ εἰς τὴν Ἰαπωνίαν
αὐτὴν τὸ ὄραϊον φύλον ἐξογκοῦται καὶ φυσιόγεται
ὅπως καὶ ἡμεῖς· φυσικὸν ἄρα καὶ ἀναγκαῖον τὸ γυ-
ναικεῖον φύσιωμα.

Συνομολογῶ, διότι καὶ εἰς ἐμὲ ἀρέσκουσιν αἱ
κριολίται. Ἰσως, ἂν καὶ τινες ἄνδρες ἔφερον ται-
αῦτας, ὑπὸ τὸν ὑλικὸν τούτων ὄγκον θὰ ἐκρύπτετο
ὁ ἠθικὸς ὄγκος αὐτῶν· ἀλλὰ, κυρίαι μου, μὴ σπεύ-
δετε· ἀναγνώσατε πρῶτον ὄλον τὸ ἄρθρον μου, καὶ
ὕστερον ἐπιφέρετε συμπεράσματα. Ἢ ἡμετέρα κρι-
ολίται, (ἐὰν ἔχετε μίαν μόνην) θέλει ὀλοκλήρον
ἠματιοθήκην διὰ νὰ φυλαχθῇ ὑπ' αὐτὴν κρύβονται,
ὡς ἐσχάτως ἐμάθομεν, καὶ ὀλόσωμοι στρατιώται
ἐπίλακτοι μὲ ὄλην των, ἂν δὲν λανθάνω, τὴν πανο-
πλίαν. Θέλετε ὀμως ἀπορήσαι ὅταν μάθετε ὅτι
τρεις καὶ τέσσαρες ἐσθῆτες ἰαπωνικᾶς ὀνάται τις
νὰ κρύψῃ ἀξιόλογα ἐντὸς τοῦ στενωπότητος θυλακίου
του· διότι τοσοῦτον εἶναι λεπταί, ὥστε ὄλαι ὀμοῦ
δὲν ἔχουσιν οὔτε ὄνο ὀκάδων βάρους. Οὔτε τὰ λε-
πτότερα τῶν εὐρωπαϊκῶν ὄφασμάτων προσεγγί-
ζουσι τὸ ἀερῶδες, οὔτως εἰπεῖν, τῶν ἰαπωνικῶν. Ἢ
πρώτη ὄλην τῶν ἐσθῆτων, ἐκείνη τὴν ὀποίαν φο-
ροῦσι κατὰσχερα, ἐπέχει τόπον τοῦ ἀναποφεύκτου
ἐνδύματος τῶν ἡμετέρων γυναικῶν, καὶ εἶναι μονο-
χρώματα, λευκὴ ἢ γαλανή. Δένονται δὲ σύμπτουσι
αἱ ἐσθῆτες αὐταὶ διὰ μίαν μόνην ζώνην πλατυτά-
της καὶ πολλὰ μακρᾶς, δις τυλισσομένης περὶ τὸ
σῆμα· διότι, ἀλλοίμονον ἐὰν λυθῇ ἢ ζώνη! . . .
Ὁ κόμβος αὐτᾶς γίνεται μεγάλος· καὶ αἱ μὲν ἄ-
γαμοὶ ἔχουσιν αὐτὸν ὀπισθεν, αἱ δὲ ἔγγαμοὶ ἔμ-
προσθεν. Ἄλλὰ καὶ οἱ ἄνδρες φέρουσιν ζώνην, καὶ
ἐμπήγουσιν εἰς αὐτὸν διάφορα πράγματα· γυατάγα-
μα, παραδείγματος χάριν (οἱ μεγιστάνες μάλιστα
ἐμπήγουσι δύο), ῤιπίδιον, καπνοσύριγγα, σάκκον μὲ
καπνὸν καὶ μίαν θήκην μὲ ἰατρικὰ. Αἱ ἐσθῆτες
τῶν γυναικῶν καὶ τὸ ἐνδύμα τῶν ἀνδρῶν εἶναι ὀ-
λόνοικτα εἰς τὸ στήθος, καὶ ἐπομένως, ἐπειδὴ δὲν
φοροῦσιν οὔτε λαιμοδέτην οὔτε τραχηλιάν, τὸ στή-
θος φαίνεται ὄλον.

Ἐπειδὴ δὲ ὀμιλήσαμεν περὶ καπνοσύριγγος δὲν
εἶναι περιττὸν νὰ εἴπωμεν ὅτι καὶ αὐταὶ αἱ γυ-
ναῖκες καπνίζουσιν εἰς τὴν Ἰαπωνίαν. Τὰς Ἰαπωνί-
δας μιμούμεναι ἐπ' ἐσχάτων τῶν ἡμερῶν καὶ αἱ
Εὐρωπαῖκαι ἄρχισαν καὶ αὐταὶ νὰ καπνίζωσιν ὀ-
συρμῆς αὐτοῦς μετεσφῆρη μάλιστα ὑπὸ τινῶν κομ-
ψοπρεπῶν κυριῶν καὶ εἰς τὴν πρωτεύουσάν τῆς Ἐλ-
λάδος· εὐτυχῶς ὀμως δὲν ἐρρίζωσεν.

Αἱ χεῖριδες τῶν ἐσθῆτων εἶναι πλατύταται, αἱ
τῶν παρθένων μάλιστα ἐγγίζουσι σχεδὸν τὴν γῆν·
ἢ δὲ οὐρὰ τῆς ἐξωτέρω, ὅσον εἶναι μικρὰ τόσον ἀ-
ποδεικνύει τὸν ὄψηλὸν βαθμὸν τῆς φερούσης.

Θὰ γελᾶσωσιν Ἰσως πολλοὶ ἀναγινώσκοντες τὴν
περιγραφὴν ταύτην τοῦ ἰαπωνικοῦ ἐνδύματος· ἀλλὰ
Κ' ἕνα παλιὸν εὐφοροῦνης ἠθάδιον· τὸ κρῖον σου σῆθος,
πόσον θὰ ἐγέλειν καὶ οἱ κάτοικοι τῆς Ἰαπωνίας
ἐὰν ἔβλεπον τὸ ἡμέτερον; ἐὰν ἔβλεπον, φέρ' εἰπεῖν,
τὸ σφίγγιμον τῶν γυναικῶν, τὰς περὶ τὸ στήθος,
αὐτῶν καρφίδας, τὰς πόρπας, τὰς ταινίας, τὰς...
τὰς... καὶ τοὺς πόδας καὶ τὰς χεῖρας ἐν φυλα-
κῇ; Πόσον θὰ ἐγέλειν ἐὰν ἔβλεπον ὡς ἀπηχοῦ-
σμένον τὸν λαιμὸν τῶν ἀνδρῶν, καὶ δύο οὐρὰς
κρεμαμένας ὀπισθεν των, καὶ δύο πόδας σχεδὸν
γυμνοὺς;

Ναὶ μὲν αἱ Ἰαπωνίδες φοροῦσιν εἰκοσιν ἐσθῆτας,
ἀλλὰ τὰς περιβάλλονται ὄλας διὰ μίαν· δὲν ἔχου-
σιν ἀνάγκην μυθρίων παρατηρημάτων ὅπως αἱ εὐρω-
παῖκαι· ἐπίσης εὐκόλως καὶ ἀποδύονται· διότι, φθά-
νει νὰ λύσωσι τὴν ζώνην των, καὶ πάντα δια-
λύονται ἐν ἀκραιῖ εἰς τὰ ἐξ ὄν συνετέθησαν.

Ἢ ζώνη αὐτὴ εἶναι πολυτελεστάτη, διακεποι-
κιμένη μὲ χρυσοῦ καὶ ἀργυροῦ κασιμήματα, μὲ μαρ-
γαρίτας καὶ μὲ ἀδάμκωντας.

Καὶ πλοῦτοι καὶ πτωχοί, ὄλοι κρατοῦσι ῤιπί-
δια· αἱ γυναῖκες ἔχουσι καὶ ἐκτὸς τῆς οἰκίας τὴν
κεφαλὴν γυμνήν· μόνον δὲ ἐν καιρῷ μεγάλου ψύ-
χους φοροῦσι παχύν ἀλλὰ κομψὸν πῆλον, ὅστις
σκαπάζει τὸ ἐμπροσθεν μέρος τῆς κεφαλῆς, εἶναι
ἀνασκαμμένης εἰς τὰ πλάγια καὶ συνδέεται ὑπὸ τῶν
πόγωννα.

Καὶ οἱ ἄνδρες αὐτοὶ ἔχουσιν τὴν κεφαλὴν γυ-
μνήν. Διὰ νὰ προφυλάττωνται δὲ ἀπὸ τὰς ἀκτίνας
τοῦ φλογεροῦ ἡλίου κρατοῦσι σκιάδεμα· ἢ ἀλεξή-
λια ὅπως πολλοὶ λέγουσι σήμερον. Τὰ σκιάδεμα ὀμως
τὰ προφυλάσσοντα τὰς εὐγενεῖς κεφαλὰς κρατοῦν-
ται ἀπὸ ὄψηστας. Τὰ τῶν γυναικῶν ὀμοιάζουσιν ὡς
ἡμικλειστα· καὶ ὅταν ἔχωσιν ὑπ' αὐτὰ τὰς κεφα-
λὰς των νομίζεις ὅτι φέρουσιν ἀνάποδα πιθάρια.

ΠΟΙΗΣΙΣ.

—οοο—

ΕΙΣ ΘΡΗΝΟΣ

ἐπὶ τοῦ τάφου

τοῦ

ΓΕΩΡΓΙΟΥ Χ. ΖΑΛΑΚΩΣΤΑ.

—οοο—

Sur l'aile de la mort mon âme au ciel s'envole
Je vais où leur instinct emporte nos desirs;
Je vais où le regard voit briller l'espérance;
Je vais où va le son, qui de mon luth s'élançait;
Où sont allés tous mes soupirs!

LAMARTINE.

Ὅταν εἰς κλίην βασιάνω σ' ἐπάει, ὀ ποῦς τοῦ θανάτου,
Κ' ἔβλεπες Ἰσως μακρὰν σου τὸ χαῖνον τοῦ τάφου σου στόμα,

Ἰσως μειδίημα ἐν τὰ ὄραθ σου δίστατε χεῖλη,
Κ' ἕνα παλιὸν εὐφοροῦνης ἠθάδιον· τὸ κρῖον σου σῆθος,
πόσον θὰ ἐγέλειν καὶ οἱ κάτοικοι τῆς Ἰαπωνίας
ἐὰν ἔβλεπον τὸ ἡμέτερον; ἐὰν ἔβλεπον, φέρ' εἰπεῖν,
τὸ σφίγγιμον τῶν γυναικῶν, τὰς περὶ τὸ στήθος,
αὐτῶν καρφίδας, τὰς πόρπας, τὰς ταινίας, τὰς...
τὰς... καὶ τοὺς πόδας καὶ τὰς χεῖρας ἐν φυλα-
κῇ; Πόσον θὰ ἐγέλειν ἐὰν ἔβλεπον ὡς ἀπηχοῦ-
σμένον τὸν λαιμὸν τῶν ἀνδρῶν, καὶ δύο οὐρὰς
κρεμαμένας ὀπισθεν των, καὶ δύο πόδας σχεδὸν
γυμνοὺς;

Ναὶ μὲν αἱ Ἰαπωνίδες φοροῦσιν εἰκοσιν ἐσθῆτας,
ἀλλὰ τὰς περιβάλλονται ὄλας διὰ μίαν· δὲν ἔχου-
σιν ἀνάγκην μυθρίων παρατηρημάτων ὅπως αἱ εὐρω-
παῖκαι· ἐπίσης εὐκόλως καὶ ἀποδύονται· διότι, φθά-
νει νὰ λύσωσι τὴν ζώνην των, καὶ πάντα δια-
λύονται ἐν ἀκραιῖ εἰς τὰ ἐξ ὄν συνετέθησαν.

Ἢ ζώνη αὐτὴ εἶναι πολυτελεστάτη, διακεποι-
κιμένη μὲ χρυσοῦ καὶ ἀργυροῦ κασιμήματα, μὲ μαρ-
γαρίτας καὶ μὲ ἀδάμκωντας.

Καὶ πλοῦτοι καὶ πτωχοί, ὄλοι κρατοῦσι ῤιπί-
δια· αἱ γυναῖκες ἔχουσι καὶ ἐκτὸς τῆς οἰκίας τὴν
κεφαλὴν γυμνήν· μόνον δὲ ἐν καιρῷ μεγάλου ψύ-
χους φοροῦσι παχύν ἀλλὰ κομψὸν πῆλον, ὅστις
σκαπάζει τὸ ἐμπροσθεν μέρος τῆς κεφαλῆς, εἶναι
ἀνασκαμμένης εἰς τὰ πλάγια καὶ συνδέεται ὑπὸ τῶν
πόγωννα.

Καὶ οἱ ἄνδρες αὐτοὶ ἔχουσιν τὴν κεφαλὴν γυ-
μνήν. Διὰ νὰ προφυλάττωνται δὲ ἀπὸ τὰς ἀκτίνας
τοῦ φλογεροῦ ἡλίου κρατοῦσι σκιάδεμα· ἢ ἀλεξή-
λια ὅπως πολλοὶ λέγουσι σήμερον. Τὰ σκιάδεμα ὀμως
τὰ προφυλάσσοντα τὰς εὐγενεῖς κεφαλὰς κρατοῦν-
ται ἀπὸ ὄψηστας. Τὰ τῶν γυναικῶν ὀμοιάζουσιν ὡς
ἡμικλειστα· καὶ ὅταν ἔχωσιν ὑπ' αὐτὰ τὰς κεφα-
λὰς των νομίζεις ὅτι φέρουσιν ἀνάποδα πιθάρια.

Ἐμάρτο δάκρυ πικρὸς νὰ ὄγρᾶν τὸ ὄμμα σου ὄλον,
Καὶ μεδέμην χαρᾶς σου στιγμὴν νὰ γευθῆς ἄνευ λύπης;
Σ' ἔμάρτο τάφους ἐπὶ τὰ ν' ἀνυρῆσαι, ταλόπαρε φίλε, . . .
Ἰένη ἐπὶ τὰ προσφιλή εἰς τὸ βάθος τῆς κἀλης νὰ ῤίψης,
Καὶ τοῦ ὄγδου σου τέλος αἱ χεῖρες τὸν σὸν ν' ἀνασκάψου!

Ἢ ἱα σκληρὰ εἰμαρμένη γυνώμενον σὲ κατηράσθη;
Ἢς φθονερὸς τῶν ἰχθῶν σου κατόπιν ἐθάδιζε δαίμων,
Καὶ τῆς πικρίας τὸ ὄξος σ' ἐπέταξε, μὀλις γελῶντα;
Ἢς . . . Ὡ! δαίμων ἐκεῖνος, ὀ πᾶν τὸ ὄραθρον μαρτυρῶν,
Ὁ ὀλοῦν μὲ μίαν πνοήν του στιγμᾶς εὐτυχίας,
Ὁ ὀλοῦ μάλιστα τὸ πλήρες κρατῶν τῶν δεινῶν μας δοχτήν,
Καὶ ἐξ αὐτοῦ τοῦς ὀνητοῦς εἰς εὐρείαν ποτίζων φιλῆν.
Ὁ ἐπιχάρων εἰς ἄλλους κραιγᾶς, εἰς λυγροῦς στεναζόντων,
Ὁ μ' ἀγωνίας κραιγᾶς κομιζόμενος καὶ ἀφυπνιότων·
Τὴν πανουσάτην πνοήν μας ῤοφῶν εἰς τερπνὴν ἀμβροσίαν,
Καὶ εἰς τὸ ὄλον μας ὄμμα τερπόμενος ν' ἀντανακλάται
Ἢ ἀπαίσια, ἀλλὰ μειδίωσα μικρῇ του, . . . — Ἢ μοῖρα ἰ
Ἢ! ναί, ἢ μοῖρα, . . . ἐν φάσκι ἀποσπῶμιον πλῆν καὶ
(ὄπαρχον.

Τὸ καταρῶμεθα ὄλοι, τὰ χεῖλη μας τὸ βλασφημοῦσιν,
Ὁμως εἰς μάτην, . . . ἐνῶ βλασφημεῖ τῶν ἀνθρώπων ἢ
(γλώσσα.

Σχίσει τὰ χεῖλη αὐτῶν σιδηροῦς ὀ βαρὺς χαλινὸς τῆς ἰ
— Ἐνεκα ἄρα γ' ἡμῶν τῶ φρικτῶν αὐτῶ πλάσμα ἐπλάσθη,
Ἢ μήπως χάριν ἐκείνου οἱ ἄνθρωποι πάντες ὄπαρχουν,
Ὅπως ὄπαρχῃ βορᾶ διαρκῆς εἰς ἐν ἄπληστον τέρας; . . .
Ἰσως τὸ δεύτερον ἰ

Ἢ! σ' ἔθρηνηζαμεν ὄλοι, Γεώργιε, . . . φίλιον ὄμμα

Τοῦ μνήματός σου ἦν πλάκα με ἀφθονον ἔβρανε δάκρυ,
 Καὶ ἂν τὸ σῆμά σου μνήματος χροῦς ἐπεκάλυφεν ἔβρη,
 Πλήρη τῆν γλυκεϊάν σου μυσὸν ἢ μνήμη μας ἔβλεψε
 Καὶ ὅτε ξεύλη ἀκάμνη πολλῶν, καὶ μὴ φιλῶν σου, μνήμη
 Τὸ Ποιητοῦ σου τοῦ στίχου, καὶ τ' ὄνομα τοῦ ποιη-
 (τοῦ των.

ΑΓΓΕΛΟΣ ΣΤ. ΒΛΑΧΟΣ.

ΔΙΔΩΡΑ.

— 802 —

ΑΡΤΟΣ ΑΝΕΥ ΣΙΤΟΥ. Τηλεγράφους ὑποβρυ-
 χίους, ἰσθμῶν πλατυτάτων διορύξεις καὶ πάντα τὰ
 γιγάντια ἔργα τοῦ 19' αἰῶνος θέλει ἐπισκιάσει ἐν
 νέον ἐπιστημονικὸν τόλμημα. Ἐπανάστασις φοβερά
 θέλει συμβῆ εἰς τὸν βίον τοῦ ἀνθρωπίνου γένους·
 πάντες οἱ οικονομικοὶ νόμοι, ἡ προσφορά καὶ ἡ ζή-
 τῆσις, ἡ εἰσαγωγή καὶ ἡ ἐξαγωγή, ὅλα θέλουσιν
 ἀνατραπῆ ἢ ἀρχαιότερα τῶν ἀνθρώπων ἐργασία
 θέλει μηδενισθῆ, καὶ ἀντὶ τοῦ σιδηροῦ αἰῶνος θέ-
 λωμεν ἔχει τὸν χρυσοῦν.

Μᾶς ὑπόσχονται ἀφθονον καὶ ἐξαιρετον ἄρτον
 ἀνευ σίτου, ἀνευ καλλιέργειας, ἀνευ κόπου, ἀνευ
 κινδύνων, ἀνευ σχεδὸν ἀξιολόγου δαπάνης. Ἡ πείνα
 διώκεται ἀπὸ τὸν κόσμον.

Αἱ δύο θρησκευτικαὶ οὐσαὶ τοῦ σίτου, λέγει ὁ δό-
 κτωρ Frankland, εἶναι τὸ ὑδρογόνον καὶ ὁ ἄν-
 θραξ· γνωστὴ δὲ ἡ πρὸς ἀλλήλα ἀναλογία αὐτῶν.
 Τὰ δύο ταῦτα στοιχεῖα εὐρίσκονται ἀφθονα ἐν τῇ
 φύσει. Τί λοιπὸν μένει εἰς τὸν χημικόν; καὶ τὰ ἐ-
 νόση καὶ οὕτω νὰ παραγάγῃ οὐσίαν θρησκευτικήν.
 Ἐδοκίμασαν, καὶ ἐπὶ τέλους θέλουσιν ἐπιτύχει, νὰ
 μεταβάλλωσι τὸν ἄνθρωπον εἰς ἀδάμαντα. Ὁ ἄρτος
 ὅμως εἶναι βεβαίως χρησιμώτερος τοῦ ἀδάμαντος,
 καὶ διὰ τοῦτο προτιμώτερος νὰ ἀσχοληθῆ τις εἰς
 τὴν κατασκευὴν τοῦ.

Ὁ γαιάνθραξ, ὃν ἀπεπειράθησαν νὰ μεταβάλλωσιν
 εἰς ἀδάμαντα, περιέχει ὅλα τὰ συστατικὰ ἄρτου
 ἀρίστου ποιότητος. Τὴν γνώμην ταύτην πρέπει νὰ
 τὴν ὀνομάσωμεν ἀλχημικὸν ὄνειρον; Πρὶν ἢ ἀπο-
 κριθῶμεν, ἄς ἀναπολήσωμεν ὅποια πλοῦτη μᾶς ἐ-
 χορήγησε τὸ ἀφθόνως εἰς τὰ ἔγκατα τῆς γῆς κρυ-
 πτόμενον μέλαν αὐτὸ ὄρυκτόν. Μᾶς ἔδωκε τὸ καθ' ἑ-
 σπέραν καταυγάζον τὰς ὁδοὺς, τὰ θέατρα καὶ τὰς
 οἰκίας μᾶς λαμπρὸν φῶς, μᾶς ἔδωκε κηρὸν διαφυ-
 νέστατα καὶ ποιότητος καλλίστης, τὰ δὲ ἁμοιά-
 ζοντα τὴν ἔριδα χρώματά του μαρτυροῦσι περὶ τῆς
 ποιικιλίας τῶν συστατικῶν του.

Ἄλλ' ἰδοὺ τὸ πάντων θαυμασιώτερον. Ὁ Fran-
 kland διαβεβαίωσεν καὶ τοῦτο, ὅτι ἀπλῶς καὶ ὡς
 ἔτυχεν, ἀλλ' ἐντὸς τῆς βασιλικῆς ἐταιρίας τῶν
 ἐπιστημῶν τοῦ Λονδίνου, ὅτι διὰ τῆς κρῆσεως τῶν
 ἐν τῷ γαιάνθρακι ὑπορχόντων στοιχείων παρήχθη-

σαν ἐπτακρίσιαι περίπου ὀργανικαὶ οὐσαὶ, ἐξ ὧν
 τινες ἔχρουσι ὅλας τὰς ιδιότητας τῶν ἡδυτέρων
 ὀπωρῶν, οἷον ἀπίων, σταφυλῆς, ῥοδακινίου, ἀνανᾶ
 καὶ ἄλλων, ἔχρουσι δηλαδὴ τὴν ὁσμὴν αὐτῶν καὶ
 τὴν γεῦσιν.

Ἄρτον λοιπὸν ἀνευ καλλιέργειας, ἐναντίον τῶν
 δυσκρασιῶν τῆς ἀτμοσφαιρας, τῶν πολιτικῶν καὶ
 ἐμπορικῶν κρίσεων, ἄρτον εἰς πάντα κερὸν καὶ εἰς
 πάντα τόπον, ἰδοὺ τί μᾶς ὑπόσχεται ἡ χημεία, ἡ
 μαγικὴ, ἡ σκοτεινὴ, ἡ φοβερὰ καὶ ἐν τοσοῦτῳ εὐερ-
 γητικὴ αὐτὴ ἐπιστήμη.

Ο ΟΙΔΙΠΟΥΣ ΤΥΡΑΝΝΟΣ. (Ἀπόσπασμα ἐπιστολῆς).

... Ἀπὸ τινῶν ἡμερῶν περισταῶσιν ἐν
 τῷ « Γαλλικῷ θεάτρῳ » (theatre français) μετα-
 φρασιν τοῦ *Οιδίποδος τυράννου* τοῦ Σοφοκλέους.
 Ἐννοεῖς βεβαίως ὅτι ἐν ταῖς πρώτοις ἔσπευσα ὅπως
 θυμώσω τὴ ἐν τοῦτο τῶν πολλῶν ἀριστουργημάτων
 τῆς δραματικῆς ἡμῶν ποιήσεως. Ἡ μετάφρασις,
 καὶ μάλιστα ἡ ἑμμετρος, ἦν, ὡς εἰκός, δυσχερε-
 στάτη· ἀλλ' ὁ μεταφράσας Κ. Jules Laeroix,
 ὅστις, ἂν δὲν λαυθᾶνω, ἦν ἄλλοτε ἐν Ἑλλάδι, ἐ-
 πέτυχε πληρέστατα, διατηρήσας ὅσον ἔνεστι τὸ
 ἀρχαῖκόν ἔπος, καὶ προσπαθῶν ν' ἀποφεύγῃ τὰ κα-
 κόζηλα καὶ γελοῖα ἐκεῖνα κλητικὰ ἐπιφωνήματα
 τῶν Γάλλων τραγικῶν Sire καὶ Seigneur καὶ Ma-
 dame καὶ τὰ τοιαῦτα. Τὰ χηρικὰ μέλη ἀπαγγέλλ-
 λονται ἀριστα τονισθέντα ἐπὶ τούτῳ. Ἡ σκηνὴ δε-
 ξιόθεν μὲν παρίστανσι ναὸν οὐ ἔμπροσθεν ἵσταται τὸ
 ἀγάλμα τοῦ Ἀπόλλωνος καὶ τὸ τῆς Σφιγγῆς ἀρι-
 στερόθεν δὲ τὴν εἴσοδον τῶν ἀνακτόρων τοῦ Οιδί-
 ποδος· ἐν τῷ μέσῳ τῆς σκηνῆς ὑπάρχει βωμὸς ἐστε-
 φνωμένος, ἐν δὲ τῷ βᾶθει φαίνεται ἡ πόλις τῶν
 Θηβῶν καὶ ὁ Κιθαρῶν ὑπερκείμενος. Τὸ ἐνδύμα
 τῶν ὑποκριτῶν εἰσὶν ἀπλοῦν καὶ ὠραῖον. Περι-
 τῶν δὲ νὰ σοὶ εἶπω ὅτι τὸ δράμα τοῦτο προξενεῖ
 τοῖς θεωμένοις ἀληθῆ ἐνθουσιασμόν· προχθὲς εἶδον
 γυναικῆς κλαιούσας, καὶ ἐγὼ δ' αὐτὰς ἔδιδκυσσα.
 « Κατὰ πρόωτον, λέγει ὁ ἀριστος τῶν Γάλλων ἐπι-
 κριτῶν (scenillonistes) Jules Janin, τὸ δράμα
 τοῦτο ἐκπλήττει, εἴτα παρευθὺς γοητεύει, φέρον
 ἐν ἑαυτῷ τὸ ἐξαιρετικὸν καὶ ἀκατανόητον καὶ ἀθῶον
 θέλημα τῶν ἀριστουργημάτων, ὥστε καὶ αὐτοὶ οἱ ἀ-
 μαθέστεροι τῶν θεατῶν ἔκλαυσαν. »

M. N. A.

ΠΑΡΟΡΑΜΑΤΑ.

Εἰς τὴν ἀντίτυπα τοῦ φυλλαδ. 204 παρεπέμφθη λάθος
 μεταβάλλον τὴν ἑνωτικὴν, τὸ ὅποσον παρακαλεῖται νὰ διορθώ-
 σῃ ὁ ἀναγνώστης. Ἐν τῇ περὶ τῆς ἀναγραφῆς τοῦ Κ. Κᾶξ
 βιβλιογραφίᾳ (σελ. 294, στλ. 1, στίχ. 52) ἐγράφθησαν τὰ
 ὀνόματα ὅτι ν' ἐσημείωσεν· ἀλλὰ τὸ δὲ ν' περιτεύει. Ἐν τῷ
 αὐτῷ φυλλαδίῳ (σελ. 295, στλ. 2, στίχ. 18) ἀντὶ δημ. ο-
 σι ε υ θ ε ν τ ω ν (καὶ τοῦτο εἰς τὴν μόνον ἀντίτυπα ὑπάρ-
 χει) γράφη δ ἡ μ ο σι ε υ θ ε ι σ ω ν.